

EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

تعظيم الصلاة

Ta'zīm al-ṣalāh

Prețuirea rugăciunii

‘Abd al-Razzāq al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

‘Abd al-Razzāq ibn ‘Abd al-Muḥsin al-Badr

Prețuirea rugăciunii

تعظيم الصلاة

Ta‘zīm al-ṣalāh

Institutul Tawhid

România · 2026

Titlul original: تعظيم الصلاة

Ediția I

Ediție în limba română publicată de Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Institutul Tawhid · <https://www.tawhid.ro>

Text arab coranic: Tanzil Project, Uthmani v1.1. © 2007–2026 Tanzil Project. Licență:
Creative Commons Attribution 3.0 (CC BY 3.0). <https://tanzil.net>. Reproducere fără
modificarea textului.

Cuprins

Introducere	1
1 Rugăciunea, obligație pentru toți profeții — binecuvântarea și pacea fie asupra lor	8
2 Rugăciunea, rugăciunea!	20
3 Locul rugăciunii	29
4 Două înfățișări mărețe	45
5 Poruncește familiei tale rugăciunea	51
6 Rugăciunea le este prescrisă credincioșilor la timpuri hotărâte	59
7 Legătura dintre rugăciune și vederea lui Allah	65
8 Trei îndemnuri profetice mărețe	74
9 Obligativitatea rugăciunii în obște	80
10 Rugăciunea din zori în obște	96
11 Takbîr-ul de început	108
12 Liniștea în rugăciune	117
13 Interdicția imitării animalelor în rugăciune	130
14 Adu-ne alinare prin rugăciune	137
15 Cei care sunt smeriți în rugăciunea lor	143
16 Alungarea șoaptelor	167
17 Rugăciunea, ajutor și opreliște	172
18 Rugăciunea, o mare poartă a iertării	177
19 Cei care frecventează moscheile	186
20 Durere în inimi	193
Indice	200

Introducere

المقدمة

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător!

Laudă lui Allah, Care Și-a binecuvântat robii credincioși, călăuzindu-i spre cunoașterea Sa și deschizându-le inimile pentru credința în El și pentru adorarea Lui singur! El le-a impus rugăciunea, prin care se supun măreției Sale, se smeresc înaintea grandorii Sale și se pleacă înaintea slavei Sale. După mărturisirea unicității Sale și credința în trimișii Săi și în ceea ce a venit de la El, nu le-a impus vreo îndatorire care să aibă întâietate față de rugăciune ori să fie mai însemnată decât ea. Pentru cel care o păzește, ea va fi lumină, dovadă și salvare în Ziua Învierii. Cel care nu o păzește nu va avea lumină, nici dovadă, nici salvare în Ziua Învierii.

Mărturisesc că nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah, singur, fără asociat. Acesta este cuvântul pe temeiul căruia dăinuie pământul și cerurile, potrivit căruia Allah a creat firea tuturor făpturilor, pe care a fost întemeiată religia și pentru care a fost stabilită direcția de rugăciune. Este cuvântul Islamului și cheia Lăcașului Păcii. Mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său, alesul Său dintre făpturi, dovada Sa înaintea robilor Săi și cel căruia i-a încredințat revelația Sa. L-a trimis ca îndurare pentru lumi, model pentru cei cu teamă de El și cale limpede pentru cei care o urmează. L-a trimis cu călăuzirea și religia adevărului, înainte de venirea Ceasului, ca vestitor de bine și prevenitor, ca unul care cheamă la Allah cu îngăduința Lui și ca făclie luminoasă. Allah să-l binecuvânteze pe el, familia, companionii și soțiile sale și să le dăruiască pace din belșug! Acestea fiind spuse:

Cel mai însemnat lucru din viața robului este rugăciunea. Cine stăruie în ea și o păzește își păzește religia, iar cine o neglijează își va neglija cu atât mai mult celelalte fapte. Ea este stâlpul

Islamului, după cum s-a relatat în mod autentic de la Profet ﷺ. Celelalte rânduiri seamănă cu funiile, țărșii și celelalte părți ale cortului: fără stâlpi, nimic din alcătuirea lui nu este de folos. Acceptarea celorlalte fapte depinde de acceptarea rugăciunii; dacă ea este respinsă, îi sunt respinse și celelalte fapte. Este prima dintre îndatoririle Islamului și ultimul lucru care se pierde din religie. Ea este începutul și sfârșitul Islamului: dacă îi dispar începutul și sfârșitul, el dispăre în întregime. Orice lucru căruia îi dispar începutul și sfârșitul dispăre în întregime.

Religia musulmanului nu poate fi dreaptă, faptele lui nu se pot îndrepta, iar purtarea sa în treburile religiei și ale vieții lumești nu poate fi cumpătată până când nu împlinește această rugăciune așa cum a fost rânduită, în credință și în adorare, urmând exemplul Trimisului lui Allah ﷺ.

ولا ريب أن الصلاة قرّة عيون المحبين، ولذة أرواح
الموحدين، وبستان العابدين، ولذة نفوس الخاشعين،
ومحك أحوال الصادقين، وميزان أحوال السالكين،
وهي رحمة الله المهداة إلى عباده المؤمنين. هداهم إليها،
وعرفهم بها، وأهداها إليهم على يد رسوله الصادق
الأمين رحمة بهم، وإكراما لهم، لينالوا بها شرف
كرامته، والفوز بقربه لا حاجة منه إليهم، بل منة منه،
وتفضلا عليهم، وتعبد بها قلوبهم وجوارحهم جميعا،
وجعل حظ القلب العارف منها أكل الحظين

وأعظمهما؛ وهو إقباله على ربه سبحانه، وفرحه وتلذذه
بقربه وتنعمه بحبه، وابتهاجه بالقيام بين يديه، وانصرافه
حال القيام له بالعبودية عن الالتفات إلى غير معبوده،
وتكميله حقوق عبوديته ظاهرا وباطنا حتى تقع على
الوجه الذي يرضاه ربه سبحانه.

„Fără îndoială, rugăciunea este bucuria ochilor celor care iubesc, desfătarea sufletelor celor care Îl adoră numai pe Allah, grădina celor care se închină, plăcerea sufletelor smerite, piatra de încercare a stărilor celor sinceri și măsura stărilor celor care străbat calea. Ea este îndurarea pe care Allah a dăruit-o robilor Săi credincioși.

El i-a călăuzit spre ea, i-a făcut să o cunoască și le-a dăruit-o prin Trimisul Său cel sincer și demn de încredere, din îndurare și pentru a-i cinsti, ca prin ea să dobândească cinstea de a fi onorați de El și să câștige apropierea Sa. El nu are nevoie de ei; este un dar și o favoare din partea Sa. Prin ea a pus laolaltă inimile și mădularele lor în slujba adorării Sale. A făcut ca partea inimii care Îl cunoaște să fie cea mai deplină și mai mare dintre cele două părți: îndreptarea ei spre Domnul său, slăvit fie El, bucuria și desfătarea apropierii de El, plăcerea iubirii Sale, încântarea de a sta înaintea Lui și, în timp ce Îl adoră, renunțarea la a se întoarce spre altceva decât Cel pe Care Îl adoră; precum și împlinirea, în afară și înăuntru, a îndatoririlor slujirii Lui, astfel încât acestea să fie îndeplinite în chipul de care Domnul său este mulțumit.”¹

Ibn al-Qayyim, Asrār al-ṣalāh

Fiecare musulman se cuvine să acorde cea mai mare grijă acestei îndatoriri, care este legătura dintre el și Domnul său Preaînalt: să se îngrijească de stâlpii, obligațiile, condițiile și toate

1 Ibn al-Qayyim, Asrār al-ṣalāh, p. 228.

celelalte rânduieli pe care Allah le-a stabilit pentru ea și să o împlinească cu deplină smerenie, în cel mai bun chip și cu liniște, atât în afară, cât și înăuntru, ca să dobândească răsplata măreață. În Șaḥīḥ Muslim, ‘Uthmān ibn ‘Affān, Allah să fie mulțumit de el, spune: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:”²

مَا مِنْ أَمْرٍ مُسْلِمٍ تَحْضُرُهُ صَلَاةٌ مَكْتُوبَةٌ، فَيَحْسِنُ
وُضُوءَهَا وَخُشُوعَهَا وَرُكُوعَهَا، إِلَّا كَانَتْ كَفَّارَةً لِمَا
قَبْلَهَا مِنَ الذُّنُوبِ مَا لَمْ يَأْتِ كَبِيرَةٌ، وَذَلِكَ الدَّهْرُ كُلُّهُ.

„Oricărui musulman căruia îi vine timpul unei rugăciuni obligatorii și care își împlinește bine abluțiunea, smerenia și plecăciunea, aceasta îi va ispăși păcatele de mai înainte, atât timp cât nu săvârșește un păcat mare. Și aceasta este valabil tot timpul.”

Șaḥīḥ Muslim, nr. 228

Această scriere cuprinde îndemnuri și sfaturi privitoare la acest măreț act de adorare. Cele mai multe sunt predici pe care le-am adresat comunității musulmane, în diferite împrejurări, în binecuvântata zi de vineri. Le-am adăugat câteva învățături prețioase preluate de la Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah și de la ucenicul său, învățatul Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de amândoi. Nădăjduiesc ca ceea ce cuprinde această scriere să urmeze calea înaintașilor dreptcredincioși: grija față de rugăciune, aducerea aminte împreună a însemnătății ei și cinstirea ei. Astfel, în Șaḥīḥ al-Bukhārī se relatează de la al-Aswad că a spus:³

2 Nr. 228.

3 Nr. 633.

كُنَّا عِنْدَ عَائِشَةَ فَذَكَرْنَا الْمُواظَبَةَ عَلَى الصَّلَاةِ وَالتَّعْظِيمَ لَهَا،
قَالَتْ: لَمَّا مَرِضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرَضَهُ
الَّذِي مَاتَ فِيهِ، فَخَضَرَتِ الصَّلَاةُ، فَأُذِّنَ؛ فَقَالَ: مُرُّوا
أَبَا بَكْرٍ فَلْيُصَلِّ بِالنَّاسِ؛ فَقِيلَ لَهُ: إِنَّ أَبَا بَكْرٍ رَجُلٌ
أَسِيفٌ، إِذَا قَامَ فِي مَقَامِكَ لَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ يُصَلِّيَ
بِالنَّاسِ؛ وَأَعَادَ، فَأَعَادُوا لَهُ؛ فَأَعَادَ الثَّلَاثَةَ، فَقَالَ: إِنَّكُمْ
صَوَاحِبُ يُوسُفَ مُرُّوا أَبَا بَكْرٍ فَلْيُصَلِّ بِالنَّاسِ، فَخَرَجَ أَبُو
بَكْرٍ فَصَلَّى فَوَجَدَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ نَفْسِهِ
خَفَةً، فَخَرَجَ يَهَادِي بَيْنَ رَجُلَيْنِ كَأَنِّي أَنْظُرُ رَجُلِيهِ
تُخَطَّانِ مِنَ الْوَجَعِ، فَأَرَادَ أَبُو بَكْرٍ أَنْ يَتَأَخَّرَ، فَأَوْمَأَ إِلَيْهِ
النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ مَكَانَكَ ثُمَّ أَتَى بِهِ حَتَّى
جَلَسَ إِلَى جَنْبِهِ - قِيلَ لِلْأَعْمَشِ: وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي، وَأَبُو بَكْرٍ يُصَلِّي بِصَلَاتِهِ، وَالنَّاسُ
يُصَلُّونَ بِصَلَاةِ أَبِي بَكْرٍ؟ فَقَالَ بِرَأْسِهِ: نَعَمْ.

„Eram la ‘Ā’ishah și am pomenit stăruința în rugăciune și cinstirea ei. Ea a spus: «Când Trimisul lui Allah ﷺ s-a îmbolnăvit de boala în care avea să moară, a sosit timpul rugăciunii și s-a făcut chemarea. El a spus: „Porunciți-i lui Abū Bakr să conducă oamenii în rugăciune!” I s-a spus: „Abū Bakr este un om foarte sensibil. Dacă ar sta în locul tău, nu ar putea să conducă oamenii în rugăciune.” El a repetat porunca, iar ei i-au repetat răspunsul. A repetat-o a treia oară, spunând: „Voi sunteți asemenea femeilor din povestea lui Iosif! Porunciți-i lui Abū Bakr să conducă oamenii în rugăciune!” Abū Bakr a ieșit și a început să se roage. Atunci Profetul ﷺ a simțit o ușurare și a ieșit sprijinit de doi bărbați. Parcă îi văd picioarele târându-se din pricina durerii. Abū Bakr a vrut să se retragă, dar Profetul ﷺ i-a făcut semn să rămână în locul său. Apoi a fost adus până când s-a așezat alături de el.» Lui al-A‘mash i s-a spus: «Așadar, Profetul ﷺ se ruga, Abū Bakr se ruga urmând rugăciunea lui, iar oamenii se rugau urmând rugăciunea lui Abū Bakr?» El a încuviințat din cap: «Da.»”

Șaḥīḥ al-Bukhārī, nr. 633

În acea adunare binecuvântată, în care se aminteau însemnătatea rugăciunii, stăruința în ea și cinstirea ei, ea, Allah să fie mulțumit de ea, a povestit această întâmplare măreață și mișcătoare despre întâiul dintre urmașii lui Adam și modelul oamenilor. În timpul bolii care i-a adus moartea, când a simțit o ușurare, el a ieșit la rugăciune sprijinit de doi bărbați, cu picioarele târându-se pe pământ de durere, cinstind rugăciunea și păzind-o. Învățătura și educația prin propriul exemplu cuprinse în această întâmplare sunt vădite.

Îl rog pe Allah, Cel Măreț și Preaînalt, să dăruiască multă binecuvântare acestei scrieri, să o facă sincer închinată Feței Sale

și folositoare robilor Săi. Îl rog, slăvit fie El, să îndrepte starea tuturor musulmanilor, să le umple inimile de evlavie, să le îndrepte toate treburile și să le dăruiască tuturor căință sinceră de toate păcatele. Să le dea izbândă în grija față de rugăciune și în cinstirea ei, în statornicia pe Legea lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, în toate lucrurile, și să-i păzească de uneltirile vrăjmașilor. El aude rugile, El este Cel în Care ne punem nădejdea, El ne este de ajuns și este cel mai bun Ocrotitor. Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace robului și Trimisului Său, Profetul nostru Muḥammad, familiei și companionilor săi.

Scriș de ‘Abd al-Razzāq ibn ‘Abd al-Muḥsin al-Badr, la 25/1/1434 h.

1 Rugăciunea, obligație pentru toți profeții — binecuvântarea și pacea fie asupra lor

فريضة الصلاة على جميع النبيين - عليهم الصلاة والسلام -

Printre dovezile locului înalt al rugăciunii și ale mării sale însemnătăți se numără faptul că Allah a impus-o tuturor profeților — binecuvântarea și pacea fie asupra lor — și ne-a înștiințat despre cinstea pe care aceștia i-o acordau. Numeroase pasaje din Nobilul Coran mărturisesc și dovedesc aceasta. Iată câteva dintre ele:

1. Ceea ce Allah a spus în povestea lui Iona — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — când l-a înghițit peștele:

﴿فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ﴾

„Dacă el n-ar fi fost dintre cei care aduceau slavă, ar fi rămas în pântecul lui până în ziua când vor fi înviați.”

Coran, al-Şaffat 37:143-144

Ibn ‘Abbās a explicat: „Dintre cei care se rugau.” Aceeași explicație este relatată de la Sa‘īd ibn Jubayr și Qatādah.⁴

4 Vezi Tafsīr al-Ṭabarī, 21/109.

2. Despre prietenul Său apropiat, Avraam, Allah a pomenit că, atunci când l-a dus pe Ismael — binecuvântarea și pacea fie asupra amândurora — și l-a așezat într-o vale nelocuită, s-a rugat Domnului său astfel:

﴿رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ
بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ﴾

„Domnul nostru! Eu am așezat o parte dintre urmașii mei într-o vale fără semănături, lângă Casa Ta cea Sfântă, Domnul nostru, ca ei să împlinească rugăciunea.”

Coran, Ibrâhîm 14:37 · fragment

El nu a pomenit nicio altă faptă în afara rugăciunii. Aceasta arată că nicio faptă nu este mai bună decât rugăciunea și nici nu se ridică la măsura ei. Preaînaltul a mai spus:

﴿وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا
وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ﴾

„Și când i-am arătat lui Avraam locul Casei: «Să nu-Mi asociezi nimic și să cureți Casa Mea pentru cei care o înconjoară, pentru cei care stau în rugăciune și pentru cei care se pleacă și se prosternează!»”

Coran, al-Ḥajj 22:26

Și a pomenit între rugile lui:

﴿رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ
دُعَاءِ﴾

„Domnul meu! Fă-mă să împlinesc rugăciunea, precum și pe unii
dintre urmașii mei! Domnul nostru, primește ruga mea!”

Coran, Ibrāhīm 14:40

3. Despre Ismael — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a
spus:

﴿وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ
وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ﴾

„Și pomeneste-l în Carte pe Ismael! El era credincios făgăduinței
sale și era trimis și profet. Le poruncea celor din familia sa
rugăciunea și dania.”

Coran, Maryam 19:54-55

4. Despre Isaac — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — și urmașii săi a spus:

﴿وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۚ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ۚ وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ﴾

„Și i l-am dăruit pe Isaac, iar pe Iacov ca dar în plus, și pe toți i-am făcut dreptcredincioși. I-am făcut conducători care călăuzeau după porunca Noastră și le-am revelat să săvârșească fapte bune, să împlinească rugăciunea și să dea dania.”

Coran, al-Anbiyā’ 21:72–73 · fragment

5. În povestea lui Șu‘ayb — binecuvântarea și pacea fie asupra lui —, când acesta le-a interzis oamenilor din neamul său să adore pe altcineva în afara lui Allah și să înșele la măsură și la cântar, ei au spus:

﴿يٰشُعَيْبُ اَصْلَوْتَكَ تَأْمُرُكَ اَنْ نَّتْرِكَ مَا يَعْبُدُ ءَابَاؤُنَا﴾

„O, Șu‘ayb! Oare rugăciunea ta îți poruncește ca noi să părăsim ceea ce adorau părinții noștri?”

Coran, Hūd 11:87 · fragment

Aceasta arată că ei nu îl vedeau cinstind vreo altă faptă așa cum cinstea rugăciunea.⁵

5 Învățatul al-Sa’dī, Allah să aibă milă de el, spune în comentariul acestui verset:

6. Pe Moise — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — Allah, Cel Măreț și Atotputernic, l-a apropiat pentru o convorbire tainică și i-a vorbit cu adevărat. Prima îndatorire pe care i-a impus-o după adorarea Sa a fost împlinirea rugăciunii, fără să-i numească o altă îndatorire. Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, i S-a adresat lui Moise prin cuvintele Sale, fără vreun tălmăci între El și acesta:

﴿فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي
وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي﴾

„Ascultă, așadar, ceea ce ți se revelează! Eu sunt Allah! Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Mine. Așadar, adoră-Mă și împlinește rugăciunea pentru pomenirea Mea!”
Coran, Țā Hā 20:13-14

إن الصلاة لم تزل مشروعة للأنبياء المتقدمين، وأنها من أفضل الأعمال،
حتى إنه متقرر عند الكفار فضلها وتقديمها على سائر الأعمال، وأنها تنهى
عن الفحشاء والمنكر، وهي ميزان للإيمان وشرائعه، فبقايتها تكمل أحوال
العبد، وبعدم إقامتها تختل أحواله الدينية»

Rugăciunea le-a fost rânduită și profeților de dinainte. Ea este dintre cele mai bune fapte, astfel încât chiar și necredincioșii recunoșteau meritul și înțaietatea ei față de celelalte fapte. Ea oprește de la necuviință și de la rău și este o măsură a credinței și a rânduinelor ei. Prin împlinirea ei se desăvârșește starea robului, iar când nu este împlinită, viața sa religioasă se tulbură.

Al-Sa'dī, comentariul versetului Hūd 11:87

Aceasta arată marea însemnătate a rugăciunii și întâietatea ei față de celelalte fapte, căci atunci când S-a adresat celui pe care îl chemase la convorbirea Sa, Allah nu a început cu vreo îndatorire înaintea ei. Apoi, printre primele porunci date lui Moise — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a fost să le poruncească fiilor lui Israel rugăciunea după ce crezuseră în el. Cel Atotputernic și Măreț a spus:

﴿وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّءَ لِقَوْمِكَ بِمِصْرَ بُيُوتًا
وَأَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ﴾

„Și le-am revelat lui Moise și fratelui său: «Alegeți pentru neamul vostru case în Egipt, faceți din casele voastre locuri de rugăciune și împliniți rugăciunea!»”

Coran, Yūnus 10:87 · fragment

7. David — binecuvântarea și pacea fie asupra lui —, profetul lui Allah și alesul Său, când a săvârșit greșeala și a dorit să se căiască, nu a găsit pentru căința sa alt refugiu decât rugăciunea. Allah Preaînaltul a spus:

﴿فَاسْتَغْفِرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ﴾

„El a cerut iertare Domnului său, a căzut plecându-se și s-a întors cu căință.”

Coran, Șād 38:24 · fragment

8. Lui Solomon, fiul lui David — binecuvântarea și pacea fie asupra amândurora —, i-au fost înfățișați caii spre seară. Privitul lor l-a distras de la rugăciunea de după-amiază, până când timpul ei a trecut. S-a întristat și a regretat, pedepsindu-se prin renunțarea la caii care îl distraseră până la trecerea timpului rugăciunii. Preaînaltul a spus:

﴿وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَابٌ إِذْ
عَرَضَ عَلَيْهِ بِالْعِشِيِّ الصَّغِيرَاتِ الْجِيَادُ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ
حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ رُدُّوهَا
عَلَيَّ فَفَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ﴾

„Și lui David i l-am dăruit pe Solomon. Ce rob minunat! El se întorcea neîncetat către Noi. Când, spre seară, i-au fost înfățișați caii aleși și iuți, el a spus: «Am preferat iubirea bunurilor în locul pomenirii Domnului meu, până când [soarele] s-a ascuns după vâl. Aduceți-i înapoi la mine!» Și a început să le lovească picioarele și grumazurile.”
Coran, Șād 38:30–33

ذكر غير واحد من السلف والمفسرين أنه اشتغل بعرضها
حتى فات وقت صلاة العصر، والذي يقطع به أنه لم
يتركها عمداً، بل نسياناً كما شغل النبي صلى الله عليه
وسلم يوم الخندق عن صلاة العصر حتى صلاها بعد
الغروب.

Ibn Kathīr, Allah să aibă milă de el, spune: „Mai mulți dintre înaintași și dintre comentatorii Coranului au pomenit că a fost prins cu înfățișarea lor, până când a trecut timpul rugăciunii de după-amiază. Lucrul sigur este că nu a lăsat-o în mod voit, ci a uitat, așa cum și Profetul ﷺ a fost împiedicat, în ziua Șanțului, să împlinească rugăciunea de după-amiază și a împlinit-o abia după apus.”⁶

Ibn Kathīr, Tafsīr, 7/65

9. În povestea lui Zaharia — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a spus:

﴿فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمَحْرَابِ﴾

„Atunci îngerii l-au chemat, pe când el stătea în picioare, rugându-se în sanctuar.”

Coran, Al ‘Imrān 3:39 · fragment

6 Tafsīr Ibn Kathīr, 7/65.

10. Despre Isus — binecuvântarea și pacea fie asupra lui —, când a vorbit prunc fiind, în leagăn, a relatat că a spus:

﴿قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ءَاتَنِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا وَجَعَلَنِي
مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَنِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا
دُمْتُ حَيًّا﴾

„El a spus: «Eu sunt robul lui Allah! El mi-a dăruit Cartea și m-a făcut profet. M-a făcut binecuvântat oriunde m-aș afla și mi-a poruncit rugăciunea și dania cât timp voi fi viu.»”

Coran, Maryam 19:30–31

11. Despre profeții fiilor lui Israel, Allah, Cel Atotputernic și Măreț, a spus:

﴿وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ
عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ ^ص لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ
وَأَتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي﴾

„Allah a luat legământul fiilor lui Israel și am ridicat dintre ei douăsprezece căpetenii. Allah a spus: «Eu sunt cu voi, dacă împliniți rugăciunea, dați dania și credeți în trimișii Mei.»”

Coran, al-Mā'idah 5:12 · fragment

12. Cel Atotputernic și Măreț i-a pomenit pe profeți unul câte unul și i-a descris, apoi a spus:

﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ
ءَادَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَءِيلَ
وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ
خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا﴾

„Aceștia sunt cei pe care Allah i-a binecuvântat dintre profeți, din urmașii lui Adam, dintre cei pe care i-am purtat cu Noe, din urmașii lui Avraam și ai lui Israel și dintre cei pe care i-am călăuzit și i-am ales. Când li se recitau versetele Celui Milostiv, cădeau în prosternare, plângând.”

Coran, Maryam 19:58

Astfel, El ne-a înștiințat despre toți profeții că refugiul lor era rugăciunea, prin care Îl adorau pe Allah și se apropiau de El. Apoi a spus:

﴿خَلَفَ مِنْ بَعدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا
الشَّهَوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا﴾

„După ei au venit urmași care au neglijat rugăciunea și au urmat poftele. Ei vor întâmpina osânda.”

Coran, Maryam 19:59

Adică o vale în Gheena.⁷

7 Vezi Tafsîr al-Ṭabarî, 18/217–218.

S-a relatat de la Trimisul lui Allah ﷺ că profeții dinaintea lui — binecuvântările lui Allah fie asupra lor — împlineau cele cinci rugăciuni pe care Gavriil le-a împlinit împreună cu Profetul ﷺ. Ibn ‘Abbās, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

أمني جبريل عند البيت مرتين؛ صلى بي الظهر حين
مالت الشمس قدر الشراك، وصلى بي العصر حين كان
ظل كل شيء مثله، وصلى المغرب حين أفطر الصائم،
وصلى العشاء حين غاب الشفق، وصلى بي الفجر حين
حرم الطعام والشراب على الصائم، وصلى بي الغد الظهر
حين كان ظل كل شيء مثله، وصلى بي العصر حين
صار ظل كل شيء مثليه، وصلى بي المغرب حين أفطر
الصائم، وصلى بي العشاء حين ذهب ثلث الليل، وصلى
بي الغداة بعدما أسفر، ثم التفت إلي؛ فقال: يا محمد!
الوقت فيما بين هذين الوقتين، هذا وقت الأنبياء قبلك.

„Gavriil m-a condus de două ori în rugăciune lângă Casă. A împlinit cu mine rugăciunea de la amiază când soarele trecuse de zenit cu măsura unei curele de sandală. A împlinit cu mine rugăciunea de după-amiază când umbra fiecărui lucru era cât el însuși. A împlinit rugăciunea de la apus când cel care postește își încheie postul; rugăciunea de noapte când dispăruse amurgul și rugăciunea din zori când mâncarea și băutura deveniseră oprite celui care postește. A doua zi, a împlinit cu mine rugăciunea de

la amiază când umbra fiecărui lucru era cât el însuși, rugăciunea de după-amiază când umbra fiecărui lucru devenise de două ori cât el, rugăciunea de la apus când cel care postește își încheie postul, rugăciunea de noapte când trecuse o treime din noapte și rugăciunea de dimineață după ce se luminase. Apoi s-a întors spre mine și a spus: «O, Muḥammad! Timpul este între aceste două momente. Acesta este timpul profeților dinaintea ta.»⁸

Relatat de al-Marwazī, Taʿzīm qadr al-ṣalāh, nr. 29

L-a relatat al-Marwazī în cartea sa Taʿzīm qadr al-ṣalāh, nr. 29. Tot din ea au fost sintetizate învățăturile pomenite mai sus. Allah să ne dea tuturor izbândă în cinstirea rugăciunii și în buna ei împlinire! El aude rugile.

8 Relatat de Aḥmad, nr. 3322; Abū Dāwūd, nr. 393; și al-Tirmidhī, nr. 149. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-jāmiʿ, nr. 1402.

Rugăciunea, rugăciunea!

الصلاة... الصلاة

Una dintre cele mai mari, mai grele și mai cumplite nenorociri este cea care a lovit comunitatea prin moartea nobilului Profet — binecuvântarea și pacea fie asupra lui. Allah binecuvântase comunitatea prin trimiterea lui: el era călăuza ei spre Paradis, îndrumătorul ei către orice virtute și întâiul ei în orice bine:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ
يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

„Aveți în Trimisul lui Allah o pildă frumoasă, pentru cel care nădăjduiește în Allah și în Ziua de Apoi și Îl pomenește mult pe Allah.”

Coran, al-Aḥzāb 33:21

În acest eveniment mareț se află multe învățăminte și lecții asupra cărora trebuie să ne oprim. Printre cele mai importante se numără cele privitoare la rugăciune și la însemnătatea ei. Este o lecție grăitoare și o pildă mișcătoare pe care le desprindem din acest mare eveniment și din această grea nenorocire.

Ultima rugăciune în care Profetul nostru — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — i-a condus pe credincioși a fost cea de la amiază, într-o zi de joi. Apoi durerea i s-a întetit și, timp de trei zile — vineri, sâmbătă și duminică —, nu a putut ieși la rugăciune din pricina durerii puternice. Abū Bakr al-Ṣiddīq, Allah să fie mulțumit de el, îl înlocuia, conducându-i pe musulmani în rugăciune. În zorii zilei de luni — ziua în care a murit — a dat la o parte perdeaua odăii sale, ca să-și privească companionii. Era o privire de rămas-bun; și ce rămas-bun! Al-Bukhārī și Muslim au

relatat în colecțiile lor autentice de la Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el:⁹

أن أبا بكر كان يصلي لهم في وجع النبي صلى الله عليه وسلم الذي توفي فيه حتى إذا كان يوم الاثنين وهم صفوف في الصلاة، فكشف النبي صلى الله عليه وسلم ستر الحجر ينظر إلينا، وهو قائم كأن وجهه ورقة مصحف، ثم تبسم يضحك، فهممنا أن نفتتن من الفرح برؤية النبي صلى الله عليه وسلم، فنكص أبو بكر على عقبه ليصل الصف وظن أن النبي صلى الله عليه وسلم خارج إلى الصلاة؛ فأشار إلينا النبي صلى الله عليه وسلم أن أتموا صلاتكم، وأرخى الستر، فتوفي من يومه.

„Abū Bakr îi conducea în rugăciune în timpul bolii în care Profetul ﷺ a murit. În ziua de luni, pe când ei erau așezați în rânduri la rugăciune, Profetul ﷺ a dat la o parte perdeaua odăii și ne-a privit stând în picioare, cu chipul asemenea unei file de Coran. Apoi a zâmbit, râzând. Aproape că ne-am lăsat abătuți de la rugăciune de bucuria de a-l vedea pe Profet ﷺ. Abū Bakr a făcut pași înapoi ca să intre în rând, crezând că Profetul ﷺ va ieși la rugăciune. Dar Profetul ﷺ ne-a făcut semn: «Duceți-vă

9 Al-Bukhārī, nr. 680; Muslim, nr. 419.

rugăciunea la bun sfârșit!» Apoi a lăsat perdeaua și a murit în aceeași zi.”

Al-Bukhārī, nr. 680; Muslim, nr. 419

Să cugetăm, luând aminte și trăgând învățăminte! Iată-l pe Profetul nostru ﷺ aruncând o privire de rămas-bun comunității sale, adunate în moschee. Este o priveliște care îi bucură ochii — binecuvântarea și pacea fie asupra lui —, căci rugăciunea era bucuria ochilor săi. În dimineața morții sale, Allah i-a dăruit această bucurie: să-și vadă comunitatea adunată în moschee pentru rugăciune. A zâmbit, râzând — binecuvântarea și pacea fie asupra lui. Era un zâmbet de bucurie și veselie, un râs de liniște și încântare la vederea comunității sale adunate în moschee pentru această rugăciune. A lăsat perdeaua, cu ochii bucuroși de această priveliște fericită și încântătoare: comunitatea sa, comunitatea Islamului, adunată în moschee și rugându-se. Allah a bucurat ochii Profetului Său — binecuvântările și pacea Lui fie asupra lui — prin această priveliște frumoasă și fericită.

În ultimele clipe ale vieții sale — binecuvântarea și pacea fie asupra lui —, grija lui pentru rugăciune nu s-a oprit aici. ‘Alī, Allah să fie mulțumit de el, spune — după cum a relatat imamul Aḥmad în al-Musnad, printr-un lanț de transmitere sigur:¹⁰

كان آخر كلام رسول الله صلى الله عليه وسلم: الصلاة
الصلاة، اتقوا الله فيما ملكت أيمانكم.

„Ultimele cuvinte ale Trimisului lui Allah ﷺ au fost:
«Rugăciunea, rugăciunea! Temeți-vă de Allah în privința celor
pe care îi aveți în stăpânire!»”

Aḥmad, al-Musnad, nr. 585

S-a relatat ceva și mai grăitor de către Ibn Mājah în Sunan, printr-un lanț de transmitere sigur, de la Anas, Allah să fie

10 Nr. 585. L-au mai relatat Abū Dāwūd, nr. 5156, și Ibn Mājah, nr. 2698.

Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-jāmi‘, nr. 4616.

mulțumit de el, care a spus:¹¹

كانت عامة وصية رسول الله صلى الله عليه وسلم حين
حضرتة الوفاة وهو يغرغر بنفسه: الصلاة وما ملكت
أيمانكم.

„Cea mai mare parte a îndemnului Trimisului lui Allah ﷺ, când
i-a sosit moartea, iar sufletul îi ajungea la gât, era: «Rugăciunea
și cei pe care îi aveți în stăpânire!»”

Ibn Mājah, Sunan, nr. 2697

S-a relatat și de la Umm Salamah, Allah să fie mulțumit de ea,
soția Profetului ﷺ.¹²

أنه كان عامة وصية نبي الله صلى الله عليه وسلم عند
موته: الصلاة الصلاة، وما ملكت أيمانكم، حتى جعل
نبي الله صلى الله عليه وسلم يلجلجها في صدره، وما
يفيض بها لسانه.

„Cea mai mare parte a îndemnului Profetului lui Allah ﷺ, la
moartea sa, era: «Rugăciunea, rugăciunea și cei pe care îi aveți
în stăpânire!» Profetul lui Allah ﷺ a continuat să le murmure în
piept, până când limba nu i le mai putea rosti.”

Aḥmad, nr. 26483 și 26684; al-Nasā'ī, al-Sunan al-kubrā, nr. 7060

Fără îndoială, aceasta ne arată locul măreț al rugăciunii în
Islam și marea grijă pe care Profetul nostru — binecuvântarea și
pacea fie asupra lui — i-o purta. Cine citește relatările sale nobile

11 Nr. 2697. Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Irwā', nr. 2178.

12 Relatat de Aḥmad, nr. 26483 și 26684, și de al-Nasā'ī în al-Sunan al-kubrā, nr.
7060. Al-Albānī i-a declarat autentic lanțul de transmitere în al-Irwā', 7/238.

și înaltele sale îndemnuri, de-a lungul întregii lui vieți, înțelege valoarea și locul rugăciunii în Islam. Dintre toate îndatoririle Islamului și toate faptele de ascultare, rugăciunea s-a deosebit prin faptul că Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, l-a înălțat pe Profetul Său deasupra celui de-al șaptelea cer și i-a impus-o de deasupra celor șapte ceruri. El a auzit porunca și impunerea ei direct de la Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, fără mijlocitor. I-au fost impuse cincizeci de rugăciuni. L-a rugat pe Allah, Cel Măreț și Preaînalt, să le ușureze și au fost reduse la cinci. Astfel, au rămas cinci rugăciuni ca număr și cincizeci în răsplată. În schimb, pentru celelalte fapte de ascultare și pentru toate celelalte îndatoriri și acte de adorare, Gavriil cobora la el pe pământ, îi lămurea și îi aducea revelația. Aceasta ne arată locul nespus de înalt al rugăciunii.

Este întristător că unii oameni au ajuns să facă din noaptea Călătoriei nocturne și a Înălțării o noapte de sărbătoare, în care recită poeme și cântă versuri, în timp ce neglijează rugăciunea și o irolesc. Cine le-a poruncit aceasta? Cine i-a chemat la așa ceva? Unde sunt ei față de însemnătatea Înălțării, față de marea ei învățătură și de porunca însemnată de a păzi această rugăciune? Îi vezi pe unii nepăsători și disprețuitori față de rugăciune, dar fără să lipsească de la această sărbătoare ori de la altele asemănătoare, introduse în religie. Unde sunt ei față de adevărata urmare a Trimisului lui Allah ﷺ și de luarea lui drept model? Unde sunt ei față de zâmbetul și râsul Profetului ﷺ, de bucuria ochilor săi când și-a văzut comunitatea adunată pentru această rugăciune?

Cel care îl iubește cu adevărat pe Trimisul lui Allah ﷺ își arată și își exprimă iubirea printr-o urmare sinceră, prin luarea lui pe deplin drept model, prin călăuzirea după îndrumarea lui și prin urmarea Sunnei sale — binecuvântarea și pacea fie asupra lui. Iubirea pentru Profet — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — nu se arată și nu se exprimă prin organizarea de sărbători, prin introducerea unor ocazii periodice ori prin alte lucruri asemănătoare cu care unii oameni au fost încercați, închipuindu-și că acestea ar face parte din iubirea pentru Profet — binecuvântarea și pacea fie asupra lui. Pe Allah, și iarăși pe Allah!

Dacă aceasta ar fi fost cu adevărat iubire și urmare sinceră, primii care ar fi făcut-o ar fi fost nobilii companionii și cei care i-au urmat în bine. Dar companionii, Allah să fie mulțumit de ei, și cei care i-au urmat în bine nu au făcut nimic din toate acestea. Faptele lor însemnau urmarea Profetului ﷺ, luarea Sunnei lui drept model și statornicia în călăuzirea sa.

„Rugăciunea, rugăciunea!” Acesta este îndemnul Profetului vostru — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — și se numără printre ultimele lucruri auzite de la el. Voi, cei care îl iubiți pe Profet ﷺ, rugăciunea, rugăciunea! Acesta este îndemnul său pentru voi și legământul pe care vi l-a lăsat. În al-Musnad al imamului Aḥmad se relatează, printr-un lanț bun de transmitere, că într-o zi a fost pomenită rugăciunea înaintea Profetului ﷺ, iar el a spus:¹³

من حافظ عليها كانت له نورا وبرهانا ونجاة يوم
القيامة، ومن لم يحافظ عليها لم يكن له نور ولا برهان
ولا نجاة، وكان يوم القيامة مع قارون وفرعون وهامان
وأبي بن خلف.

„Cine o păzește va avea prin ea lumină, dovadă și salvare în Ziua Învierii. Cine nu o păzește nu va avea lumină, nici dovadă, nici salvare și va fi în Ziua Învierii alături de Qārūn, Faraon, Hāmān și Ubayy ibn Khalaf.”

Aḥmad, al-Musnad, nr. 6576

Aceasta înseamnă că cel care părăsește rugăciunea și nu o păzește va fi adunat în Ziua Învierii alături de căpeteniile necredinței și de stâlpii falsului. Căutăm adăpost la Allah de aceasta! În Șaḥiḥ Muslim se relatează de la Jābir ibn ‘Abd Allāh,

13 Nr. 6576. Șeicul Ibn Bāz a spus: „Printr-un lanț de transmitere bun [ḥasan]”; Majmū‘ fatāwā, 10/278.

Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, că Profetul ﷺ a spus:¹⁴

بين الرجل وبين الشرك والكفر ترك الصلاة.

„Între om și asocierea de parteneri lui Allah și necredința se află părăsirea rugăciunii.”

Șaḥīḥ Muslim, nr. 82

În al-Musnad se relatează de la Profet ﷺ că a spus:¹⁵

العهد الذي بيننا وبينهم الصلاة؛ فمن تركها فقد كفر.

„Legământul dintre noi și ei este rugăciunea. Cine o părăsește a căzut în necredință.”

Aḥmad, al-Musnad, nr. 22937

În Șaḥīḥ al-Bukhārī se relatează de la Profet ﷺ că a spus:¹⁶

من صلى صلاتنا، واستقبل قبلتنا، وأكل ذبيحتنا، فذلك المسلم الذي له ذمة الله وذمة رسوله؛ فلا تخفروا الله في ذمته.

„Cine împlinește rugăciunea noastră, se îndreaptă spre direcția noastră de rugăciune și mănâncă din animalele sacrificate de noi este musulmanul care se află sub ocrotirea lui Allah și a Trimisului Său. Așadar, nu încălcați ocrotirea pe care Allah i-a acordat-o!”

Șaḥīḥ al-Bukhārī, nr. 391

Relatările profetice despre acest subiect sunt numeroase.

Temeti-vă de Allah, voi, cei care îl urmați și îl iubiți pe Profet ﷺ! Păstrați acest îndemn și amintiți-vă cuvintele sale — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — din ultimele zile și clipe

14 Nr. 82.

15 Nr. 22937. L-au mai relatat al-Tirmidhī, nr. 2621, și Ibn Mājah, nr. 1079, din relatarea lui Buraydah, Allah să fie mulțumit de el. Al-Albānī l-a declarat autentic în Șaḥīḥ al-targhīb, nr. 564.

16 Nr. 391, din relatarea lui Anas, Allah să fie mulțumit de el.

ale vieții, când își lua rămas-bun de la comunitate: „*Rugăciunea, rugăciunea!*”

Priviți și la viața celor care l-au iubit cu adevărat, întâia generație a comunității. Ce viață curată! Imamul Muslim a relatat în Șahiḥ de la ‘Abd Allāh ibn Mas‘ūd, Allah să fie mulțumit de el, că a spus:¹⁷

من سره أن يلقي الله غدا مسلما، فليحافظ على هؤلاء
الصلوات حيث ينادى بهن؛ فإن الله شرع لنبيكم صلى
الله عليه وسلم سنن الهدى، وإنهن من سنن الهدى، ولو
أنكم صليتم في بيوتكم كما يصلي هذا المتخلف في بيته
لتركتم سنة نبيكم، ولو تركتم سنة نبيكم لضللتم، وما من
رجل يتطهر فيحسن الطهور ثم يعمد إلى مسجد من
هذه المساجد إلا كتب الله له بكل خطوة يخطوها
حسنة، ويرفعه بها درجة، ويحط عنه بها سيئة، ولقد
رأيتنا - أي أصحاب النبي - عليه الصلاة والسلام - وما
يتخلف عنها - أي عن الصلاة في المساجد - إلا منافق
معلوم النفاق، ولقد كان الرجل يؤتى به يهادى بين
الرجلين حتى يقام في الصف.

17 Nr. 654.

„Cine se bucură la gândul că mâine Îl va întâlni pe Allah ca musulman să păzească aceste rugăciuni acolo unde se face chemarea pentru ele. Allah i-a rânduit Profetului vostru ﷺ căile călăuzirii, iar ele fac parte dintre căile călăuzirii. Dacă v-ați ruga în casele voastre, așa cum acest om care rămâne în urmă se roagă în casa lui, ați părăsi Sunna Profetului vostru; iar dacă ați părăsi Sunna Profetului vostru, v-ați rătăci. Orice om care se curăță, își împlinește bine curățirea și apoi se îndreaptă spre una dintre aceste moschei primește de la Allah, pentru fiecare pas pe care îl face, o faptă bună; prin el, Allah îl ridică o treaptă și îi șterge o faptă rea. Ne-am văzut pe noi înșine — adică pe companionii Profetului, binecuvântarea și pacea fie asupra lui — într-o vreme în care nu lipsea de la ea — adică de la rugăciunea în moschei — decât un fățarnic a cărui fățarnicie era cunoscută. Omul era adus sprijinit de doi bărbați, până când era așezat în rând.”

Șaḥīḥ Muslim, nr. 654

Cugetați la această imagine luminoasă și la starea vrednică de cinst a nobililor companioni! Ei au păstrat în minte Sunna Profetului ﷺ, au înțeles îndemnul lui și l-au urmat cu adevărat, luându-l drept model. Câte unul dintre ei era adus sprijinit de doi bărbați: unul îl ajuta din dreapta, iar celălalt din stânga, până când era așezat în rând. În schimb, mulți dintre oamenii pentru care rugăciunea a ajuns să cântărească puțin se lasă abătuți de la ea de cele mai neînsemnate și mai mărunte lucruri.

Să ne temem, așadar, de Allah în privința acestei rugăciuni, păzind-o, împlinind-o și îngrijindu-ne de stâlpii, condițiile și obligațiile ei! Ea este primul lucru despre care robul va fi întrebat în Ziua Învierii. Dacă este primită, îi sunt primite și celelalte fapte; dacă este respinsă, îi sunt respinse și celelalte fapte. Allah, Cel Atotputernic și Măreț, să ne facă dintre cei care împlinesc rugăciunea și dintre cei care îl urmează pe Profet ﷺ! O, Allah, adună-ne alături de el, sub stindardul său, și dă-ne izbândă în urmarea lui, Tu, Cel Plin de Măreție și Cinste!

مكانة الصلاة

Rugăciunea se numără printre cele mai mari obligații pe care Allah le-a impus robilor Săi și printre cele mai însemnate îndatoriri pe care le-a rânduit. Ea este stâlpul religiei și cel mai ferm dintre pilonii ei după cele două mărturisiri. Este legătura dintre rob și Domnul său și primul lucru pentru care robului i se va cere socoteală în Ziua Învierii. Dacă ea este dreaptă, drepte îi vor fi și celelalte fapte; dacă ea este stricată, stricate îi vor fi și celelalte fapte. Ea îl deosebește pe musulman de necredincios: împlinirea ei este credință, iar neglijarea ei este necredință și răzvrătire. „Nu are religie cel care nu are rugăciune”¹⁸, iar „cel care părăsește rugăciunea nu are parte de Islam”¹⁹. Cine o păzește va avea prin ea lumină în inimă, pe chip, în mormânt și la adunarea din Ziua Învierii. Ea îi va fi salvare în Ziua Învierii, iar el va fi adunat alături de cei pe care Allah i-a binecuvântat: profeții, cei cu desăvârșită sinceritate, martirii și cei drepecți. Ce tovarăși buni! Cine nu o păzește nu va avea lumină, nici dovadă, nici salvare în Ziua Învierii și va fi adunat alături de Faraon, Hămân, Qārūn și Ubayy ibn Khalaf.

18 Relatat de Ibn Abī Shaybah în al-Īmān, nr. 47; al-Marwazī în Taʿzīm qadr al-ṣalāh, nr. 937; al-Khallāl în al-Sunnah, nr. 1387, și de alții, ca afirmație a lui ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, fără a fi atribuită Profetului. Formularea este: „Cine nu se roagă nu are religie.” Al-Albānī i-a considerat bun lanțul de transmitere în al-Daʿīfah, 1/382.

19 Relatat de Mālik în al-Muwatṭaʾ, nr. 51, de al-Marwazī în Taʿzīm qadr al-ṣalāh, nr. 923, și de alții, din relatarea lui al-Miswar ibn Makhramah de la ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, în povestea înjunghierii sale. Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Irwāʾ, nr. 209.

Imamul Aḥmad, Allah să aibă milă de el, spune în cartea sa al-Ṣalāh:

جاء في الحديث: لا حظ في الإسلام لمن ترك الصلاة،
وقد كان عمر بن الخطاب يكتب إلى الآفاق: إن أهم
أمركم عندي الصلاة، فمن حفظها حفظ دينه، ومن
ضيعها فهو لما سواها أضيع، ولا حظ في الإسلام لمن
ترك الصلاة، قال: فكل مستخف بالصلاة مستهين بها،
فهو مستخف بالإسلام مستهين به، وإنما حظهم في
الإسلام على قدر حظهم من الصلاة، ورغبتهم في
الإسلام على قدر رغبتهم في الصلاة، فاعرف نفسك يا
عبد الله؛ واحذر أن تلقى الله ولا قدر للإسلام عندك،
فإن قدر الإسلام في قلبك كقدر الصلاة في قلبك،
وقد جاء في الحديث عن النبي صلى الله عليه وسلم أنه
قال: الصلاة عمود الدين، ألسنت تعلم أن الفسطاط -
أي الخيمة - إذا سقط عموده سقط، ولم ينتفع بالطب
ولا الأوتاد، وإذا قام عمود الفسطاط انتفع بالطب

والأوتاد؟ وكذلك الصلاة من الإسلام، فانظروا -
 رحمكم الله - واعقلوا، وأحكموا الصلاة، واتقوا الله فيها،
 وتعاونوا عليها، وتناصحوا فيها بالتعليم من بعضكم لبعض،
 والتذكير من بعضكم لبعض من الغفلة والنسيان، فإن
 الله عز وجل قد أمركم أن تعاونوا على البر والتقوى،
 والصلاة أفضل البر؛ وجاء الحديث أن النبي صلى الله
 عليه وسلم قال: أول ما تفقدون من دينكم الأمانة،
 وآخر ما تفقدون منه الصلاة، وليصلين أقوام لا خلاق
 لهم، فصلاتنا آخر ديننا، وهي أول ما نسأل عنه غدا
 من أعمالنا يوم القيامة، فليس بعد ذهاب الصلاة
 إسلام ولا دين إذا صارت الصلاة آخر ما يذهب من
 الإسلام، فكل شيء يذهب آخره، فقد ذهب جميعه.

„S-a relatat: «Cel care părăsește rugăciunea nu are parte de Islam.» Umar ibn al-Khaṭṭāb obișnuia să scrie către ținuturi: «Cel mai însemnat dintre lucrurile voastre pentru mine este rugăciunea. Cine o păzește își păzește religia, iar cine o neglijează va neglija cu atât mai mult celelalte lucruri. Cel care părăsește rugăciunea nu are parte de Islam.» A spus: «Oricine ia

rugăciunea în ușor și o disprețuiește ia Islamul în ușor și îl disprețuiește. Partea lor de Islam este pe măsura părții lor de rugăciune, iar râvna lor pentru Islam este pe măsura râvnei lor pentru rugăciune. Cunoaște-te, rob al lui Allah, și ferește-te să-L întâlnești pe Allah fără ca Islamul să aibă însemnătate pentru tine! Căci însemnătatea Islamului în inima ta este pe măsura însemnătății rugăciunii în inima ta. S-a relatat de la Profet ﷺ că a spus: „Rugăciunea este stâlpul religiei.”²⁰ Nu știi că, dacă stâlpul cortului cade, cortul se prăbușește, iar funiile și țăruii nu mai sunt de folos? Când stâlpul cortului stă în picioare, funiile și țăruii sunt de folos. La fel este rugăciunea în Islam. Priviți, Allah să aibă milă de voi, și înțelegeți! Împliniți bine rugăciunea, temeți-vă de Allah în privința ei, ajutați-vă unii pe alții la ea și sfătuiți-vă sincer în privința ei, învățându-vă și amintindu-vă unii altora atunci când vă cuprind nepăsarea și uitarea. Allah, Cel Atotputernic și Măreț, v-a poruncit să vă ajutați la bine și la evlavie, iar rugăciunea este cel mai bun bine. S-a relatat că Profetul ﷺ a spus: „Primul lucru pe care îl veți pierde din religia voastră este îndeplinirea lucrului încredințat, iar ultimul pe care îl veți pierde din ea este rugăciunea. Și vor fi oameni care se vor ruga fără să aibă parte [de răsplată].”²¹ Rugăciunea noastră este ultimul lucru al religiei noastre și prima dintre faptele pentru care vom fi întrebați mâine, în Ziua Învierii. După dispariția rugăciunii nu mai rămân nici Islam, nici religie, de vreme ce rugăciunea este ultimul lucru care dispare din Islam. Orice lucru căruia îi dispare ultima parte a dispărut în întregime.»²²

Imamul Aḥmad, al-Ṣalāh; citat în Ṭabaqāt al-ḥanābilah, 1/353–354

20 Relatat de Aḥmad, nr. 22016, al-Tirmidhī, nr. 2616, și Ibn Mājah, nr. 3973, din relatarea lui Mu'adh ibn Jabal, Allah să fie mulțumit de el. Formularea este:

„Să nu-ți spun care este capul acestui lucru, stâlpul și vârful său cel mai înalt?” Am spus: „Ba da, Trimis al lui Allah!” El a spus: „Capul lui este Islamul, stâlpul lui este rugăciunea, iar vârful lui cel mai înalt este jihadul.” Al-Tirmidhī și al-Albānī l-au declarat autentic; vezi al-Irwā', nr. 413.

21 Relatat de Abū Ya'la în Musnad, nr. 6634, din relatarea lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

22 Abū Ya'la a reproduș această carte în lucrarea sa Ṭabaqāt al-ḥanābilah. Vezi acest pasaj la 1/353–354.

Aici se încheie cuvintele sale, Allah să aibă milă de el. Musulmanii nu se contrazic asupra faptului că părăsirea voită a rugăciunii obligatorii este dintre cele mai mari păcate și cele mai grave fărădelegi; că păcatul celui care o părăsește este, înaintea lui Allah, mai mare decât păcatul uciderii unui suflet și al luării averilor, mai mare decât păcatul desfrâului, al furtului și al băutului vinului; și că el se expune pedepsei lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, mâniei și umilirii din partea Sa, în această viață și în Viața de Apoi.

Învățații au avut însă opinii diferite cu privire la executarea lui, la felul execuției și la necredința sa. Opiniile lor, dovezile și argumentele susținătorilor fiecărei opinii sunt prezentate pe larg în cunoscutele cărți ale învățaților. Aici nu este locul să le desfășurăm și să le explicăm. Totuși, învățații care au susținut necredința celui care părăsește rugăciunea au adus dovezi puternice din Cartea lui Allah Preaînaltul și din Sunna Trimisului Său ﷺ. Cel puțin, aceste dovezi trezesc în inima musulmanului o teamă puternică de neglijarea și irosirea rugăciunii și îi mișcă sufletul spre dorința de a o păzi, de a se îngriji de ea și de a o împlini la timpul ei, așa cum a poruncit Allah. Printre aceste dovezi se numără:

Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, spune:

﴿كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ إِلَّا الْأَصْحَابَ الْيَمِينِ فِي
جَنَّتٍ يَتَسَاءَلُونَ عَنِ الْمُجْرِمِينَ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ
قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ وَلَمْ نَكُ نَطْعُمُ الْمَسْكِينِ وَكُنَّا
نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الدِّينِ حَتَّى أَتَانَا
الْيَقِينُ﴾

„Fiecare suflet este zălog pentru ceea ce a agonisit, în afara celor de-a dreapta, care, în grădini, se vor întreba despre nelegiuïți: «Ce v-a făcut să intrați în Saqar?» Ei vor spune: «Nu eram dintre cei care se rugau, nu-l hrăneam pe cel sărman, ne afundam în vorbe deșarte alături de cei care se afundau și socoteam minciună Ziua Judecății, până când ne-a venit certitudinea.»”
Coran, al-Muddaththir 74:38-47

Preaînaltul ne-a înștiințat, așadar, că acela care părăsește rugăciunea este dintre nelegiuïții care intră în Saqar.
Preaînaltul mai spune:

﴿خَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا
الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غِيَاً﴾

„După ei au venit urmași care au neglijat rugăciunea și au urmat poftele. Ei vor întâmpina osânda.”
Coran, Maryam 19:59

S-a relatat de la Ibn Mas'ūd, Allah să fie mulțumit de el, că Ghayy este „un râu în Gheena, cu gust respingător și cu fundul foarte adânc”²³. Cât de mare este nenorocirea celui care îl va întâlni și cât de cumplit va fi regretul celui care va intra în el! Preaînaltul mai spune:

﴿فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ﴾

„Dacă se căiesc, împlinesc rugăciunea și dau dania, atunci sunt frații voștri în religie.”

Coran, al-Tawbah 9:11 · fragment

El a legat, așadar, frăția lor în religie de împlinirea rugăciunii, ceea ce arată că, dacă nu o împlinesc, nu sunt frații lor. Preaînaltul mai spune:

﴿إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ﴾

„Numai aceia cred în versetele Noastre care, atunci când li se amintește de ele, cad în prosternare, aduc slavă Domnului lor, lăudându-L, și nu se trufesc.”

Coran, al-Sajdah 32:15

23 Relatat de al-Ṭabarī în Tafsīr, 18/218.

Preaînaltul mai spune:

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ وَيلٌ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ﴾

„Când li se spune: «Plecați-vă!», ei nu se pleacă. Vai, în Ziua aceea, celor care socotesc adevărul minciună!”

Coran, al-Mursalât 77:48-49

Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, a pomenit aceasta după cuvintele Sale:

﴿كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ مَجْرُمُونَ﴾

„Mâncați și bucurați-vă pentru puțin timp! Voi sunteți nelegiuiți.”

Coran, al-Mursalât 77:46

Aceasta arată că acela care părăsește rugăciunea este un nelegiuit care merită pedeapsa cea mare atunci când Îl va întâlni pe Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul.

Muslim a relatat în Șaḥiḥ de la Jābir, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, că a spus: „Trimisul lui Allah ﷺ a spus:”²⁴

بين الرجل وبين الشرك والكفر ترك الصلاة.

„Între om și asocierea de parteneri lui Allah și necredință se află părăsirea rugăciunii.”

Șaḥiḥ Muslim, nr. 82

Imamul Aḥmad și autorii colecțiilor Sunan au relatat, printr-un lanț autentic de transmitere, de la ‘Abd Allāh ibn Buraydah, de la tatăl său, că a spus: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:”²⁵

24 Nr. 82.

25 Relatat de Aḥmad, nr. 22937; al-Tirmidhī, nr. 2621; al-Nasā’ī, nr. 463; și Ibn Mājah, nr. 1079. Al-Albānī l-a declarat autentic în Șaḥiḥ al-jāmi‘, nr. 4143.

العهد الذي بيننا وبينهم الصلاة؛ فمن تركها فقد كفر.

„Legământul dintre noi și ei este rugăciunea. Cine o părăsește a căzut în necredință.”

Aḥmad; autorii colecțiilor Sunan

Imamul Aḥmad, Ibn Ḥibbān și al-Ṭabarānī au relatat, printr-un lanț bun de transmitere, de la ‘Abd Allāh ibn ‘Amr ibn al-‘Āṣ, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, că Profetul ﷺ a pomenit într-o zi rugăciunea și a spus:²⁶

من حافظ عليها كانت له نورا وبرهانا ونجاة يوم
القيامة، ومن لم يحافظ عليها لم يكن له نور ولا برهان
ولا نجاة، وكان يوم القيامة مع قارون وفرعون وهامان
وأبي بن خلف.

„Cine o păzește va avea prin ea lumină, dovadă și salvare în Ziua Învierii. Cine nu o păzește nu va avea lumină, nici dovadă, nici salvare și va fi în Ziua Învierii alături de Qārūn, Faraon, Hāmān și Ubayy ibn Khalaf.”

Aḥmad; Ibn Ḥibbān; al-Ṭabarānī

Aici se află o observație deosebit de frumoasă: cel care nu păzește rugăciunea este distras de la ea fie de averea sa, fie de domnia sa, fie de funcția sa de conducere, fie de negoțul său. Cine este distras de la ea de avere va fi alături de Qārūn; cine este distras de domnia sa va fi alături de Faraon; cine este distras de funcția de conducere va fi alături de Hāmān; iar cine este distras de negoțul și bunurile sale va fi alături de Ubayy ibn Khalaf.

Imamul Aḥmad a relatat de la Mu‘ādh ibn Jabal, Allah să fie mulțumit de el, că a spus: „Trimisul lui Allah ﷺ a spus.”²⁷

26 Trimiterile acestei relatări au fost prezentate anterior.

27 Nr. 22075. Al-Albānī a spus în Ṣaḥīḥ al-targhib, nr. 570: „Bună prin susținerea altor relatări [ḥasan li-ghayrihi].”

من ترك صلاة مكتوبة متعمدا؛ فقد برئت منه ذمة

الله.

„Cine părăsește cu bună știință o rugăciune obligatorie pierde ocrotirea lui Allah.”

Aḥmad, al-Musnad, nr. 22075

Aceasta este o relatare autentică.

Al-Bukhārī a relatat în Șaḥīḥ de la Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, că a spus: „Trimisul lui Allah ﷺ a spus:”²⁸

من صلى صلاتنا، واستقبل قبلتنا، وأكل ذبيحتنا؛ فذلك

المسلم الذي له ذمة الله وذمة رسوله، فلا تخفروا الله في

ذمته.

„Cine împlinește rugăciunea noastră, se îndreaptă spre direcția noastră de rugăciune și mănâncă din animalele sacrificate de noi este musulmanul care se află sub ocrotirea lui Allah și a Trimisului Său. Așadar, nu încălcați ocrotirea pe care Allah i-a acordat-o!”

Șaḥīḥ al-Bukhārī, nr. 391

Imamul Aḥmad a relatat în Musnad, Mālik în Muwaṭṭa' și al-Nasā'ī în Sunan, printr-un lanț autentic de transmitere, de la Miḥjan al-Aslamī, Allah să fie mulțumit de el, că stătea într-o adunare împreună cu Trimisul lui Allah ﷺ. S-a făcut chemarea la rugăciune, iar Trimisul lui Allah ﷺ s-a ridicat. Apoi s-a întors, iar Miḥjan era încă la locul său. Trimisul lui Allah ﷺ i-a spus:²⁹

28 Trimitearea a fost prezentată anterior, la p. 18 în sursa arabă.

29 Al-Musnad, nr. 16395; al-Muwaṭṭa', nr. 8; Sunan al-Nasā'ī, nr. 857. Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Șaḥīḥah, nr. 1337.

ما منعك أن تصلي؟ أأنت برجل مسلم؟! قال: بلى،
ولكني كنت قد صليت في أهلي، فقال له رسول الله
صلى الله عليه وسلم: إذا جئت؛ فصل مع الناس وإن
كنت قد صليت.

„«Ce te-a împiedicat să te rogi? Nu ești tu musulman?» El a
răspuns: «Ba da, dar mă rugasem deja în familia mea.» Trimisul
lui Allah ﷺ i-a spus: «Când vii, roagă-te cu oamenii, chiar dacă
te-ai rugat deja!»”

Aḥmad, al-Musnad; Mālik, al-Muwaṭṭa'; al-Nasā'ī, Sunan

De la companionii, Allah să fie mulțumit de ei, s-au transmis
multe relatări cu acest înțeles. Printre ele:

Ceea ce s-a relatat de la 'Umar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie
mulțumit de el: „Cel care părăsește rugăciunea nu are parte de
Islam.” Și tot el, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Nu are Islam
cel care părăsește rugăciunea.”³⁰ A spus aceasta în prezența
companionilor, Allah să fie mulțumit de ei, fără ca vreunul dintre
ei să-l contrazică. Mai mulți companionii au spus cuvinte
asemenea alor sale, printre care Mu'adh ibn Jabal, 'Abd
al-Raḥmān ibn 'Awf, Abū Hurayrah, 'Abd Allāh ibn Mas'ūd și
alții, Allah să fie mulțumit de ei.

Muslim a relatat în Șaḥīḥ de la 'Abd Allāh ibn Mas'ūd, Allah să
fie mulțumit de el, că a spus:³¹

من سره أن يلقي الله غدا مسلماً؛ فليحافظ على هؤلاء
الصلوات حيث ينادي بهن - أي في المساجد -؛ فإن

30 Trimiterile ambelor formulări au fost prezentate anterior, la p. 21 în sursa
arabă.

31 Nr. 654; a fost prezentat anterior.

اللہ شرع لنبیکم صلی اللہ علیہ وسلم سنن الہدی، وإنہن من سنن الہدی، ولو أنکم صلیتم فی بیوتکم کما یصلی هذا المتخلف فی بیتہ لترکتہ سنۃ نبیکم، ولو ترکتم سنۃ نبیکم لضللتہم، وما من رجل یتطہر فیحسن الطہور، ثم یعمد إلی مسجد من ہذہ المساجد إلا کتب اللہ لہ بكل خطوۃ یخطوہا حسنۃ، ویرفعہ بہا درجۃ، ویحط عنہ بہا سیئۃ، ولقد رأیتنا - یعنی أصحاب رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم - وما یتخلف عنہا إلا منافق معلوم النفاق، ولقد کان الرجل یؤتی بہ یدادی بین الرجلین حتی یقام فی الصف.

„Cine se bucură la gândul că mâine Îl va întâlni pe Allah ca musulman să păzească aceste rugăciuni acolo unde se face chemarea pentru ele — adică în moschei. Allah i-a rânduit Profetului vostru ﷺ căile călăuzirii, iar ele fac parte dintre căile călăuzirii. Dacă v-ați ruga în casele voastre, așa cum acest om care rămâne în urmă se roagă în casa lui, ați părăsi Sunna Profetului vostru; iar dacă ați părăsi Sunna Profetului vostru, v-ați rătăci. Orice om care se curăță, își împlinește bine curățirea și apoi se îndreaptă spre una dintre aceste moschei primește de la Allah, pentru fiecare pas pe care îl face, o faptă bună; prin el, Allah îl ridică o treaptă și îi șterge o faptă rea. Ne-am văzut pe noi înșine — adică pe companionii Trimisului lui Allah ﷺ —

într-o vreme în care nu lipsea de la ea decât un fățarnic a cărui fățarnicie era cunoscută. Omul era adus sprijinit de doi bărbați, până când era așezat în rând.”

Șahîh Muslim, nr. 654

Dacă așa era socotit cel care nu lua parte la rugăciunea în obște — companionii, Allah să fie mulțumit de ei, îl socoteau un fățarnic a cărui fățarnicie era cunoscută —, atunci cum stau lucrurile cu cel care o părăsește de tot? Îi cerem lui Allah ocrotire și izbăvire!

Rugăciunea cântărește mult în Islam, iar rangul ei este înalt. Allah Preaînaltul i-a impus-o Profetului Său ﷺ fără mijlocitor, de deasupra celor șapte ceruri, când acesta a fost înălțat la cer. Pe lângă textele deja pomenite, s-au transmis și altele care arată meritul ei, marea ei însemnătate și asprimea pedepsei celui care o părăsește. Cu toate acestea, pentru mulți oameni rugăciunea a ajuns să cântărească puțin. Unii nu sunt văzuți niciodată în moschee, la niciuna dintre rugăciuni, deși locuiesc lângă ea. Ies din casă pentru treburile lumești, dar nu ies să împlinească rugăciunea în moschee! Aud chemarea de cinci ori în fiecare zi și noapte, dar parcă spun: „Am auzit și ne-am împotrivit.” Lucrul uimitor este că în aceeași casă pot locui bărbați din familia lor care se roagă cu musulmanii, dar nu le mustră purtarea. Îi lasă în casă ca și cum nu ar fi făcut nimic vrednic de mustrare; mănâncă, beau și stau împreună cu ei. Unde este râvna pentru religie? Unde sunt poruncirea binelui și oprirea răului? Se exceptează cel care urmărește prin aceasta să-i sfătuiască și să-i îndrepte.

Unii îi neglijează condițiile, stâlpii și obligațiile și nu o împlinesc așa cum se cuvine.

Alții sunt nepăsători față de rugăciunea în obște, iar aceasta este dintre semnele fățarniciei.

Suntem datori, așadar, să păzim această măreață faptă de ascultare și acest mare act de adorare, cel mai însemnat pilon al Islamului după cele două mărturisiri, și să ne ferim cu cea mai mare grijă de calea nelegiuitorilor care, atunci când li se spune: „Plecați-vă!”, nu se pleacă.

Totodată, robul să se ferească să se socotească mare în sinea sa, să se admire pentru starea și faptele sale și să uite de cinstirea Stăpânului și Ocrotitorului său și a rânduielilor Sale sfinte, ajungând astfel printre cei pierduți. Khālīd ibn ‘Umayr al-‘Adawī a spus:

خطبنا عتبة بن غزوان، فحمد الله وأثنى عليه، ثم قال:
 أما بعد؛ فإن الدنيا قد آذنت بصرم، وولت حذاء، ولم
 يبق منها إلا صباية كصباية الإماء، يتصاحبها صاحبها،
 وإنكم منتقلون منها إلى دار لا زوال لها، فانتقلوا بخير ما
 بحضرتكم، فإنه قد ذكر لنا أن الحجريلقى من شفة جهنم،
 فيهوي فيها سبعين عاما لا يدرك لها قعرا، ووالله!
 لئلا نأمن؛ أفعجبتم؟ ولقد ذكر لنا أن ما بين مصرعين من
 مصاريع الجنة مسيرة أربعين سنة، وليأتين عليها يوم وهو
 كظيظ من الزحام، ولقد رأيتني سابع سبعة مع رسول
 الله صلى الله عليه وسلم ما لنا طعام إلا ورق الشجر،
 حتى قرحت أشداقنا، فالتقطت بردة فشققتها بيني وبين
 سعد بن مالك، فاتزرت بنصفها، واتزر سعد بنصفها؛

فما أصبح اليوم منا أحد إلا أصبح أميرا على مصر من
 الأمصار، وإني أعوذ بالله أن أكون في نفسي عظيما
 وعند الله صغيرا، وإنها لم تكن نبوة قط إلا تناسخت،
 حتى يكون آخر عاقبتها ملكا، فستخبرون وتجربون
 الأمراء بعدنا.

„Utbah ibn Ghazwān ne-a ținut o predică. L-a lăudat pe Allah și I-a adus slavă, apoi a spus: «Acestea fiind spuse: lumea aceasta și-a vestit sfârșitul și s-a îndepărtat în grabă. Nu a mai rămas din ea decât puțin, ca picăturile rămase într-un vas, pe care stăpânul lui se străduiește să le scoată. Voi vă veți muta din ea într-un lăcaș care nu va pieri. Mutați-vă, așadar, cu cele mai bune fapte pe care le aveți! Ni s-a spus că o piatră aruncată de la marginea Gheenei cade în ea șaptezeci de ani, fără să-i atingă fundul. Pe Allah, ea se va umple! Vă mirați? Ni s-a mai spus că între cele două canaturi ale unei porți a Paradisului este o distanță de patruzeci de ani de mers. Va veni însă o zi în care va fi ticsită de îmbulzeală. M-am văzut pe mine însumi unul dintre șapte oameni aflați împreună cu Trimisul lui Allah ﷺ, fără altă hrană decât frunzele copacilor, până când ni s-au rănit colțurile gurii. Am găsit o mantie și am rupt-o în două, între mine și Sa'd ibn Mālik: eu mi-am înfășurat mijlocul cu jumătate, iar Sa'd cu cealaltă jumătate. Astăzi nu este niciunul dintre noi care să nu fi ajuns conducător peste vreun ținut. Caut adăpost la Allah de a fi mare în propriii mei ochi și mic înaintea lui Allah! Nu a existat vreo profeție a cărei rânduială să nu se schimbe, până când, în cele din urmă, a ajuns domnie. Veți afla și îi veți încerca pe conducătorii de după noi.»

Relatat de Muslim, nr. 2967

Relatat de Muslim.³²

Îl rugăm pe Allah, Cel Măreț și Preaînalt, prin numele Sale cele mai frumoase și prin însușirile Sale înalte, să ne păzească pe toți de calea nelegiuiților, să ne dea izbândă în stăruința în ascultarea Lui și să ne ajute să păzim rugăciunea. O, Allah, fă-ne dintre cei care împlinesc rugăciunea! O, Allah, dă-ne izbândă să ne îngrijim de ea și să o împlinim așa cum iubești și Ți este plăcut, Tu, Cel Plin de Măreție și Cinste!

32 În Șaḥīḥ, nr. 2967.

Două înfățișări mărețe

موقفان عظيمان

Există două înfățișări mărețe ale robului înaintea Domnului său: una în această viață lumească, iar cealaltă în ziua când Îl va întâlni pe Allah, Cel Măreț și Preaînalt, în Ziua Învierii. De buna împlinire a primei înfățișări depind izbânda și fericirea robului la cea de-a doua; iar de stricarea stării sale la prima înfățișare depind pierzania și paguba lui la cea de-a doua.

Prima înfățișare este această rugăciune pe care Allah, Cel Măreț și Preaînalt, le-a rânduit-o robilor Săi și le-a impus-o de cinci ori în fiecare zi și noapte. Cine păzește această rugăciune, îi acordă atenție și grijă, o împlinește la timpurile ei și îi păzește condițiile, stâlpii și obligațiile va avea o înfățișare ușoară în Ziua Învierii și va avea izbândă și reușită. Dacă însă ia în ușor această înfățișare, nu se îngrijește de rugăciune, nu-i acordă atenție, nu stăruie în ea și nu-i păzește stâlpii, condițiile și obligațiile, înfățișarea din Ziua Învierii îi va fi grea. Al-Tirmidhī, al-Nasā'ī și alții au relatat de la Ḥurayth ibn Qabīṣah, Allah să aibă milă de el, că a spus:

أتيت المدينة فسألت الله - جل وعلا - أن يرزقني جليسا
 صالحا، فجلست إلى أبي هريرة رضي الله عنه، وقلت له:
 يا أبا هريرة! إني سألت الله أن يرزقني جليسا صالحا،
 فعلمني حديثا سمعته من رسول الله صلى الله عليه وسلم

لعل الله أن ينفعني به! فقال أبو هريرة رضي الله عنه:
سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: إن أول ما
يحاسب به العبد يوم القيامة من عمله صلاته؛ فإن
صلحت فقد أفلح وأنجح، وإن فسدت فقد خاب
وخسر.

„Am venit la Medina și L-am rugat pe Allah, Cel Măreț și Preaînalt, să-mi dăruiască un tovarăș dreptcredincios. M-am așezat lângă Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, și i-am spus: «O, Abū Hurayrah! L-am rugat pe Allah să-mi dăruiască un tovarăș dreptcredincios. Învață-mă o relatare pe care ai auzit-o de la Trimisul lui Allah ﷺ, poate că Allah îmi va da folos prin ea!» Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a spus: «L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând: „Prima dintre faptele pentru care robului i se va cere socoteală în Ziua Învierii este rugăciunea. Dacă ea este dreaptă, el va avea izbândă și reușită. Dacă ea este stricată, va fi dezamăgit și va pierde.”»”³³
Al-Tirmidhī, nr. 413; al-Nasā’ī, nr. 465

Aceasta este o relatare autentică.

Cugetați, Allah să vă ocrotească, la felul în care starea bună la a doua înfățișare depinde de starea bună la prima, iar pierderea de la cea de-a doua depinde de pierderea de la prima.

Da, cel care irosește această rugăciune, o ia în ușor și nu se îngrijește să o împlinească și să o păzească își hotărăște singur — fie că vrea, fie că nu — pierderea vădită la a doua înfățișare, în ziua când Îl va întâlni pe Allah, Cel Măreț și Preaînalt. Atunci va regreta, dar regretul nu-i va folosi.

³³ Relatat de al-Tirmidhī, nr. 413, și de al-Nasā’ī, nr. 465. Al-Albānī l-a declarat autentic în Șaḥīḥ al-jāmi‘, nr. 2020.

Imamul Aḥmad a relatat în Musnad de la ‘Abd Allāh ibn ‘Amr ibn al-‘Āṣ, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, că Profetul ﷺ a pomenit într-o zi rugăciunea și a spus:

من حافظ عليها كانت له نورا، وبرهانا، ونجاة يوم
القيامة، ومن لم يحافظ عليها لم يكن له نور، ولا برهان،
ولا نجاة، وكان يوم القيامة مع قارون، وفرعون،
وهامان، وأبي بن خلف.

„Cine o păzește va avea prin ea lumină, dovadă și salvare în Ziua Învierii. Cine nu o păzește nu va avea lumină, nici dovadă, nici salvare și va fi în Ziua Învierii alături de Qārūn, Faraon, Hāmān și Ubayy ibn Khalaf.”³⁴

Aḥmad, al-Musnad

Cel care irosește rugăciunea își hotărăște singur — fie că vrea, fie că nu — să fie adunat în Ziua Învierii alături de căpeteniile necredinței și de stâlpii falsului. Fiindcă în această viață a îngăduit să fie distras de la rugăciune de distracții și deșertăciuni, de înșelăciune și rătăcire, de nesupunere și desfrâu, de urmarea căpeteniilor viciului și a celor care cheamă la stricăciune, în Ziua Învierii va fi adunat împreună cu cei asemenea lui:

﴿أَحْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ﴾

„Adunați-i pe cei care au nedreptățit, pe cei asemenea lor și ceea ce adorau!”

Coran, al-Şāffāt 37:22

34 Trimiterea a fost prezentată anterior, la p. 18 în sursa arabă.

Fiecare va fi adunat în Ziua Învierii împreună cu cei asemenea lui din această viață. Dacă a fost dintre oamenii rugăciunii, care o păzesc în casele lui Allah, în Ziua Învierii va fi cinstit prin a fi adunat alături de cei care se roagă, de cei ascultători, de profeți, de cei cu desăvârșită sinceritate, de martiri și de cei dreți. Ce tovarăși buni! Iar cel care își refuză aceasta, lăsându-se distras de la rugăciune de nesupunere și rătăcire, de distracții și deșertăciuni, va fi adunat în Ziua Învierii împreună cu cei asemenea lui. Profetul — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a spus:

كل أمتي يدخلون الجنة إلا من أبي، قالوا: يا رسول
الله! ومن يأبى؟ قال: من أطاعني دخل الجنة، ومن
عصاني فقد أبى.

„Întreaga mea comunitate va intra în Paradis, în afară de cel care refuză.» Ei au spus: «Trimis al lui Allah, cine ar refuza?» El a răspuns: «Cine mă ascultă va intra în Paradis, iar cine nu mă ascultă a refuzat.»³⁵

Al-Bukhārī, nr. 7280

Apoi cugetă, Allah să te ocrotească, la înfățișarea din Ziua Învierii! Cugetă la acea înfățișare, căci vei sta acolo — da, pe Allah! Este o înfățișare cumplită și înfricoșătoare. Știi cât durează? Durata ei este de cincizeci de mii de ani. Oamenii vor sta într-o singură zi a cărei durată este de cincizeci de mii de ani. Cum se compară acea zi cu zilele tale din această viață? Să presupunem că ai trăit șaizeci de ani, șaptezeci, optzeci ori mai puțin sau mai mult. Ce sunt acei ani, acei câțiva ani, față de acea înfățișare cumplită? Ce sunt acei câțiva ani față de o zi de cincizeci de mii de ani?

35 Relatat de al-Bukhārī, nr. 7280, din relatarea lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

Apoi, dacă viața ta ar fi, de pildă, de șaizeci de ani, o treime ai petrecut-o dormind, căci dormi aproximativ opt ore în fiecare zi și noapte. Cel care doarme nu este ținut răspunzător. Cine a trăit șaizeci de ani a dormit, așadar, douăzeci de ani din viață. Mai sunt aproximativ cincisprezece ani de la începutul vieții în care robului nu-i revenea încă răspunderea religioasă. Câți ani îți mai rămân oare, așadar, din această viață?

Teme-te, așadar, de Allah, Allah să te ocrotească, în privința acestei rugăciuni și păzește această înfățișare înaintea lui Allah, Cel Măreț și Preaînalt! Cinstește această rugăciune, Allah să te ocrotească, și vei dobândi însemnătate înaintea lui Allah, iar rangul tău la El se va înălța. Ferește-te să o irosești, căci irosirea ei este pierderea vădită!

S-a transmis în mod autentic în al-Mustadrak al lui al-Ḥākim, de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:³⁶

يوم القيامة على المؤمنين كقدر ما بين الظهر والعصر.

„Ziua Învierii va dura pentru credincioși cât timpul dintre rugăciunea de la amiază și cea de după-amiază.”

Al-Ḥākim, al-Mustadrak, 1/158

Prin precizarea duratei ca timp dintre două rugăciuni se atrage atenția asupra însemnătății rugăciunii și a înrăuririi ei în dobândirea acestei ușurări.

Să ne temem, așadar, de Allah în rugăciunea noastră! Să ne temem de Allah în privința acestei mari îndatoriri, pe care atât de mulți oameni au ajuns să o disprețuiască, să o ia în ușor și să o negligeze, irosind-o împreună cu condițiile, stălpii și obligațiile ei. Este o stare întristătoare, cu lucruri dureroase și o realitate apăsătoare.

Irosirea rugăciunii înseamnă lipsirea de orice bine în această viață și în Viața de Apoi și o pierdere vădită. Ferește-te să nu alegi pentru tine decât o viață de înjosire, umilintă și pierdere! Cine

36 1/158. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-jāmi‘, nr. 8193.

irosește rugăciunea și-a hotărât singur aceasta și s-a mulțumit cu o viață de înjosire.

Da, ce bine mai poate fi nădăjduit și ce virtute mai poate fi așteptată dacă se irosește această rugăciune, legătura dintre rob și Allah?

Cineva i-a spus unui predicator, muștrându-l și reproșându-i: „*De mulți ani ne ții predici. Ce ai înfăptuit?*” El i-a răspuns: „*Iar voi ați ascultat în tot acest timp. Ce ați făcut?*”

Când musulmanul aude un îndemn sau o predică, să o așeze în inima lui și să se îndrepte către Domnul și Ocrotitorul său, măreț fie El, cerându-I să-i dea izbândă în faptă, să-l îndrume drept și să nu-l lase în seama lui însuși nici cât o clipire de ochi. Altminteri, câte îndemnuri și avertismente au auzit oamenii, și totuși unii rămân nepăsători! Înaintea lui Allah, Cel Măreț și Preaînalt, se vor întâlni toate fapăturile și toți robii, iar acolo vor fi răsplata și socoteala. Robul să folosească, așadar, prezența lui în această viață pentru a se îndrepta, a-și curăța starea și a-și face faptele bune. Izbânda este numai în mâna lui Allah, singur, fără asociat.

O, Allah, Te rugăm, pentru că Tu ești Allah și nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Tine, prin numele Tale cele mai frumoase și însușirile Tale înalte, să ne faci, prin bunătatea și dărnicia Ta, pe toți dintre cei care împlinesc rugăciunea, precum și pe unii dintre urmașii noștri, Domn al lumilor!

5 Poruncește familiei tale rugăciunea

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ

Există o nobilă poruncă dumnezeiască și o măreață îndrumare a Domnului pe care cei mai mulți oameni le neglijează și le lasă deoparte. Este cuvântul lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, de la sfârșitul surei Țā Hā:

﴿وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا

نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى﴾

„Poruncește familiei tale rugăciunea și stăruie cu răbdare în ea! Noi nu-ți cerem cele de trebuință traiului; Noi ți le dăruim. Iar sfârșitul bun este al evlaviei.”

Coran, Țā Hā 20:132

Aceasta este o poruncă a lui Allah, Preaînaltul în măreția Sa, către Profetul și alesul Său, Muḥammad ibn ‘Abd Allāh — binecuvântările și pacea lui Allah fie asupra lui. Ceea ce Allah, Cel Măreț și Preaînalt, îi poruncește Profetului Său ﷺ este o poruncă și pentru comunitatea lui, dacă nu există o dovadă că îi este rezervată numai lui. În privința acestei porunci, învățații sunt de acord că nu există o asemenea restrângere. Fiecare tată și fiecare tutore sunt, așadar, datori să acorde mare grijă copiilor și să-i urmărească îndeaproape în privința rugăciunii, cel mai însemnat pilon al Islamului după cele două mărturisiri. Mai întâi, el însuși trebuie să o păzească, să se îngrijească de ea și să stăruie

cu răbdare în împlinirea ei. Astfel va fi un model pentru copiii săi, apoi îi va urmări, îndemnându-i și încurajându-i să împlinească și să păzească rugăciunea, așa cum a poruncit Allah, Cel Măreț și Preaînalt.

Acest nobil verset arată două lucruri mărețe care trebuie împlinite:

Primul: grija omului însuși de a păzi rugăciunea și de a stărui cu răbdare în împlinirea ei. În această viață există multe preocupări, lucruri care abat și piedici ce îi distrag pe mulți oameni de la împlinirea rugăciunii și de la păzirea timpurilor ei. Pe unul îl distrage somnul, pe altul lenea, pe un al treilea distracția și altele asemenea. Preocupările sunt multe, iar aceasta cere răbdare stăruitoare, sânguință și grijă neîncetată, pentru ca omul să fie dintre cei ai rugăciunii, care o păzesc. Nu oricine reușește să rămână statornic în aceasta, fiindcă este nevoie de continuitate și perseverență, fără oboseală și plictiseală. Al-Hāfiẓ Ibn Hajar, Allah să aibă milă de el, explicând relatarea:

أي العمل أحب إلى الله؟ قال: الصلاة على وقتها، قال:
ثم أي؟ قال: ثم بر الوالدين

„«Ce faptă este cea mai iubită de Allah?» El a spus: «Rugăciunea la timpul ei.» A întrebat: «Apoi care?» El a spus: «Apoi buna purtare față de părinți»,

Al-Bukhārī și Muslim, relatarea lui Ibn Mas'ūd

a spus:

إلا أن الصبر على المحافظة على الصلوات وأدائها في أوقاتها والمحافظة على بر الوالدين أمر لازم متكرر دائم لا يصبر على مراقبة أمر الله فيه إلا الصديقون.

„Totuși, răbdarea de a păzi rugăciunile și a le împlini la timpurile lor, precum și stăruința în buna purtare față de părinți sunt o îndatorire neîncetată, repetată și permanentă. Numai cei cu desăvârșită sinceritate rabdă să vegheze la porunca lui Allah în această privință.”³⁷

Ibn Hajar, Fath al-bārī, 2/11

Al doilea: grija pentru membrii familiei și copiii aflați în răspunderea sa, educându-i să păzească rugăciunea și să se îngrijească de ea și urmărindu-i în această mare îndatorire. Cu înțelesul acestui nobil verset este în acord și ceea ce a relatat Abū Dāwūd în Sunan, din relatarea lui ‘Abd Allāh ibn ‘Amr ibn al-‘Āṣ, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, că Profetul ﷺ a spus:

مروا أولادكم بالصلاة وهم أبناء سبع سنين، واضربوهم عليها وهم أبناء عشر، وفرقوا بينهم في المضاجع.

„Porunciți-le copiilor voștri rugăciunea când au șapte ani, loviți-i pentru neîmplinirea ei când au zece ani și despărțiți-i în locurile de dormit.”³⁸

Abū Dāwūd, Sunan, nr. 495

Este o supraveghere temeinică de la o vârstă fragedă și o grijă pentru copii încă de la începutul vieții lor. De la șapte ani,

³⁷ Fath al-bārī, 2/11.

³⁸ Relatat de Aḥmad, nr. 6756; Abū Dāwūd, nr. 495; și al-Ḥākim, 1/311. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-jāmi‘, nr. 5868.

copilului i se poruncește rugăciunea, este îndemnat la ea și încurajat să o îplinească. Când ajunge la zece ani, dacă neglijează rugăciunea, o lasă deoparte sau o irosește, este lovit pentru ea cu o lovire menită să educe, nu cu una care să-l rănească.

Rugăciunea are un loc măreț. Cine privește și cugetă la realitatea din casele multor oameni descoperă că neglijența a venit de cele mai multe ori din partea părinților. Tatăl însuși era nepăsător și neglijent și nu era pentru copiii săi un model de păzire a rugăciunii. Astfel, copiii aflați în grija lui cresc nepăsători și neglijenți, căci copiii cresc potrivit felului în care îi cresc părinții.

Niciun tată nu le face copiilor săi un rău asemenea neglijării lor în privința rugăciunii. Răul făcut lor în această privință este foarte mare. Cugetă la cuvintele imamului Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, despre părinți într-o asemenea mare îndatorire. El spune:

فمن أهمل تعليم ولده ما ينفعه وتركه سدى؛ فقد أساء
إليه غاية الإساءة، وأكثر الأولاد إنما جاء فسادهم من
قبل الآباء وإهمالهم لهم، وترك تعليمهم فرائض الدين
وسننه؛ فأضاعوهم صغاراً فلم ينتفعوا بأنفسهم، ولم
ينتفعوا آباءهم بكباراً.

„Cine neglijează să-l învețe pe copilul său ceea ce îi folosește și îl lasă de izbeliște îi face cel mai mare rău. Stricarea celor mai mulți copii a venit din partea părinților, prin neglijarea lor și prin faptul că nu i-au învățat îndatoririle și rânduielile recomandate ale religiei. I-au irosit când erau mici, astfel încât nu și-au fost de folos lor înșiși și nu le-au fost de folos părinților lor când au crescut.”³⁹

Ibn al-Qayyim, Tuḥfat al-mawdūd, p. 229

Este o îndatorire foarte serioasă, care cere ca tatăl să urmărească mai întâi binele propriului suflet, apoi binele familiei și al copiilor aflați în grija sa: să-i educe pentru această rugăciune și să-i cheme să o păzească și să se îngrijească de ea.

Iar tu, copil căruia Allah i-a dat izbândă! Dacă Allah, Cel Măreț și Preaînalt, te-a cinstit cu un tată care se îngrijește de tine în privința rugăciunii, îndemnându-te și încurajându-te, ferește-te, încă o dată ferește-te să te superi pe tatăl tău ori să te irite faptul

39 Tuḥfat al-mawdūd, p. 229, ediția al-Arnāʾūṭ.

că te urmărește! Pe Allah, el lucrează să te salveze de mânia lui Allah și să te ducă la mulțumirea lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul. Allah, Cel Măreț și Preaînalt, nu va fi mulțumit de tine decât dacă ești dintre oamenii acestei rugăciuni, păzind-o și împlinind-o.

Cugetă, în această privință, la lauda frumoasă pe care Allah i-a adus-o Profetului Său Ismael — binecuvântarea și pacea fie asupra lui. Cel Măreț și Preaînalt a spus:

﴿وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ
مَرْضِيًّا﴾

„Le poruncea celor din familia sa rugăciunea și dania și era plăcut Domnului său.”

Coran, Maryam 19:55

Era plăcut lui Allah fiindcă folosisese mijloacele prin care se dobândește mulțumirea lui Allah, Cel Măreț și Preaînalt. Cel mai însemnat dintre ele este grija pentru rugăciune, păzirea și împlinirea ei statornică, precum și educarea familiei și creșterea ei în păzirea rugăciunii.

Imamul Mālik a relatat în Muwaṭṭa' de la Zayd ibn Aslam, de la tatăl său, Allah să aibă milă de el:⁴⁰

40 Nr. 389. Al-Albānī i-a declarat autentic lanțul de transmitere în verificarea relatărilor din al-Mishkāh, 1/390.

أن عمر بن الخطاب كان يصلي من الليل ما شاء الله،
حتى إذا كان من آخر الليل أيقظ أهله للصلاة يقول
لهم: الصلاة الصلاة، ثم يتلو هذه الآية:

„Umar ibn al-Khaṭṭāb se ruga noaptea cât voia Allah. Când venea sfârșitul nopții, își trezea familia la rugăciune, spunându-le: «Rugăciunea, rugăciunea!» Apoi recita acest verset:”

Mālik, al-Muwaṭṭaʿ, nr. 389

﴿وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا
نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى﴾

„Poruncește familiei tale rugăciunea și stăruie cu răbdare în ea!
Noi nu-ți cerem cele de trebuință traiului; Noi ți le dăruim. Iar
sfârșitul bun este al evlaviei.”

Coran, Țā Hā 20:132

Cugetă la starea înaintașilor dreptcredincioși — Allah
Preaînaltul să aibă milă de ei și să fie mulțumit de ei — față de
această măreață îndrumare a Domnului. Apoi cugetă la realitatea
și starea multor oameni, la neglijența, nepăsarea și neîmplinirea
acestei mari îndatoriri!

Câtă nevoie avem, în această mare îndatorire, să păzim noi înșine rugăciunea și să ne urmărim copiii în împlinirea ei! Câtă nevoie avem să ne îndreptăm cu sinceritate către Allah, rugându-L să ne facă pe noi și pe copiii noștri dintre oamenii rugăciunii, care o păzesc! Una dintre cele mai mărețe rugi în această privință este ruga lui Avraam, prietenul apropiat al lui Allah — binecuvântarea și pacea fie asupra lui:

ج
﴿رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ
دُعَاءِ﴾

„Domnul meu! Fă-mă să împlinesc rugăciunea, precum și pe unii dintre urmașii mei! Domnul nostru, primește ruga mea!”

Coran, Ibrâhîm 14:40

Îl rugăm pe Allah, Preaînaltul în măreția Sa, să ne dea tuturor izbândă în păzirea acestei rugăciuni, să-i îndrepte pe copiii noștri și să ne facă pe noi și pe ei dintre cei care împlinesc rugăciunea.

6 Rugăciunea le este prescrisă credincioșilor la timpuri hotărâte

إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا

Rugăciunea este măsura credinței, iar rugăciunea robului, deplinătatea și desăvârșirea ei sunt pe măsura credinței sale. Din aceasta face parte și împlinirea ei la timpurile stabilite și la orele hotărâte. Allah, Bindecuvântatul și Preaînaltul, a spus:

﴿إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا﴾

„Rugăciunea le este prescrisă credincioșilor la timpuri hotărâte.”
Coran, al-Nisā’ 4:103 · fragment

În Șaḥiḥ Muslim, în relatarea lui Abū Dharr, Allah să fie mulțumit de el, Profetul ﷺ a spus: „Împlinește rugăciunea la timpul ei!”⁴¹

Intrarea timpului este o condiție pentru obligativitatea rugăciunii și pentru validitatea ei: rugăciunea nu devine obligatorie decât la intrarea timpului ei și nu este validă decât după intrarea lui. Sunt timpuri mărețe și binecuvântate, la care s-a făcut trimitere în mai multe locuri din Cartea lui Allah. Ele au fost lămurite pe deplin în Sunna Profetului ﷺ, prin cuvintele și faptele sale, iar musulmanii le-au primit de la el și le-au transmis mai departe — binecuvântările și pacea lui Allah fie asupra lui.

41 Nr. 648.

Allah Preaînaltul a spus în sura al-Isrā':

﴿أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ
الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا﴾^ص

„Împlinește rugăciunea de la înclinarea soarelui până la
întinericul nopții și recitarea din zori! Recitarea din zori are,
într-adevăr, martori.”

Coran, al-Isrā' 17:78

Allah Preaînaltul a mai spus în sura al-Rūm:

﴿فَسَبِّحْنَا اللَّهَ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ﴾

„Slavă lui Allah când intrați în seară și când intrați în
dimineață! A Lui este lauda în ceruri și pe pământ, și spre seară
și când ajungeți la amiază.”

Coran, al-Rūm 30:17-18

Abū Dāwūd, al-Tirmidhī, Aḥmad și alții au relatat din relatarea lui
Ibn 'Abbās, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, că Trimisul
lui Allah ﷺ a spus:

أُمْنِي جَبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِنْدَ الْبَيْتِ مَرَّتَيْنِ؛ فَصَلَّى بِي
الظُّهْرَ حِينَ زَالَتِ الشَّمْسُ وَكَانَتْ قَدَرُ الشَّرَاكِ، وَصَلَّى
بِي الْعَصْرَ حِينَ كَانَ ظِلُّهُ مِثْلَهُ، وَصَلَّى بِي الْمَغْرِبَ حِينَ
أَفْطَرَ الصَّائِمَ، وَصَلَّى بِي الْعِشَاءَ حِينَ غَابَ الشَّفَقُ،
وَصَلَّى بِي الْفَجْرَ حِينَ حُرِمَ الطَّعَامُ وَالشَّرَابُ عَلَى

الصائم، فلما كان الغد صلى بي الظهر حين كان ظله مثله، وصلى بي العصر حين كان ظله مثليه، وصلى بي المغرب حين أفطر الصائم، وصلى بي العشاء إلى ثلث الليل، وصلى بي الفجر فأسفر، ثم التفت إلي فقال: يا محمد! هذا وقت الأنبياء من قبلك، والوقت ما بين هذين الوقتين.

„Gavriil, pacea fie asupra lui, m-a condus de două ori în rugăciune lângă Casă. A împlinit cu mine rugăciunea de la amiază când soarele trecuse de zenit, iar umbra era cât o curea de sandală. A împlinit cu mine rugăciunea de după-amiază când umbra era cât înălțimea lucrului, rugăciunea de la apus când cel care postește își încheie postul, rugăciunea de noapte când dispăruse amurgul și rugăciunea din zori când mâncarea și băutura deveniseră oprite celui care postește. A doua zi a împlinit cu mine rugăciunea de la amiază când umbra era cât înălțimea lucrului, rugăciunea de după-amiază când umbra era de două ori cât el, rugăciunea de la apus când cel care postește își încheie postul, rugăciunea de noapte la o treime din noapte și rugăciunea din zori când se luminase. Apoi s-a întors spre mine și a spus: «O, Muḥammad! Acesta este timpul profeților dinaintea ta, iar timpul este între aceste două momente.»⁴²
Abū Dāwūd; al-Tirmidhī; Aḥmad

Aceste timpuri sunt limpezi, clare, vădite și cunoscute atât celor din așezări, cât și celor din pustiu. La intrarea lor, în moscheile musulmanilor se înalță chemarea la ele, iar muezinul Celui Milostiv cheamă: „*Veniți la rugăciune! Veniți la izbândă!*” La ivirea

42 Trimiterea a fost prezentată anterior, la p. 13 în sursa arabă.

zorilor, oamenii laudă drumul străbătut noaptea, iar la moarte, robul laudă evlavia.

Cugetă la cuvintele lui Gavriil, pacea fie asupra lui, din această relatare: „*Acesta este timpul profeților dinaintea ta.*” Din ele aflăm că aceste cinci timpuri de rugăciune erau timpuri de rugăciune și pentru profeții dinaintea Profetului nostru Muḥammad — binecuvântarea și pacea fie asupra lui. Aceasta arată marea însemnătate și rangul lor înalt. Sunt timpuri în care cel care doarme se trezește, cel care lucrează se oprește, cel nepăsător își aduce aminte și toți se îndreaptă către casele lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, pentru a împlini rugăciunile la timpurile lor stabilite și hotărâte. Din irosirea rugăciunii face parte și lăsarea să treacă a timpurilor ei, fără a o împlini la vremea sa. Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, a spus:

﴿خَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيَاً﴾

„După ei au venit urmași care au neglijat rugăciunea și au urmat poftele. Ei vor întâmpina osânda.”

Coran, Maryam 19:59

‘Umar ibn ‘Abd al-‘Azīz, Allah să aibă milă de el, a recitat acest verset, apoi a spus: „Irosirea lor nu însemna părăsirea ei, ci irosiseră timpul.”⁴³ Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, a mai spus:

﴿فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ﴾

„Vai celor care se roagă, dar sunt nepăsători față de rugăciunea lor!”

Coran, al-Mā‘ūn 107:4-5

43 Tafsīr al-Ṭabārī, 18/216, ediția Shākir.

Ibn ‘Abbās, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, a spus:
„Cei care amână rugăciunea până după timpul ei.”⁴⁴

Amânarea rugăciunii până după timpul ei este un lucru foarte grav și unul dintre semnele slăbiciunii religiei. De la Profetul nostru ﷺ au venit multe relatări care îi previn pe robi și îi avertizează să nu irosească timpurile rugăciunilor. Pomenirea tuturor ar prelungi mult cuvântul. Printre ele:

Ceea ce Muslim a relatat de la Ibn ‘Umar, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, că Profetul ﷺ a spus:⁴⁵

من فائته العصر فكأنما وتر أهله وماله.

„Cine a pierdut rugăciunea de după-amiază este ca și cum i-ar fi fost luate familia și averea.”

Șahîḥ Muslim, nr. 626

Adică este ca și cum i-ar fi fost smulse familia și averea și ar fi rămas fără familie și fără avere. Să se ferească, așadar, de pierderea și irosirea ei așa cum se ferește să-și piardă averea și familia.

Muslim a mai relatat de la Anas, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:⁴⁶

تلك صلاة المنافق؛ يجلس يرقب الشمس، حتى إذا
كانت بين قرني الشيطان قام فنقرها أربعا، لا يذكر الله
فيها إلا قليلا.

„Aceasta este rugăciunea fățarnicului: șade urmărind soarele, până când acesta ajunge între cele două coarne ale diavolului. Atunci se ridică și face cele patru unități de rugăciune în grabă, ca și cum ar ciuguli, nepomenindu-L pe Allah în ele decât puțin.”
Șahîḥ Muslim, nr. 622

44 Tafsîr al-Ṭabarî, 24/631.

45 Nr. 626.

46 Nr. 622.

Relatările despre acest subiect sunt numeroase.

Cum stăm noi, așadar, în privința acestei rugăciuni? În ce măsură îi păzim timpurile? Să ne cerem socoteală nouă înșine înainte să ne ceară Allah socoteală și să ne cântărim faptele înainte ca ele să fie cântărite în ziua întâlnirii cu El! O, Allah, fă-ne pe toți dintre cei care împlinesc rugăciunea și dă-ne nouă și urmașilor noștri izbândă în aceasta, Domn al lumilor!

7 Legătura dintre rugăciune și vederea lui Allah

الصلة بين الصلاة ورؤية الله

Desăvârșirea darului și cea mai deplină desfătare a oamenilor Paradisului sunt vederea Domnului lor măreț, Stăpânul Măreției și al Frumuseții: încântarea inimilor lor, bucuria ochilor lor și cea mai mare fericire și plăcere a lor în lăcașul desfătărilor. Muslim a relatat în Șahîḥ de la Șuhayb, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:⁴⁷

47 Nr. 181.

إذا دخل أهل الجنة الجنة - قال - يقول الله - تبارك
وتعالى :- تريدون شيئا أزيدكم؟ فيقولون: ألم تبيض
وجوهنا! ألم تدخلنا الجنة وتنجنا من النار! - قال :-
فيكشف الحجاب؛ فما أعطوا شيئا أحب إليهم من النظر
إلى ربهم عز وجل.

*„Când oamenii Paradisului vor intra în Paradis, Allah,
Binecuvântatul și Preaînaltul, va spune: «Doriți să vă mai
dăruiesc ceva?» Ei vor răspunde: «Oare nu ne-ai luminat
chipurile? Nu ne-ai primit în Paradis și nu ne-ai salvat de Foc?»
Atunci El va ridica vâlul, și nimic din ceea ce le-a fost dăruit nu
le va fi mai drag decât să-L privească pe Domnul lor, Cel
Atotputernic și Măreț.”*
Șaḥīḥ Muslim, nr. 181

Între vederea lui Allah și rugăciune există o legătură. Cel care
este dintre oamenii rugăciunii este vrednic de acest mare dar; iar
cel care o irosește este vrednic de lipsirea de el și de pierdere.
Cartea și Sunna arată această legătură.

În privința Cărții, Allah Preaînaltul spune:

﴿وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ وَوَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ
بَاسِرَةٌ تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ
وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ وَالتَّفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ
إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ وَلَكِنْ
كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ﴾

„În Ziua aceea, unele fețe vor fi radiante, privindu-L pe Domnul lor. Alte fețe, în Ziua aceea, vor fi întunecate, așteptând să le lovească o nenorocire zdrobitoare. Ba nu! Când [sufletul] va ajunge la clavicule și se va spune: «Cine îl poate tămădui?», iar el va înțelege că aceasta este despărțirea și un picior se va încolăci peste celălalt, în ziua aceea, la Domnul tău vei fi dus. El nici nu a crezut, nici nu s-a rugat, ci a socotit adevărul minciună și a întors spatele.”

Coran, al-Qiyamah 75:22-32

În cuvintele Preaînaltului: „În Ziua aceea, unele fețe vor fi radiante”, termenul folosit vine din strălucire: adică frumoase, minunate, luminoase și bucuroase. „Privindu-L pe Domnul lor” înseamnă că Îl vor vedea direct, cu ochii lor. Al-Ḥasan al-Baṣrī, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și cum să nu fie radiante, de vreme ce Îl privesc pe Creator?”⁴⁸

Apoi El, măreț fie El, a pomenit cealaltă categorie: oamenii cu fețe întunecate, posomorâte și încruntate. Printre faptele lor a pomenit părăsirea rugăciunii. Aceasta arată că oamenii din prima

48 Tafsir al-Ṭabarī, 24/72.

categorii — cei cu fețe radiante și care Îl privesc pe Allah — sunt oamenii rugăciunii.

Cât despre Sunnah, în cele două colecții autentice se relatează de la Jarīr ibn ‘Abd Allāh, Allah să fie mulțumit de el, că a spus:⁴⁹

كُنَّا جُلُوسًا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ نَظَرَ
إِلَى الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ، فَقَالَ: أَمَّا إِنَّكُمْ سَتَرُونَ رَبَّكُمْ كَمَا
تَرُونَ هَذَا الْقَمَرَ، لَا تَضَامُونَ فِي رُؤْيَيْهِ؛ فَإِنْ اسْتَطَعْتُمْ
أَنْ لَا تَغْلِبُوا عَلَى صَلَاةٍ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ
غُرُوبِهَا فَافْعَلُوا.

„Stăteam lângă Trimisul lui Allah ﷺ când a privit luna, într-o noapte cu lună plină, și a spus: «Îl veți vedea pe Domnul vostru așa cum vedeți această lună, fără să întâmpinați vreo greutate în a-L vedea. Dacă puteți să nu vă lăsați împiedicați de la o rugăciune înainte de răsăritul soarelui și de la una înainte de apusul lui, faceți-o!»”

Al-Bukhārī, nr. 554; Muslim, nr. 633

Se referă la rugăciunea de după-amiază și la cea din zori. Apoi Jarīr a recitat:

﴿وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ
غُرُوبِهَا﴾

„Și adu slavă Domnului tău, laudându-L, înainte de răsăritul soarelui și înainte de apusul lui!”

Coran, Țā Hā 20:130 · fragment

49 Al-Bukhārī, nr. 554; Muslim, nr. 633.

Această relatare arată legătura dintre rugăciune și vedere. Ibn Rajab, Allah să aibă milă de el, a spus:

وقد قيل في مناسبة الأمر بالمحافظة على هاتين الصلاتين
عقيب ذكر الرؤية: أن أعلى ما في الجنة رؤية الله عز
وجل، وأشرف ما في الدنيا من الأعمال هاتان
الصلتان، فالمحافظة عليهما يرجى بها دخول الجنة،
ورؤية الله عز وجل فيها.

„S-a spus, despre potrivirea poruncii de a păzi aceste două rugăciuni imediat după pomenirea vederii, că lucrul cel mai înalt din Paradis este vederea lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, iar cele mai nobile fapte din această viață sunt aceste două rugăciuni. Prin păzirea lor se nădăduiește intrarea în Paradis și vederea lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, în el.”⁵⁰
Ibn Rajab, Faṭḥ al-bārī, 4/323

Fără îndoială că, atunci când companionii au auzit cuvintele Profetului ﷺ:

إنكم سترون ربكم عز وجل كما ترون هذا القمر، لا
تضامون في رؤيته

„Îl veți vedea pe Domnul vostru, Cel Atotputernic și Măreț, așa cum vedeți această lună, fără să întâmpinați vreo greutate în a-L vedea”,

Al-Bukhārī, nr. 554; Muslim, nr. 633

50 Faṭḥ al-bārī, 4/323.

în sufletele lor s-au trezit un dor puternic și întrebarea despre fapta prin care se dobândește această măreață țintă. Din desăvârșirea grijii și a lămuririi Profetului ﷺ a fost faptul că a răspuns fără să fie întrebat:

فَإِنْ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ لَا تَغْلِبُوا عَلَى صَلَاةٍ قَبْلَ طُلُوعِ
الْشَّمْسِ، وَقَبْلَ غُرُوبِهَا فَافْعَلُوا

„Dacă puteți să nu vă lăsați împiedicați de la o rugăciune înainte de răsăritul soarelui și de la una înainte de apusul lui, faceți-o!”

Al-Bukhārī, nr. 554; Muslim, nr. 633

Astfel, el ﷺ a arătat că vederea lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, în Ziua Învierii nu se dobândește prin simple dorințe:

لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ ﴿١﴾

„Nu după dorințele voastre și nici după dorințele oamenilor Cărții.”

Coran, al-Nisā’ 4:123 · fragment

Sunt necesare fapta, sârguința, străduința și îndreptarea către Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul. De aceea Profetul ﷺ a arătat mijloacele prin care robul dobândește vederea lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, îndrumându-l către două rugăciuni mărețe: cea din zori și cea de după-amiază. Despre ele au venit foarte multe texte care le arată meritul. Le-a pomenit în mod deosebit pentru marele lor merit și pentru greutatea pe care mulți oameni o simt față de ele. Cine are năzuințe înalte și este ajutat de Allah, Cel Atotputernic și Măreț, și călăuzit să păzească aceste două rugăciuni le va păzi cu atât mai mult pe celelalte. Rugăciunea din zori, în special, este cheia zilei. Cine este cinstit de Allah, Cel Atotputernic și Măreț, să se ridice pentru această rugăciune și să se îngrijească de ea va fi ajutat să împlinească rugăciunile din restul zilei. Starea robului în zori se răsfrânge asupra restului zilei,

după cum a spus unul dintre înaintași: „*Ziua ta este asemenea câmillei tale: dacă îi prinzi începutul, sfârșitul te va urma.*”

În cuvintele sale: „*Să nu vă lăsați împiedicați*” se arată că în această lume multe lucruri se luptă cu oamenii, împiedicându-i să păzească aceste două rugăciuni. Cât de multe sunt lucrurile care abat în zilele noastre! Pe unii, băutul ceaiului îi biruie și îi abate de la rugăciune, bucuria ochilor credinciosului. Pe alții îi biruie o discuție fără rost, o petrecere de noapte desfrânată, o distracție deșartă ori privești rele. Pe alții îi biruie somnul și lenea, și tot așa.

Relatarea arată că o credință corectă și sănătoasă influențează fapta și purtarea robului. Cu cât credința lui crește și certitudinea lui se întărește, cu atât cresc statornicia, sânguința, faptele, dăruirea și păzirea ascultării de Allah.

Datorită acestei legături dintre rugăciune și vederea lui Allah Preaînaltul în Ziua Învierii, Profetul nostru ﷺ îi cerea lui Allah, la sfârșitul rugăciunii sale, înainte de salutul de încheiere, această mare desfătare și răsplată bogată.

Al-Nasā'ī a relatat în Sunan de la 'Aṭā' ibn al-Sā'ib, de la tatăl său, că a spus:⁵¹

51 Nr. 1305. Al-Albānī l-a declarat autentic în verificarea relatărilor din al-Mishkāh, 2/769.

صلى بنا عمار بن ياسر صلاة، فأوجز فيها، فقال له بعض القوم: لقد خففت أو أوجزت الصلاة، فقال: أما على ذلك؛ فقد دعوت فيها بدعوات سمعتهن من رسول الله صلى الله عليه وسلم، فلما قام تبعه رجل من القوم هو أبي غير أنه كنى عن نفسه، فسأله عن الدعاء، ثم جاء فأخبر به القوم:

„Ammār ibn Yāsir ne-a condus într-o rugăciune pe care a scurtat-o. Unii dintre oameni i-au spus: «Ai făcut rugăciunea ușoară — sau scurtă.» El a spus: «Cu toate acestea, am rostit în ea niște rugi pe care le-am auzit de la Trimisul lui Allah ﷺ.» Când s-a ridicat, l-a urmat un bărbat din mulțime — acela era tatăl meu, dar s-a pomenit pe sine fără să se numească — și l-a întrebat despre rugă. Apoi s-a întors și le-a spus-o oamenilor:”
Al-Nasā’ī, Sunan, nr. 1305

اللهم بعلمك الغيب، وقدرتك على الخلق، أحيني ما علمت الحياة خيرا لي، وتوفني إذا علمت الوفاة خيرا لي، اللهم وأسألك خشيتك في الغيب والشهادة، وأسألك كلمة الحق في الرضا والغضب، وأسألك القصد في الفقر والغنى، وأسألك نعيما لا ينفد، وأسألك قرة عين

لا تنقطع، وأسألك الرضاء بعد القضاء، وأسألك برد
العيش بعد الموت، وأسألك لذة النظر إلى وجهك،
والشوق إلى لقائك في غير ضراء مضرة، ولا فتنة
مضلة، اللهم زينا بزينة الإيمان، واجعلنا هداة مهتدين.

„O, Allah, prin știința Ta despre cele nevăzute și prin puterea Ta
asupra făpturilor, ține-mă în viață atât timp cât știi că viața este
mai bună pentru mine și ia-mi viața când știi că moartea este
mai bună pentru mine! O, Allah, Îți cer teama de Tine în ascuns
și în văzul lumii. Îți cer cuvântul adevărului când sunt mulțumit
și când sunt mânios. Îți cer cumpătare în sărăcie și în bogăție. Îți
cer o desfătare care nu se sfârșește și o bucurie a ochilor care nu
încetează. Îți cer mulțumire după hotărârea Ta și tihna vieții de
după moarte. Îți cer desfătarea de a privi Fața Ta și dorul de a Te
întâlni, fără o nenorocire vătămătoare și fără o încercare care
duce la rătăcire. O, Allah, împodobește-ne cu podoaba credinței
și fă-ne călăuze călăuzite!”

Al-Nasā'ī, Sunan, nr. 1305

Allah să ne dăruiască tuturor păzirea rugăciunii! Îi cerem, slăvit
fie El, desfătarea de a privi Fața Sa și dorul de a-L întâlni, fără o
nenorocire vătămătoare și fără o încercare care duce la rătăcire.

Trei îndemnuri profetice mărețe

ثلاث وصايا نبوية عظيمة

Allah, Cel Măreț și Preaînalt, i-a dăruit Profetului nostru ﷺ frumusețea cuvântului, îndemnuri cuprinzătoare și vorbirea cea mai desăvârșită, mai deplină și mai frumoasă. Cine are o legătură strânsă cu Sunnah și cu îndrumarea celui mai bun dintre robi — binecuvântările și pacea lui Allah fie asupra lui — izbândește în această viață și în Viața de Apoi.

Ne oprim aici asupra unui îndemn scurt și a unei povețe grăitoare, transmise de la nobilul nostru Profet — binecuvântarea și pacea fie asupra lui —, care au adunat întregul bine și l-au cuprins pe deplin. În Musnad al imamului Aḥmad, în Sunan Ibn Mājah și în alte lucrări se relatează de la Abū Ayyūb al-Anṣārī, Allah să fie mulțumit de el, că un bărbat a venit la Profet ﷺ și a spus: „Dă-mi un îndemn și fii scurt!” Într-o altă relatare: „Învață-mă și fii scurt!” El — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a spus:

إذا قمت في صلاتك فصل صلاة مودع، ولا تكلم

بكلام تعتذر منه غدا، وأجمع اليأس مما في يدي الناس.

„Când te ridici la rugăciune, roagă-te ca unul care își ia rămas-bun! Nu rosti cuvinte pentru care mâine va trebui să te scuzi! Și hotărăște-te să nu mai nădăjduiești deloc la cele aflate în mâinile oamenilor!”⁵²

Aḥmad, nr. 23498; Ibn Mājah, nr. 4171

52 Relatat de Aḥmad, nr. 23498, și de Ibn Mājah, nr. 4171. Vezi al-Ṣaḥīḥah, nr. 401.

Este o relatare bună prin celelalte relatări care o susțin. Această mare relatare a cuprins trei îndemnuri mărețe care adună întregul bine. Cine le înțelege și lucrează potrivit lor dobândește întregul bine în această viață și în Viața de Apoi.

Primul îndemn: rugăciunea, grija față de ea și buna ei împlinire.

Al doilea îndemn: păzirea și înfrânarea limbii.

Al treilea îndemn: chemarea la mulțumire cu ceea ce ai și la legarea inimii numai de Allah.

În primul îndemn, Profetul nostru — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — l-a chemat pe cel care se ridică la rugăciune, adică începe să o îplinească, să se roage ca unul care își ia rămas-bun. Toți știu că acela care își ia rămas-bun este mai atent și mai cuprinzător în cuvinte și fapte decât ceilalți. Acest lucru este cunoscut din călătoriile și mutările oamenilor: cine pleacă dintr-un ținut cu nădejdea că se va întoarce nu este asemenea celui care pleacă hotărât să nu mai revină. Cel care își ia rămas-bun face ceea ce ceilalți nu fac cu aceeași grijă. Dacă robul se roagă având în minte că este ultima lui rugăciune și că nu va mai împlini alta, se va sârgui și se va strădui în ea, o va împlini bine și îi va îndeplini cu grijă plecăciunile, prosternările, obligațiile și faptele recomandate.

De aceea robul credincios al lui Allah se cuvine să aibă în minte acest îndemn la fiecare rugăciune. Să se roage ca unul care își ia rămas-bun, simțind că aceasta este ultima sa rugăciune și că după ea nu se va mai ruga. Dacă simte aceasta, acest gând îl va îndemna să o îplinească bine și cu deplină grijă.

Pe cel care își îplinește bine rugăciunea, ea îl conduce spre orice bine și virtute și îl oprește de la orice rău și viciu. Inima i se umple de credință, iar el gustă astfel credința și dulceața ei. Rugăciunea îi este bucurie a ochilor, odihnă, alinare și fericire.

Al doilea îndemn privește păzirea limbii. Limba este unul dintre cele mai primejdioase lucruri pentru om. Cât timp un cuvânt nu a fost rostit, stăpânul lui îl stăpânește; când însă a ieșit de pe limbă, cuvântul îl stăpânește pe el și îl face să-i suporte urmările. De aceea el — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a spus: „*Nu rosti cuvinte pentru care mâine va trebui să te scuzi!*” Adică luptă

cu tine însuși ca să-ți oprești limba de la orice cuvânt de care te temi că va trebui să te scuzi și de la orice cuvânt care cere scuze. Cât timp nu-l rostești, tu îl stăpânești; dacă îl rostești, el te stăpânește.

În îndemnul Profetului — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — către Mu‘adh, Allah să fie mulțumit de el, el a spus:

أَلَا أَخْبِرُكَ بِمَلَكَ ذَلِكَ كُلِّهِ؟ قُلْتُ: بَلَى، يَا نَبِيَّ اللَّهِ!
فَأَخَذَ بِلِسَانِهِ، قَالَ: كَفَّ عَلَيْكَ هَذَا، فَقُلْتُ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ!
وَإِنَّا لَمُوَاطِدُونَ بِمَا نَتَكَلَّمُ بِهِ؟ فَقَالَ: ثَكَلْتُكَ أَمْكُ يَا مُعَاذُ!
وَهَلْ يَكْبُ النَّاسُ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ - أَوْ عَلَى
مَنَاخِرِهِمْ - إِلَّا حَصَائِدُ أَلْسِنَتِهِمْ.

„«Să nu-ți spun ce ține toate acestea în stăpânire?» Am spus: «Ba da, Profet al lui Allah!» El și-a prins limba și a spus:

«Înfrânează-o pe aceasta!» Am întrebat: «Profet al lui Allah, vom fi trași la răspundere pentru ceea ce vorbim?» El a spus: «Să te piardă mama ta, o, Mu‘adh! Oare altceva decât roadele limbilor lor îi aruncă pe oameni în Foc, cu fețele — sau cu nasurile — în jos?»⁵³

Aḥmad, nr. 22016; al-Tirmidhī, nr. 2616

53 Relatat de Aḥmad, nr. 22016, și de al-Tirmidhī, nr. 2616. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-jāmi‘, nr. 5136.

Primejdia limbii este, așadar, foarte mare. Într-o relatare sigură de la Trimisul lui Allah ﷺ s-a spus:

إِذَا أَصْبَحَ ابْنُ آدَمَ، فَإِنَّ الْأَعْضَاءَ كُلَّهَا تَكْفُرُ اللِّسَانَ
فَتَقُولُ: اتَّقِ اللَّهَ فِينَا، فَإِنَّمَا نَحْنُ بِكَ؛ فَإِنْ اسْتَقَمْتَ
اسْتَقَمْنَا، وَإِنْ اعْوَجَجْتَ اعْوَجَجْنَا.

„Când fiul lui Adam ajunge dimineața, toate măduarele se smeresc înaintea limbii, spunând: «Teme-te de Allah în privința noastră, căci noi depindem de tine! Dacă ești dreptă, suntem drepte; dacă te strâmbi, ne strâmbăm.»”⁵⁴

Aḥmad, nr. 11908; al-Tirmidhī, nr. 2407

Cuvintele Profetului nostru — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — din acest îndemn cuprinzător: „Nu rosti cuvinte pentru care mâine va trebui să te scuți!” cheamă omul să-și ceară socoteală pentru ceea ce spune și să cugete la vorbele sale. Dacă le găsește bune, să le rostească; dacă le găsește rele, să se abțină. Dacă nu-i este limpede dacă ceea ce urmează să spună este rău sau bun, să se oprească, ferindu-se de cele îndoielnice, până când lucrul i se lămurește. De aceea el — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — a spus:

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ؛ فَلْيُكَلِّمْ خَيْرًا أَوْ
لْيَصْمُتْ

„Cine crede în Allah și în Ziua de Apoi să spună ceva bun sau să tacă!”⁵⁵

Al-Bukhārī, nr. 6018; Muslim, nr. 47

54 Relatat de Aḥmad, nr. 11908, și de al-Tirmidhī, nr. 2407, din relatarea lui Abū Sa‘īd al-Khudrī, Allah să fie mulțumit de el. Al-Albānī l-a considerat bun în Ṣaḥīḥ al-jāmi‘, nr. 351.

55 Relatat de al-Bukhārī, nr. 6018, și de Muslim, nr. 47, din relatarea lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

Mulți oameni intră în încurcături foarte mari printr-un cuvânt pe care îl rostesc fără să-i acorde atenție, iar apoi el aduce urmări în această viață și în Viața de Apoi al căror sfârșit nu le va fi plăcut. Omul cu minte își cântărește cuvintele, își păzește vorbirea și nu rostește, așa cum a spus Profetul nostru — binecuvântarea și pacea fie asupra lui —, decât cuvinte pentru care nu va avea nevoie să se scuze.

Cuvintele sale: „*Pentru care mâine va trebui să te scuzi*” pot însemna: atunci când vei sta înaintea lui Allah; sau pot însemna că mâine va trebui să te scuzi înaintea oamenilor, când îți vor cere socoteală pentru urmările cuvintelor și vorbelor tale.

Potrivit primului înțeles, aceasta are o mare legătură cu rugăciunea. Cu ce scuza Îl va întâlni mâine pe Domnul său cel care a irosit rugăciunea, de vreme ce ea este primul lucru despre care va fi întrebat?

Al treilea îndemn cheamă la mulțumire cu ceea ce ai, la legarea inimii numai de Allah și la renunțarea deplină de a nădăjdui la cele aflate în mâinile oamenilor. El a spus: „*Și hotărăște-te să nu mai nădăjduiești deloc la cele aflate în mâinile oamenilor!*” Adică adună-ți inima și hotărăște-te cu tărie, înlăuntrul tău, să nu nădăjduiești la nimic din ceea ce se află în mâinile oamenilor și să nu aștepti acel lucru din partea lor. Întreaga ta nădejde să fie numai în Allah, Cel Măreț și Preaînalt. Așa cum prin cuvintele tale nu-I ceri decât lui Allah și nu cauți decât la El, tot astfel, prin starea ta, să nu nădăjduiești decât în Allah și să renunți la nădejdea în oricine altcineva în afara Lui. Să tai nădejdea de la toți oamenii și să-ți pui nădejdea numai în Allah. Rugăciunea este legătura dintre tine și Domnul tău, iar în ea se află cel mai mare ajutor pentru împlinirea acestei ținte.

Cine nu nădăjduiește la cele aflate în mâinile oamenilor își trăiește viața respectat și demn; cine are inima legată de cele aflate în mâinile oamenilor își trăiește viața înjosit și umilit. Iar celui a cărui inimă este legată de Allah, care nu nădăjduiește decât în Allah, nu-I cere cele necesare decât lui Allah și nu se încrede decât în Allah, Allah, Cel Atotputernic și Măreț, îi este de ajuns în această viață și în Viața de Apoi. Allah, Cel Măreț și Preaînalt, spune:

﴿أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ﴾

„Oare nu-i este Allah de ajuns robului Său?”

Coran, al-Zumar 39:36 · fragment

Cel Măreț și Preaînalt mai spune:

﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ﴾

„Cine se încrede în Allah, El îi este de ajuns.”

Coran, al-Ṭalāq 65:3 · fragment

Izbânda este numai în mâna lui Allah, singur, fără asociat.

9 Obligativitatea rugăciunii în obște

وجوب صلاة الجماعة

Printre cele mai de seamă rânduieli ale Islamului și marile însușiri ale acestei religii se află rugăciunea în obște, în moschei, alături de musulmani. Ea este o obligație individuală pentru bărbați, atât când se află acasă, cât și în călătorie, atât în siguranță, cât și în stare de teamă. Dovada o constituie Cartea, Sunnah și practica musulmanilor, generație după generație. Pentru aceasta au fost ridicate și întreținute moscheile, au fost rânduiți imamii și muezinii și a fost prescrisă chemarea cu glas înalt: „*Veniți la rugăciune! Veniți la izbândă!*” Allah Preaînaltul i-a poruncit Profetului Său ﷺ să împlinească rugăciunea în obște în stare de teamă:

﴿وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقِمْ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ﴾

„Când te afli între ei și îi conduci în rugăciune, un grup dintre ei să stea împreună cu tine și să-și ia armele. Când se vor prosterna, să treacă în spatele vostru, apoi să vină celălalt grup, care încă nu s-a rugat, și să se roage împreună cu tine, fiind prevăzători și luându-și armele.”

Coran, al-Nisā' 4:102 · fragment

Porunca adresată Profetului ﷺ este și o poruncă pentru comunitatea lui, dacă nu există o dovadă că îi este rezervată numai lui. Acest nobil verset arată obligativitatea rugăciunii în obște, fiindcă musulmanilor nu li s-a îngăduit să o părăsească nici în stare de teamă. Dacă nu ar fi obligatorie, teama ar fi cea mai îndreptățită scuză pentru a o părăsi. În rugăciunea în obște împlinită în stare de teamă sunt lăsate deoparte multe dintre

obligățiile rugăciunii, ceea ce arată cât de fermă este obligativitatea ei. În rugăciunea de teamă au fost îngăduite numeroase mișcări, deplasări, purtarea armelor, urmărirea mișcărilor inamicului și abaterea de la direcția de rugăciune. Toate acestea au fost îngăduite pentru a se împlini rugăciunea în obște. Aceasta este una dintre cele mai mari dovezi ale obligativității și importanței ei. Allah, Cel Măreț și Preaînalt, mai spune:

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ﴾

„Împliniți rugăciunea, dați dania și plecați-vă împreună cu cei care se pleacă!”

Coran, al-Baqarah 2:43

După ce Cel Măreț și Preaînalt a poruncit împlinirea ei, a poruncit ca ea să fie împlinită alături de cei care se pleacă, adică în casele lui Allah. *„Plecați-vă împreună cu cei care se pleacă!”* înseamnă că bărbatul care se roagă este dator să-și împlinească rugăciunea astfel, împreună cu cei care se roagă, nu să rămână în casa lui și să o împlinească singur.

Printre dovezile obligativității rugăciunii în obște se numără ceea ce s-a relatat în cele două colecții autentice de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:

أثقل صلاة على المنافقين صلاة العشاء وصلاة الفجر،
ولو يعلمون ما فيهما لأتوهما ولو حبوا، ولقد هممت أن
أمر بالصلاة فتقام، ثم أمر رجلا فيصلي بالناس، ثم
أنطلق معي برجال معهم حزم من حطب إلى قوم لا
يشهدون الصلاة فأحرق عليهم بيوتهم بالنار.

„Cele mai grele rugăciuni pentru fățarnici sunt rugăciunea de noapte și cea din zori. Dacă ar ști ce se află în ele, ar veni la ele chiar și târându-se. M-am gândit să poruncesc începerea rugăciunii, apoi să poruncesc unui bărbat să conducă oamenii în rugăciune, iar eu să merg cu bărbați care poartă legături de lemne la niște oameni ce nu iau parte la rugăciune și să le dau foc caselor peste ei.”⁵⁶

Al-Bukhārī, nr. 657; Muslim, nr. 651

56 Al-Bukhārī, nr. 657; Muslim, nr. 651.

În această relatare, el ﷺ i-a descris prin fățarnicie pe cei care lipsesc de la rugăciunea în obște. Aceasta este și descrierea lor în Nobilul Coran. Allah Preaînaltul a spus despre fățarnici:

﴿إِنَّ الْمُنْفِقِينَ يُخَدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا﴾

„Fățarnicii încearcă să-L înșele pe Allah, dar El este Cel care îi înșală. Când se ridică la rugăciune, se ridică leneși, vrând să fie văzuți de oameni, și nu-L pomenesc pe Allah decât puțin.”

Coran, al-Nisā' 4:142

Allah Preaînaltul a mai spus despre ei:

﴿وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَى وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَرِهُونَ﴾

„Nu vin la rugăciune decât leneși și nu cheltuiesc decât fără voie.”

Coran, al-Tawbah 9:54 · fragment

Apoi el ﷺ i-a amenințat pe cei care lipsesc de la rugăciunea în obște cu arderea caselor peste ei, iar aceasta este o pedeapsă aspră. Mai întâi i-a descris prin fățarnicie, apoi i-a amenințat cu arderea în foc. Aceasta arată limpede gravitatea nelegiuirii celui care lipsește de la rugăciunea în obște și faptul că merită cele mai mari pedepse în această viață și în Viața de Apoi.

Cuvintele Profetului nostru — binecuvântarea și pacea fie asupra lui —: „Dacă ar ști ce se află în ele, ar veni la ele chiar și târându-se” atrag puternic atenția asupra faptului că participarea la rugăciunea din moschee, păzirea ei și grija față de ea izvorăsc din preocuparea inimii și din cunoașterea însemnătății rugăciunii

în obște. Cât despre inima nepăsătoare și distrasă, care nu cunoaște valoarea rugăciunii și însemnătatea împlinirii ei în moschei, stăpânul ei va lipsi de la ea. De aceea a spus: „*Dacă ar ști ce se află în ele.*” Dacă omul nu cunoaște valoarea rugăciunii în moschei, însemnătatea și rangul ei înalt în Islam, va lipsi și va lipsi adesea de la această rugăciune.

Qiwām al-Sunnah Abū al-Qāsim al-Aṣḥabānī a relatat în al-Tarḡīb wa-l-tarḥīb de la ‘Abd Allāh ibn ‘Abbās, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, că a spus:⁵⁷

يكره أن يقوم الرجل إلى الصلاة وهو كسلان، ولكن
يقوم إليها طلق الوجه، عظيم الرغبة، شديد الفرح، فإنه
يناجي الله عز وجل، وإن الله عز وجل أمامه يغفر له
ويجيبه إذا دعاه، ويتلو هذه الآية:

„Este neplăcut ca omul să se ridice la rugăciune leneș. Să se ridice însă la ea cu chip senin, cu mare dorință și cu multă bucurie, căci stă de vorbă în taină cu Allah, Cel Atotputernic și Măreț. Allah, Cel Atotputernic și Măreț, este înaintea lui, îl iartă și îi răspunde când Îl cheamă.” Și recită acest verset:
Al-Aṣḥabānī, al-Tarḡīb wa-l-tarḥīb, nr. 1904

﴿وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى﴾

„Când se ridică la rugăciune, se ridică leneși.”
Coran, al-Nisā’ 4:142 · fragment

M-a impresionat un om dintre musulmanii de rând, care se plângea că fiii lui lipseau de la rugăciune și îmi povestea despre încercările sale neîncetate de a-i face să o împlinească. Vorbind cu mine, a spus, mișcându-și mâna și arătând spre inimă: „*Totul se întoarce la inimă. Dacă aceștia ar cunoaște valoarea și*

57 Nr. 1904.

însemnătatea rugăciunii și inimile lor ar cunoaște aceasta, nu ar lipsi de la ea. Dar această slăbiciune, moleșeală, amânare, delăsare și lene vin din slăbiciunea și lipsa de vlagă a inimilor și din necunoașterea valorii și însemnătății rugăciunii.”

În Șaḥiḥ Muslim se relatează:⁵⁸

أَنَّ رجلاً أعمى قال: يا رسول الله! إنه ليس لي قائد
يقودني إلى المسجد، فسأل رسول الله صلى الله عليه
وسلم أن يرخص له فيصلي في بيته، فرخص له صلى
الله عليه وسلم، فلما ولى دعاه؛ فقال: هل تسمع النداء
بالصلاة؟ قال: نعم، قال: فأجب.

„Un bărbat orb a spus: «Trimis al lui Allah, nu am pe nimeni să mă conducă la moschee.» I-a cerut Trimisului lui Allah ﷺ îngăduința de a se ruga în casa lui, iar el ﷺ i-a îngăduit. Când s-a întors să plece, l-a chemat și i-a spus: «Auzi chemarea la rugăciune?» El a răspuns: «Da.» I-a spus: «Atunci răspunde-i!»”
Șaḥiḥ Muslim, nr. 653

Iată un om orb care a adus multe scuze, și totuși el ﷺ nu l-a scutit de prezența la rugăciunea în obște. Cum stau atunci lucrurile cu acela care lipsește fără scuză, deși locuiește lângă moschee, iar glasurile muezinilor îi pătrund în casă din toate părțile? Este chemat, dar nu răspunde; i se poruncește, dar nu se supune; păcătuiește, dar nu se căiește.

58 Nr. 653.

ومثله حديث ابن أم مكتوم قال: يا رسول الله! إن
المدينة كثيرة الهوام والسباع، فقال رسول الله صلى الله
عليه وسلم: تسمع حي على الصلاة، حي على الفلاح؟
قال: نعم؛ قال: فحي هلا.

*Asemenea este relatarea lui Ibn Umm Maktūm, care a spus:
„«Trimis al lui Allah, în Medina sunt multe viețuitoare
vătămătoare și fiare sălbatice.» Trimisul lui Allah ﷺ i-a spus:
«Auzi: „Veniți la rugăciune! Veniți la izbândă!”?» El a răspuns:
«Da.» I-a spus: «Atunci vino!»”
Relatat de Abū Dāwūd și imamul Aḥmad*

Relatat de Abū Dāwūd și imamul Aḥmad.⁵⁹

În Sunan Ibn Mājah s-a transmis în mod autentic de la
Profet ﷺ, din relatarea lui Ibn ‘Abbās, Allah să fie mulțumit de el
și de tatăl său, că Profetul — binecuvântarea și pacea fie asupra lui
— a spus:⁶⁰

من سمع النداء فلم يأتيه فلا صلاة له إلا من عذر.

*„Cine aude chemarea și nu vine la ea nu are rugăciune, în afară
de cel care are o scuză.”*

Ibn Mājah, Sunan, nr. 793

Aceasta arată limpede obligativitatea rugăciunii în obște. Unii
învățați, întemeindu-se pe această relatare și pe altele, au susținut
chiar că rugăciunea împlinită în afara obștii, fără scuză, este nulă,
datorită cuvintelor sale — binecuvântarea și pacea fie asupra lui
—: „Nu are rugăciune, în afară de cel care are o scuză.”

⁵⁹ Relatat de Aḥmad, nr. 15490; Abū Dāwūd, nr. 553; și al-Nasā’ī, nr. 851.

Al-Albānī i-a declarat autentic lanțul de transmitere în Șaḥīḥ Abī Dāwūd, nr.
562.

⁶⁰ Nr. 793. Al-Albānī l-a declarat autentic în Șaḥīḥ al-jāmi‘, nr. 6300.

Concluzia întemeiată la care au ajuns învățații este însă că rugăciunea nu devine nulă, dar cel care o împlinește astfel păcătuiește și atrage asupra sa mânia lui Allah, Cel Măreț și Preainalt, pentru că a părăsit rugăciunea în obște fără scuză. În colecțiile Sunan s-a relatat că Profetul — binecuvântarea și pacea fie asupra lui — verifica prezența oamenilor la rugăciune, după cum se află în relatarea lui Ubayy ibn Ka'b, Allah să fie mulțumit de el, care a spus:

صلى رسول الله صلى الله عليه وسلم الصبح؛ فقال:
 أشاهد فلان؟ - أي: هل حضر فلان الصلاة؟ -، فقالوا:
 لا، فقال: أشاهد فلان؟، فقالوا: لا، فقال: إن هاتين
 الصلاتين - يعني صلاة الفجر وصلاة العشاء - من أثقل
 الصلوات على المنافقين، ولو يعلمون ما فيهما لأتوهما ولو
 حبوًا.

„Trimisul lui Allah ﷺ a împlinit rugăciunea din zori, apoi a spus: «Este prezent cutare?» — adică: a venit cutare la rugăciune? Ei au răspuns: «Nu.» A întrebat: «Este prezent cutare?» Ei au răspuns: «Nu.» El a spus: «Aceste două rugăciuni — adică rugăciunea din zori și cea de noapte — sunt printre cele mai grele rugăciuni pentru fățarnici. Dacă ar ști ce se află în ele, ar veni la ele chiar și târându-se.»⁶¹

Abū Dāwūd, nr. 554; al-Nasā'ī, nr. 843

61 Relatat de Abū Dāwūd, nr. 554, și de al-Nasā'ī, nr. 843. Al-Albānī l-a considerat bun în Șaḥīḥ Abī Dāwūd, nr. 563.

Grija primelor generații ale acestei comunități pentru rugăciunea în obște a ajuns până la ceea ce a relatat Ibn Mas'ūd, Allah să fie mulțumit de el, care a spus:

لقد رأيتنا - يعني أصحاب النبي صلى الله عليه وسلم - وما يتخلف عنها - أي الصلاة - إلا منافق معلوم النفاق، ولقد كان الرجل يؤتى به يهادى بين الرجلين حتى يقام في الصف.

„Ne-am văzut pe noi înșine — adică pe companionii Profetului ﷺ — într-o vreme în care nu lipsea de la ea — adică de la rugăciune — decât un fățarnic a cărui fățarnicie era cunoscută. Omul era adus sprijinit de doi bărbați, până când era așezat în rând.”⁶²

Şaḥīḥ Muslim, nr. 654

Dacă unul dintre ei nu putea merge din pricina bolii sau a bătrâneții, îl prindeau de brațe și îl ajutau să meargă până îl așezau în rândul musulmanilor pentru rugăciune. Toate acestea se întâmplau fiindcă inimile lor înțelegeau pe deplin însemnătatea și valoarea rugăciunii. Când rugăciunea a dobândit un loc mareț în inimi, acele trupuri slabe s-au îndreptat spre moschei, în ciuda marii lor slăbiciuni.

Am văzut aceasta și la robii dreptcredincioși ai lui Allah, Cel Mareț și Preaînalt, ajunși la bătrânețe. Omul vine cu alcătuire slabă, trup slab și puteri slabe, adunându-și cu mare greutate puterile pentru a păzi rugăciunea în casele lui Allah, așa cum i-a poruncit Allah. Această stăruință vine din măreția inimilor și din marele loc pe care rugăciunea și valoarea ei îl au în ele. Cât despre cei cu trupuri sănătoase și puteri bune, care lipsesc de la rugăciune, în inimile lor a slăbit credința în valoarea și însemnătatea ei, iar fapta a slăbit în urma acesteia.

62 Trimiterea a fost prezentată anterior.

Sa'īd ibn al-Musayyib, Allah să aibă milă de el, spune: „De patruzeci de ani nu am pierdut nicio rugăciune în obște.”⁶³ Mulți oameni ar trebui să cugete: de câte ori pierd rugăciunea în obște într-o singură zi sau într-o singură săptămână?

În vremea noastră, Allah, Cel Atotputernic și Măreț, i-a binecuvântat pe bătrâni cu scaune rulante. Unii dintre ei stăruie pe lângă copiii lor devotați să-i împingă cu ele până la moschei, pentru a păzi rugăciunea în ciuda trupului slab. Aceasta amintește de starea nobililor înaintași.

Nu se cuvine ca tinerii, cu sănătatea lor bună și trupurile puternice, să ia învățătură de la acești bătrâni? Să folosească aceasta drept un mare prilej de a simți valoarea și însemnătatea rugăciunii, în loc să trăiască împiedicați de la bine, lipsiți de virtuți și de înălțarea rangului înaintea lui Allah, Cel Măreț și Preaînalt.

Locul rugăciunii în obște sunt moscheile despre care s-a spus:

﴿أَذِّنْ لِلَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ﴾

„Allah a îngăduit să fie înălțate și să fie pomenit în ele numele Său.”

Coran, al-Nūr 24:36 · fragment

Ele sunt bucuria ochilor oamenilor credinței, alinarea sufletelor lor, încântarea piepturilor lor, locul spre care tind inimile lor, tihna gândurilor, odihna și fericirea lor. Odihna, fericirea, bucuria și desfătarea credinciosului se află în aceste moschei, locurile cele mai iubite de Allah. Aceasta o cunoaște fiecare om care se roagă și fiecare om care merge la moschei cu sinceritate față de Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, și căutând în chip bun apropierea de El. Cel care vorbește despre acestea ajunge să spună despre sine că grijele i se risipesc, tristețile îi dispar fără să mai rămână nimic din ele și simte odihnă și liniște.

63 Relatat de Ibn Sa'd în al-Ṭabaqāt, 5/131, și de Abū Nu'aym în al-Hilyah, 2/162.

Participarea la ea în obște, în casele lui Allah și în moscheile musulmanilor, așa cum a poruncit Domnul lumilor și cum a poruncit nobilul Său Trimis ﷺ, este o mare rânduială a Islamului și un mare semn al bărbăției, după mărturia Domnului lumilor. Allah Preaînaltul a spus:

﴿فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكِّرَ فِيهَا أَسْمَاءَ وَيُسَبِّحَ لَهُ
فِيهَا بِالْغَدُوِّ وَالْأَصَالِ رِجَالٌ لَا تُلْهِيمُ تَجَارَةً وَلَا يَبْعَ عَنْ
ذِكْرِ اللَّهِ وَاقَامِ الصَّلَاةِ﴾

„În case pe care Allah a îngăduit să fie înălțate și să fie pomenit în ele numele Său, Îi aduc slavă dimineața și seara bărbați pe care nici negoțul, nici vânzarea nu-i abat de la pomenirea lui Allah și de la împlinirea rugăciunii.”

Coran, al-Nūr 24:36–37 · fragment

Astfel a spus Domnul lumilor. Unde se află, așadar, înțelesurile bărbăției la cel care lipsește de la rugăciunea în obște, o disprețuiește și îi micșorează însemnătatea și rangul?

Imamul Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, spune:

ومن تأمل السنة حق التأمل تبين له أن فعلها في
المساجد فرض على الأعيان إلا لعارض يجوز معه ترك
الجماعة، فترك حضور المساجد لغير عذر كترك أصل
الجماعة لغير عذر، وبهذا تتفق الأحاديث وتجتمع الآثار.

„Cine cugetă cu adevărat la Sunnah înțelege că împlinirea ei în moschei este o obligație individuală, în afara unei împrejurări care îngăduie părăsirea obștii. Așadar, neprezentarea la moschei fără scuză este asemenea părăsirii rugăciunii în obște cu totul, fără scuză. Astfel se potrivesc relatările profetice și se armonizează cele transmise de la înaintași.”⁶⁴

Ibn al-Qayyim, al-Șalāh, p. 118

Aici se încheie cuvintele sale, Allah să aibă milă de el.
Într-o fatwa a Comisiei Permanente pentru Emiterea Verdictelor Religioase din Regatul Arabiei Saudite — Allah să-l ocrotească — se află cuvintele lor:

وأما فعلها جماعة؛ فواجب وجوبا عينيا، والأصل في
ذلك الكتاب والسنة.

„Cât despre împlinirea ei în obște, aceasta este o obligație individuală, iar temeiul ei îl constituie Cartea și Sunnah.”⁶⁵

Fatāwā al-lajnah al-dāʿimah, 7/284, fatwa nr. 141

Apoi ei — Allah să-i ocrotească și să aibă milă de cei dintre ei care au murit — au pomenit mai multe dovezi din Carte și Sunnah pentru aceasta.

64 Al-Șalāh, p. 118.

65 Fatāwā al-lajnah al-dāʿimah, 7/284, fatwa nr. 141.

Despre meritul rugăciunii în obște s-au transmis multe relatări, pe care nu avem loc să le pomenim pe toate. Printre ele: Ceea ce al-Bukhārī și Muslim au relatat de la Profet ﷺ că a spus:

إذا توضأ فأحسن الوضوء، ثم خرج إلى المسجد لا يخرج به إلا الصلاة؛ لم يخط خطوة إلا رفعت له بها درجة، وحط عنه بها خطيئة.

„Dacă își face abluțiunea și o împlinește bine, apoi iese spre moschee fără să-l scoată altceva decât rugăciunea, nu face niciun pas fără să fie ridicat prin el cu o treaptă și fără să-i fie șters prin el un păcat.”⁶⁶

Al-Bukhārī, nr. 647; Muslim, nr. 649

În Șaḥīḥ Muslim s-a transmis în mod autentic, din relatarea lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:⁶⁷

⁶⁶ Al-Bukhārī, nr. 647; Muslim, nr. 649.

⁶⁷ Nr. 251.

ألا أدلكم على ما يمحو الله به الخطايا، ويرفع به
الدرجات؟ قالوا: بلى يا رسول الله! قال: إسباغ الوضوء
على المكاره، وكثرة الخطا إلى المساجد، وانتظار الصلاة
بعد الصلاة؛ فذلكم الرباط، فذلكم الرباط.

„Să nu vă îndrum către faptele prin care Allah șterge păcatele și
înalță treptele?» Ei au spus: «Ba da, Trimis al lui Allah!» El a
spus: «Împlinirea deplină a abluțiunii chiar când este greu,
mulțimea pașilor spre moschei și așteptarea unei rugăciuni după
alta. Aceasta este veghea statornică, aceasta este veghea
statornică!»”

Şahiḥ Muslim, nr. 251

În cele două colecții autentice se relatează că Profetul ﷺ a spus:

من غدا إلى المسجد أو راح؛ أعد الله له في الجنة نزلاً
كلها غداً أو راح.

„Cine merge la moschee dimineața ori seara primește de la Allah
o găzduire pregătită în Paradis de fiecare dată când merge
dimineața ori seara.”⁶⁸

Al-Bukhārī, nr. 662; Muslim, nr. 669

Diavolul — Allah să ne apere de el — se străduiește din
răspuțeri să-l abată pe musulman de la această rugăciune, știind
că, dacă musulmanul se îndepărtează de ea, se îndepărtează și de
celelalte rânduiri ale religiei și pierde întregul bine. Nu are religie
cel care nu are rugăciune, iar cel care o irosește nu are parte de
Islam, după cum el ﷺ a spus: „Ultimul lucru pe care îl veți pierde

68 Al-Bukhārī, nr. 662; Muslim, nr. 669.

din religia voastră este rugăciunea.”⁶⁹ Diavolul caută multe căi de a-l abate pe musulman de la ea. Dacă poate să-l împiedice cu totul, face tot ce-i stă în putere pentru aceasta. Dacă nu-l poate împiedica de tot, îl amăgește ca să-l oprească de la rugăciunea în obște, apoi de la împlinirea ei la timpul ei. Dacă nu-l poate opri de la obște, îl îmbie la lene și la întârzierea venirii la moschee, până când pierde o parte din rugăciune și este lipsit de meritul de a veni devreme la moschee și de a lua parte la rugăciune de la început.

Temeți-vă de Allah, Allah să vă ocrotească, și păziți această mare rânduială! Împliniți această măreață faptă de ascultare în casele lui Allah, în obște, așa cum v-a poruncit Allah în Cartea Sa și cum v-a poruncit Trimisul Său ﷺ în Sunnah sa, ca să aveți izbândă.

Îl rugăm pe Allah, Cel Măreț și Preaînalt, prin bunătatea și dărnicia Sa, și ne apropiem de El prin numele Sale cele mai frumoase și prin însușirile Sale înalte, să ne facă pe toți dintre cei care împlinesc rugăciunea în moschei, așa cum ne-a poruncit Domnul nostru, și să ne ajute la aceasta. El, Cel Măreț și Preaînalt, aude rugile; El este Cel în Care ne punem nădejdea, El ne este de ajuns și este cel mai bun Ocrotitor.

69 Relatat de al-Khallāl în al-Sunnah, nr. 1391; al-Ṭabarānī în al-Kabīr, 9/141; și al-Ḥākim, 4/549. Vezi al-Şaḥīḥah, nr. 1739.

10 Rugăciunea din zori în obște

صلاة الفجر في الجماعة

Imamul Mālik a relatat în Muwaṭṭa' de la Ibn Shihāb, de la Abū Bakr ibn Sulaymān ibn Abī Ḥathmah:⁷⁰

أن عمر بن الخطاب رضي الله عنه فقد سليمان بن أبي حثمة في صلاة الصبح، وأن عمر بن الخطاب غدا إلى السوق، ومسكن سليمان بين السوق والمسجد النبوي، فمر على الشفاء بنت عبد الله أم سليمان فقال لها: لم أر سليمان في الصبح! فقالت: إنه بات يصلي فغلبته عيناه - أي أن تأخره عن صلاة الصبح كان بسبب قيامه لصلاة الليل فغلبته عيناه فنام؛ فلم يدرك صلاة الصبح -، فقال عمر رضي الله عنه: لأن أشهد صلاة الصبح في الجماعة أحب إلي من أن أقوم ليلة.

70 Nr. 432. Al-Albānī l-a declarat autentic în verificarea relatărilor din al-Mishkāh, 1/338.

„Umar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, a observat lipsa lui Sulaymān ibn Abī Ḥathmah de la rugăciunea din zori. ‘Umar ibn al-Khaṭṭāb a plecat dimineața spre piață, iar locuința lui Sulaymān era între piață și Moscheea Profetului. A trecut pe la al-Shifā’ bint ‘Abd Allāh, mama lui Sulaymān, și i-a spus: «Nu l-am văzut pe Sulaymān la rugăciunea din zori!» Ea a răspuns: «A petrecut noaptea rugându-se și l-au biruit ochii» — adică lipsise de la rugăciunea din zori din pricină că se ridicase pentru rugăciunea de noapte, apoi l-a biruit somnul și a adormit, fără să mai prindă rugăciunea din zori. ‘Umar, Allah să fie mulțumit de el, a spus: «Îmi este mai drag să iau parte la rugăciunea din zori în obște decât să stau o noapte întreagă în rugăciune.»”

Mālik, al-Muwaṭṭa’, nr. 432

Cugetați, Allah să vă ocrotească, la această grijă profundă pentru binele celuiilalt și la această mare înțelegere a religiei!

Grija sinceră se vede în faptul că el, Allah să fie mulțumit de el, verifica prezența oamenilor la această rugăciune, era atent la ei și îi urmărea pe cei care întârziiau, pentru a-i sfătui și a-i avertiza. Modelul său în aceasta era Trimisul lui Allah ﷺ. În Sunan Abi Dāwūd se relatează de la Ubayy ibn Ka'b, Allah să fie mulțumit de el, că a spus:

صلى بنا رسول الله صلى الله عليه وسلم يوما الصبح
فقال: أشاهد فلان؟ قالوا: لا، قال: أشاهد فلان؟ قالوا:
لا، قال: إن هاتين الصلاتين أثقل الصلوات على
المنافقين، ولو تعلمون ما فيهما - أي من الأجر -
لأتيتموهما ولو حبوا على الركب.

„Într-o zi, Trimisul lui Allah ﷺ ne-a condus la rugăciunea din zori, apoi a spus: «Este prezent cutare?» Ei au răspuns: «Nu.» A întrebat: «Este prezent cutare?» Ei au răspuns: «Nu.» El a spus: «Aceste două rugăciuni sunt cele mai grele pentru fățarnici. Dacă ați ști ce se află în ele — adică din răsplată —, ați veni la ele chiar și târându-vă pe genunchi.»⁷¹

Abū Dāwūd, Sunan; trimitere prezentată anterior

71 Trimiterea a fost prezentată anterior, la p. 57 în sursa arabă.

Marea înțelegere a religiei se vede în cuvintele lui ‘Umar, Allah să fie mulțumit de el, care atrag atenția asupra locului acestei mari îndatoriri și a rangului ei înalt:

لأن أشهد صلاة الصبح في الجماعة أحب إلي من أن
أقوم ليلة

„Îmi este mai drag să iau parte la rugăciunea din zori în obște decât să stau o noapte întreagă în rugăciune.”

Mālik, al-Muwaṭṭa’, nr. 432 · cuvintele lui ‘Umar

Mărturie pentru aceasta este ceea ce Muslim a relatat în Șaḥiḥ de la ‘Uthmān ibn ‘Affān, Allah să fie mulțumit de el, care a spus: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:”⁷²

من صلى العشاء في جماعة، فكأنما قام نصف الليل،
ومن صلى الصبح في جماعة، فكأنما صلى الليل كله.

„Cine împlinește rugăciunea de noapte în obște este ca și cum ar fi stat jumătate de noapte în rugăciune; iar cine împlinește rugăciunea din zori în obște este ca și cum s-ar fi rugat întreaga noapte.”

Șaḥiḥ Muslim, nr. 656

72 Nr. 656.

Aceasta este rugăciunea din zori și aceasta este însemnătatea ei — sau doar puțin din ceea ce arată marele ei rang, răsplata sa înaltă și plata sa îmbelșugată. Cum stăm noi față de această rugăciune? Ce parte avem din această îndatorire? Cât de statornici suntem în ea? Iată-l pe ‘Umar, Allah să fie mulțumit de el, cel care a spus acele cuvinte mărețe și acea afirmație însemnată, pomenite mai înainte, cinstind această rugăciune în ultimele clipe ale vieții sale. Imamul Mālik a relatat în Muwaṭṭa’ că al-Miswar ibn Makhramah a spus:

دخلت على عمر من الليلة التي طعن فيها أوقظه لصلاة
الصبح - وتأمل - رعاك الله - من الليلة التي طعن فيها
أوقظه لصلاة الصبح -، فقال: نعم؛ ولا حظ في
الإسلام لمن ترك الصلاة، وقام - رضي الله عنه
وأرضاه - وصلى الفجر وجرحه يثعب دما.

„Am intrat la ‘Umar în noaptea în care fusese înjunghiat, ca să-l trezesc pentru rugăciunea din zori” — cugetă, Allah să te ocrotească: în noaptea în care fusese înjunghiat, îl trezea pentru rugăciunea din zori — „iar el a spus: «Da! Cel care părăsește rugăciunea nu are parte de Islam.» S-a ridicat — Allah să fie mulțumit de el și să-l mulțumească — și a împlinit rugăciunea din zori, în timp ce sângele îi siroia din rană.”⁷³

Mālik, al-Muwaṭṭa’; trimitere prezentată anterior

Allah este Cel Mai Mare! Cât de măreață este această rugăciune și cât de înalt era locul ei în inimile lor! De aceea era atât de mare stăruința lor în ea și atât de puternică grija pentru ea, oricare ar fi fost împrejurările și stările: chiar în întâlnirea cu vrăjmașii, în

73 Trimiterea a fost prezentată anterior, la p. 21 în sursa arabă.

rândurile jihadului și chiar într-o asemenea stare precum cea a lui ‘Umar, cu sângele șiroindu-i din rană.

Da, ce parte avem noi din ea și cum o împlinim? Suntem datori să ne cerem socoteală în privința acestei îndatoriri, căci acela care o irosește va irosi cu atât mai mult celelalte lucruri. Cel care irosește rugăciunea nu are parte de Islam, așa cum a spus ‘Umar, Allah să fie mulțumit de el.

Lucrul este grav și de mare însemnătate, iar preocupările care distrag în vremea aceasta s-au înmulțit și s-au diversificat. El, Allah să fie mulțumit de el, l-a muștrat pe cel care întârziase la rugăciunea din zori fiindcă îl biruise somnul din pricina rugăciunii de noapte. Ce li se poate spune atunci celor care întârzie la rugăciunea din zori, petrecând nopțile în lucruri oprite și păcate — sau, să spunem, unii chiar în lucruri îngăduite? Dacă acela care întârzie la rugăciunea din zori fiindcă a stat treaz în ascultare, în rugăciune de noapte și în recitarea Coranului păcătuiește prin aceasta, cum este cu acela care stă treaz în lucruri îngăduite ori, căutăm adăpost la Allah, în lucruri oprite?

Rugăciunea din zori vine la deschiderea zilei, la începutul și în fruntea ei. Păzirea ei este semnul izbânzii și fericirii omului în întreaga zi; iar irosirea ei este irosirea — da, pe Allah! — a întregii zile și pierderea binecuvântării ei.

Să cugetăm, în această privință, la ceea ce s-a transmis în mod autentic în cele două colecții autentice, din relatarea lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:⁷⁴

74 Al-Bukhārī, nr. 1142; Muslim, nr. 776.

يعقد الشيطان على قافية رأس أحدكم إذا هو نام ثلاث
 عقد؛ يضرب كل عقدة: عليك ليل طويل فارقد، فإن
 استيقظ فذكر الله انحلت عقدة، فإن توضأ انحلت
 عقدة، فإن صلى انحلت عقدة؛ فأصبح نشيطا طيب
 النفس، وإلا أصبح خبيث النفس كسلان.

„Când unul dintre voi adoarme, diavolul îi leagă trei noduri la
 ceafă, spunând la fiecare nod: «Ai înainte o noapte lungă,
 dormi!» Dacă se trezește și Îl pomeneste pe Allah, se desface un
 nod. Dacă își face abluțiunea, se desface un nod. Dacă se roagă,
 se desface un nod și ajunge dimineața plin de vioiciune și cu o
 stare sufletească bună. Altfel, ajunge dimineața cu o stare
 sufletească rea și leneș.”

Al-Bukhārī, nr. 1142; Muslim, nr. 776

Aceasta este starea celui care părăsește rugăciunea din zori:
 starea lui sufletească este rea, iar întreaga lui zi este cuprinsă de
 lene. Dacă însă păzește rugăciunea din zori și o împlinește la
 timpul ei, împreună cu obștea musulmanilor, ea devine semnul
 binecuvântării, binelui și fericirii în ziua lui.

Să cugetăm și la ceea ce al-Bukhārī și Muslim au relatat de la ‘Abd Allāh ibn Mas‘ūd, Allah să fie mulțumit de el, care a spus:

ذَكَرَ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ نَامَ لَيْلَهُ حَتَّى
أَصْبَحَ قَالَ: ذَاكَ رَجُلٌ بَالَ الشَّيْطَانُ فِي أُذُنِهِ - أَوْ قَالَ -
فِي أُذُنِهِ.

„Înainte Profetului ﷺ a fost pomenit un bărbat care dormise toată noaptea până dimineața. El a spus: «Acela este un om în ale cărui urechi — sau a spus: în a cărui ureche — a urinat diavolul.»”⁷⁵

Al-Bukhārī, nr. 3270; Muslim, nr. 774

Învățații au lămurit că diavolul urinează în urechile lui în mod real. Care este starea celui care se ridică având urechea plină de urina murdară a diavolului? Aceasta este starea celui care părăsește rugăciunea din zori, cufundat în somn.

Să cugetăm și la ceea ce al-Bukhārī a relatat în Șaḥīḥ din relatarea lui Samurah ibn Jundub, Allah să fie mulțumit de el, într-o relatare lungă în care este pomenit un vis văzut de Profet ﷺ. În el a spus:⁷⁶

75 Al-Bukhārī, nr. 3270; Muslim, nr. 774.

76 Nr. 7047.

وإنا أتينا على رجل مضطجع وإذا آخر قائم عليه
 بصخرة، وإذا هو يهوي بالصخرة لرأسه فيثلغ رأسه،
 فيتدهده الحجر ههنا، فيتبع الحجر فيأخذه فلا يرجع إليه
 حتى يصح رأسه كما كان، ثم يعود عليه فيفعل به مثل
 ما فعل المرة الأولى.

„Am ajuns la un bărbat culcat, deasupra căruia stătea altul cu o piatră mare. Acesta cobora piatra asupra capului lui și îi zdrobea capul. Piatra se rostogolea într-o parte, iar el o urma și o lua. Nu se întorcea la celălalt până când capul lui nu se vindeca așa cum fusese. Apoi se întorcea și îi făcea la fel ca prima dată.”

Şaḥīḥ al-Bukhārī, nr. 7047

Apoi, spre sfârșitul relatării, a spus:

أما الرجل الأول الذي أتيت عليه يثلغ رأسه بالحجر؛
 فإنه الرجل يأخذ القرآن فيرفضه، وينام عن الصلاة
 المكتوبة.

„Cât despre primul bărbat la care ai ajuns, al cărui cap era zdrobit cu piatra, acesta este omul care primește Coranul și îl leapădă și care doarme, pierzând rugăciunea obligatorie.”

Şaḥīḥ al-Bukhārī, nr. 7047

Pedeapsa i-a fost pusă asupra capului fiindcă dormea, pierzând rugăciunea, iar locul somnului este capul.

Iată și o altă relatare, o altă mare întâmplare despre ‘Umar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, în privința rugăciunii și a

păzirii ei în obște. Al-Ḥākim a relatat-o în Mustadrak de la ‘Abd Allāh ibn Ja‘far.⁷⁷

أن عمر بن الخطاب رضي الله عنه أتى إلى منزل سعيد
بن يربوع يعود في فقدته لبصره - فقد بصره فأتاه عمر
في منزله يعود - فقال له عمر: لا تدع الجمعة، ولا
الصلاة في مسجد رسول الله صلى الله عليه وسلم، فقال
الرجل: ليس لي قائد، قال عمر: نحن نبعث إليك بقائد
فبعث إليه بـغلام من السبي.

„Umar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, a venit acasă la Sa‘īd ibn Yarbū‘ să-l viziteze după pierderea vederii — își pierduse vederea, iar ‘Umar venise să-l viziteze în casa lui.

‘Umar i-a spus: «Nu părăsi rugăciunea de vineri și nici rugăciunea în Moscheea Trimisului lui Allah ﷺ!» Bărbatul a spus: «Nu am pe nimeni să mă conducă.» ‘Umar a răspuns: «Îți vom trimite pe cineva să te conducă.» Și i-a trimis un băiat dintre prizonierii luați în captivitate.”

Al-Ḥākim, al-Mustadrak, 3/559

77 3/559.

Privește această grijă! Sa'îd avea atunci aproape o sută de ani, iar 'Umar îi spunea, la acea vârstă și după ce își pierduse vederea:

لا تترك الجمعة، ولا تترك الصلاة في مسجد النبي صلى
الله عليه وسلم

„Nu părăsi rugăciunea de vineri și nu părăsi rugăciunea în Moscheea Profetului ﷺ!”

Al-Ĥākīm, al-Mustadrak 3/559 · cuvintele lui 'Umar

Am văzut într-un sat mic de la răsărit de Medina o funie întinsă de la o casă până la ușa moscheii. Am întrebat despre ea și mi s-a spus: „Aceasta este casa unui bătrân orb, care nu are pe nimeni să-l conducă. La fiecare rugăciune se ține de această funie când merge la moschee și când se întoarce acasă.”

Dacă 'Umar, Allah să fie mulțumit de el, a spus aceasta unui om care își pierduse vederea și avea aproape o sută de ani, ce li se poate spune tinerilor sănătoși, puternici și văzători? Ce li se poate spune despre rugăciune și păzirea ei, când neglijența a devenit atât de mare și irosirea atât de gravă? Numai lui Allah Îi înfățișăm plângerea.

Să ne temem de Allah, Cel Atotputernic și Măreț, să luăm lucrul în serios, cu hotărâre și cerând ajutorul lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, și să lăsăm întârzierea și amânarea! Câți tineri au întârziat și au amânat, au murit în amânarea lor și L-au întâlnit pe Allah părăsindu-și rugăciunea și irosind această îndatorire!

Păzirea rugăciunii din zori în obște este unul dintre semnele sincerității credinței și un indiciu al tăriei Islamului. Dacă un bărbat nu ia parte la ea în obște, aceasta dovedește slăbiciunea credinței și a inimii lui, supunerea față de propriul suflet și de pofta sa și înfrângerea înaintea dorințelor sale. Cum se poate bucura de somn cel care lipsește? Cum se poate desfăta în așternut în timp ce musulmanii, în moschei, în casele lui Allah, trăiesc cu recitarea Coranului din zori, ascultă cuvântul Lui plin de desfătare și se desfătă în grădinile Sale înflorite? Cum poate

prefera plăcerea somnului și a așternutului în locul desfătării convorbirii tainice cu Allah, a adorării și a împlinirii acestei mari fapte de ascultare? Nu face aceasta decât un om pierdut și lipsit de bine.

Căutăm adăpost la Allah de pierdere și de calea celor lipsiți de bine.

11 Takbīr-ul de început

تكبيرة الإحرام

روى الترمذي في «جامعه» عن أنس بن مالك رضي
الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «من
صلى لله أربعين يوما في جماعة يدرك التكبيرة الأولى
كتب له براءتان: براءة من النار، وبراءة من النفاق».

Al-Tirmidhī a relatat în Jāmi‘ de la Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Celui care se roagă pentru Allah patruzeci de zile în obște, prinzând primul takbīr, i se scriu două izbăviri: izbăvirea de Foc și izbăvirea de fătărnicie.”⁷⁸

Al-Tirmidhī, al-Jāmi‘, nr. 241

Acest hadith de mare însemnătate arată răsplata măreață și frumosul deznodământ al celui care păzește takbīr-ul de început și are o grijă stăruitoare să-l prindă, fără să-l piardă. Pomenirea celor patruzeci de zile nu înseamnă să se mărginească la ele, apoi să înceteze. Înțelesul este — iar Allah știe mai bine — că, dacă stăruie de-a lungul acestei perioade arătate, omul ajunge de obicei să se desfete în adorare și să-i guste dulceața, iar greutatea împlinirii ei dispare. Astfel dobândește statornicie și continuitate, prin călăuzirea lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț. În patruzeci de zile omul trece dintr-o stare în alta, după cum este transmis în

78 Nr. 241. Al-Albānī l-a declarat bun în al-Şaḥīḥah, nr. 1979.

cele două colecții autentice din relatarea lui Ibn Mas'ūd, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:⁷⁹

يجمع خلق أحدكم في بطن أمه أربعين يوماً، ثم يكون
علقة مثل ذلك، ثم يكون مضغة مثل ذلك، ثم ينفخ
فيه الروح.

„Zămislirea fiecăruia dintre voi este adunată în pânțele mamei sale timp de patruzeci de zile. Apoi este un cheag pentru tot atâta timp, apoi o bucată de carne pentru tot atâta timp, apoi i se insuflă sufletul.”⁸⁰

Al-Bukhārī și Muslim, relatarea lui Ibn Mas'ūd

Prinderea primului takbîr este o sunnah întărită. Cuvintele din hadith „*cel care se roagă pentru Allah*” înseamnă: cu sinceritate din inimă, fără a se arăta oamenilor și fără a căuta renume. „*Primul takbîr*” este takbîr-ul de început împreună cu imamul. „*Izbăvire de Foc*” înseamnă scăpare și salvare de el; iar „*izbăvire de fâțarnicie*” înseamnă, în viața aceasta, să nu faci faptele fâțarnicului, iar în Viața de Apoi, să fie izbăvit de pedeapsa fâțarnicului.

79 Al-Bukhārī, nr. 3208, 3332, 6594 și 7454; Muslim, nr. 2643.

80 Ibn Taymiyyah, Jāmi' al-masā'il, 6/134.

Înaintașii dreptcredincioși, Allah să aibă milă de ei, aveau o mare grijă pentru acest takbîr și îl așezau la loc înalt:

قال وكيع بن الجراح: «كان الأعمش قريبا من سبعين سنة لم تفته التكبيرة الأولى، واختلفت إليه قريبا من سنتين؛ فما رأيت يقضي ركعة».

*Wakīʿ ibn al-Jarrāḥ a spus: „Timp de aproape șaptezeci de ani, al-Aʿmash nu a pierdut primul takbîr. L-am frecventat timp de aproape doi ani și nu l-am văzut recuperând vreo unitate de rugăciune.”*⁸¹

Siyar aʿlām al-nubalāʾ, 6/228

وقال غسان: «حدثني ابن أخي بشر بن منصور، قال: ما رأيت عمي فائته التكبيرة الأولى».

*Ghassān a spus: „Nepotul de frate al lui Bishr ibn Maṣṣūr mi-a relatat: «Nu l-am văzut pe unchiul meu pierzând primul takbîr.»*⁸²

Siyar aʿlām al-nubalāʾ, 8/360

81 *Siyar aʿlām al-nubalāʾ, 6/228.*

82 *Siyar aʿlām al-nubalāʾ, 8/360.*

وقال سعيد بن المسيب: «ما فاتتني التكبيرة الأولى منذ
خمسين سنة، وما نظرت إلى قفا رجل في الصلاة منذ
خمسين سنة»، لمحافظته على الصف الأول.

*Saʿīd ibn al-Musayyib a spus: „Nu am pierdut primul takbīr de cincizeci de ani și nu am privit ceafa vreunui bărbat în rugăciune de cincizeci de ani” — datorită stăruinței lui în a fi în primul rând.*⁸³

Ḥilyat al-awliyāʾ, 2/163

وقال محمد بن سماعة: «مكثت أربعين سنة لم تفتني
التكبيرة الأولى مع الإمام إلا يوم ماتت فيه أُمِّي
ففاتتني صلاة واحدة في الجماعة».

*Muḥammad ibn Samāʿah a spus: „Am petrecut patruzeci de ani fără să pierd primul takbīr împreună cu imamul, în afară de ziua în care mi-a murit mama; atunci am pierdut o singură rugăciune în obște.”*⁸⁴

Tārīkh Baghdād, 3/298; Siyar aʿlām al-nubalāʾ, 10/646

⁸³ Ḥilyat al-awliyāʾ, 2/163.

⁸⁴ Tārīkh Baghdād, 3/298; Siyar aʿlām al-nubalāʾ, 10/646.

وقال أبو داود: «كان إبراهيم الصائغ رجلا صالحا، قتله
أبو مسلم بعردنس، قال: وكان إذا رفع المطرقة فسمع
النداء سييها».

*Abū Dāwūd a spus: „Ibrāhīm al-Ṣā’igh era un om dreptcredincios. Abū Muslim l-a ucis la ‘Arandas.” A spus: „Dacă ridică ciocanul și auzea chemarea la rugăciune, îl lăsa din mână.”*⁸⁵

Sunan Abī Dāwūd, nr. 3254

وقال إبراهيم التيمي: «إذا رأيت الرجل يتهاون في
التكبير الأولى فاغسل يدك منه».

*Ibrāhīm al-Taymī a spus: „Dacă vezi un om care tratează cu ușurință primul takbīr, spală-te pe mâini de el.”*⁸⁶

Ḥilyat al-awliyā’, 4/215; Siyar a’lām al-nubalā’, 5/62

Bunicul meu din partea tatălui era dintre adoratorii dreptcredincioși — Allah să aibă milă de el și să-l sălășluiască în al-Firdaws cel înalt. Avea o mare grijă pentru acest takbīr. De când l-am cunoscut, intra zilnic în moschee înainte de chemarea la rugăciunea de după-amiază și ieșea după ce împlinea rugăciunea de noapte. La fel intra în moschee pentru rugăciunile din zori și de la amiază. Îmi amintesc că niște studenți în științele religioase l-au întrebat pe tatăl meu — Allah să-l ocrotească —, de față cu bunicul, dacă hadithul pomenit mai înainte este autentic. A răspuns că este autentic, iar unul dintre ei a spus: „Cine poate face aceasta?!” Când bunicul, Allah să aibă milă de el, a ieșit din adunare — mergeam alături de el —, a început să repete: „Cine poate face aceasta!” și să rostească takbīr-ul, uimit să audă

85 Sunan Abī Dāwūd, nr. 3254.

86 Ḥilyat al-awliyā’, 4/215; Siyar a’lām al-nubalā’, 5/62.

asemenea cuvinte, mai ales din partea unui student în științele religioase.

Învățații au arătat că nu este nimic rău ca omul să grăbească puțin pasul, dacă nădăjduiește să prindă primul takbîr, atât timp cât nu este o grabă nepotrivită. S-a transmis despre companionii Profetului ﷺ că grăbeau puțin pasul când se temeau că vor pierde primul takbîr și nădăjduiau să-l prindă.

روى ابن المنذر في «الأوسط» عن رجل من طيء،
عن أبيه، قال: كان عبد الله ينهانا عن السعي إلى
الصلاة، فخرجت ليلة، فرأيتَه يشتد إلى الصلاة، فقلت:
يا أبا عبد الرحمن! كنت تنهانا عن السعي إلى الصلاة،
فرأيتك الليلة اشتددت إليها؟! قال: إني أدركت حد
الصلاة - يعني التكبيرة الأولى -.

Ibn al-Mundhir a relatat în al-Awsaṭ de la un bărbat din Ṭayyi', de la tatăl său, care a spus: „‘Abd Allāh ne oprea să alergăm spre rugăciune. Am ieșit într-o noapte și l-am văzut grăbindu-se către rugăciune. I-am spus: «Abū ‘Abd al-Raḥmān! Ne opreai să alergăm spre rugăciune, dar te-am văzut în această noapte grăbindu-te spre ea!» A răspuns: «Am ajuns la începutul rugăciunii» — adică primul takbîr.”⁸⁷

Ibn al-Mundhir, al-Awsaṭ, 4/147

قال شيخ الإسلام ابن تيمية: «وهذا يدل على أن هذا الموضوع غير داخل في نهى النبي صلى الله عليه وسلم؛ لأن أصحابه أعلم بمعنى ما سمعوه منه، فإن ابن مسعود من جملة من روى هذا الحديث عن النبي صلى الله عليه وسلم، وسياق الحديث يدل على أن النهي لمن فائته تكبيرة الافتتاح؛ لأنه في أناس سمع جلبتهم وهو في الصلاة، وهذا بعد التحريم، وفي الحديث الآخر: «إذا سمعتم الإقامة فامشوا إلى الصلاة» فغالب من يكون بعيد الدار عن المسجد إذا أتى حين سمع الإقامة تفوته التكبيرة، والفرق بين هذا الموضوع وغيره: أنه جاء فضل عظيم فيمن يدرك حد الصلاة، وإدراك الحد يدرك أولاً وهو أن يدرك الصلاة قبل تكبيرة الإمام، ليكون خلف الإمام إذا كبر للافتتاح، وهذا القدر لا ينجر إذا فات؛ لأنه يكون مدركا للركعة ولو أدرك الإمام في

الركوع، بخلاف ما إذا فائته الركعة؛ فإنه يمكن أن
 يقضي ما فاته، وبخلاف ما إذا فاتته حد الصلاة؛ فإنه
 قد يئس من إدراك الحد، فإذا كان هذا المقصود
 العظيم الذي لا ينجر فواته يحصل بإسراع يسير لم يكره
 ذلك».

Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah a spus: „Aceasta arată că această situație nu intră în interdicția Profetului ﷺ, deoarece companionii lui cunoșteau cel mai bine înțelesul celor auzite de la el. Ibn Mas‘ūd se numără printre cei care au relatat acest hadith de la Profet ﷺ. Contextul hadithului arată că interdicția îl privește pe cel care a pierdut takbîr-ul de început: Profetul a auzit zgomotul unor oameni în timp ce se afla deja în rugăciune, deci după takbîr-ul de intrare în ea. În celălalt hadith se spune: «Când auziți iqāmah, mergeți către rugăciune.» De obicei, cel care locuiește departe de moschee și pornește când aude iqāmah pierde takbîr-ul. Deosebirea dintre această situație și celelalte este că s-a transmis o mare răsplată pentru cel care prinde începutul rugăciunii. Acest început se prinde la pornirea ei: să ajungă la rugăciune înainte de takbîr-ul imamului, ca să se afle în spatele lui când acesta rostește takbîr-ul de început. Dacă pierde acest lucru, nu-l mai poate recupera. O unitate de rugăciune este socotită prinsă chiar dacă îl prinde pe imam în plecaciune; dacă pierde o unitate, poate recupera ceea ce a pierdut. În schimb, dacă a pierdut începutul rugăciunii, nu mai are nădejde să-l prindă. Dacă acest țel măreț, a cărui pierdere nu poate fi recuperată, se poate dobândi printr-o mică grăbire a pasului, aceasta nu este socotită neplăcută.»⁸⁸
 Ibn Taymiyyah, Sharḥ al-‘Umdah, 1/597

Numai de la Allah vine călăuzirea, numai El este Cel care ajută
și El nu are niciun asociat.

12 Liniștea în rugăciune

الطمأنينة في الصلاة

Una dintre marile greșeli în care cad unii dintre cei care se roagă este lipsa liniștii trupului în pozițiile rugăciunii. Profetul ﷺ l-a socotit pe cel care face aceasta printre cei mai răi hoți, după cum este transmis în Musnad al imamului Aḥmad, de la Profet ﷺ, că a spus.⁸⁹⁹⁰

أسوأ الناس سرقة الذي يسرق من صلاته، قالوا: يا
رسول الله! وكيف يسرق من صلاته؟ قال: لا يتم
ركوعها ولا سجودها.

„Cel mai rău dintre hoți este cel care fură din rugăciunea sa.” Ei
au întrebat: „Trimis al lui Allah! Cum fură din rugăciunea sa?”
El a spus: „Nu îi împlinește pe deplin plecăciunea și
prosternarea.”

Aḥmad, al-Musnad, nr. 11532

El, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, a socotit
astfel furtul din rugăciune mai rău și mai grav decât furtul averii.

89 O predică pe care am ținut-o cu mai bine de douăzeci și cinci de ani în urmă.

90 Nr. 11532. Al-Albānī l-a declarat autentic în Șaḥiḥ al-Jāmi‘, nr. 986.

Liniștea în rugăciune este unul dintre stâlpii rugăciunii, iar rugăciunea nu este valabilă fără ea. Profetul ﷺ i-a spus celui care își împlinea greșit rugăciunea:

إذا قمت إلى الصلاة؛ فكبر، ثم اقرأ ما تيسر معك من القرآن، ثم اركع حتى تطمئن راكعاً، ثم ارفع حتى تعتدل قائماً، ثم اسجد حتى تطمئن ساجداً، ثم ارفع حتى تطمئن جالسا، وافعل ذلك في صلاتك كلها.

„Când te ridici pentru rugăciune, rostește takbîr-ul, apoi recită ceea ce îți este la îndemână din Coran. Apoi fă plecăciunea până când rămâi nemișcat în plecăciune, apoi ridică-te până când stai drept în picioare. Apoi prosternează-te până când rămâi nemișcat în prosternare, apoi ridică-te până când rămâi nemișcat șezând. Fă astfel în întreaga ta rugăciune.”⁹¹

Al-Bukhārī, nr. 757; Muslim, nr. 397

Învățații au dedus din acest hadith că rugăciunea celui care nu își așază drept spinarea în plecăciune și prosternare nu îl achită de îndatorire, iar el trebuie să o repete. Profetul ﷺ i-a spus celui care își împlinea greșit rugăciunea:

ارجع فصل، فإنك لم تصل

„Întoarce-te și roagă-te, căci nu te-ai rugat!”

Al-Bukhārī, nr.757; Muslim, nr.397

91 Relatat de al-Bukhārī, nr. 757, și Muslim, nr. 397, din relatarea lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

În Sunnah s-au transmis foarte multe hadithuri care poruncesc împlinirea dreaptă și deplină a rugăciunii și avertizează împotriva lipsei liniștii în ea ori a neîmplinirii stâlpilor și îndatoririlor ei. Pe lângă cele amintite, se numără următoarele:

ما رواه البخاري ومسلم عن أنس بن مالك رضي الله
عنه: أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «أتموا الركوع
والسجود».

Al-Bukhārī și Muslim au relatat de la Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus: „Împliniți pe deplin plecăciunea și prosternarea!”⁹²

Al-Bukhārī, nr. 6644; Muslim, nr. 425

Împlinirea deplină se face numai prin liniște.

92 Relatat de al-Bukhārī, nr. 6644, și Muslim, nr. 425.

ومن الأدلة: ما رواه أحمد وابن ماجه بسند صحيح عن علي بن شيبان قال: صلينا خلف رسول الله صلى الله عليه وسلم فلمح بمؤخر عينه رجلا لا يقيم صلاته - يعني صلبه - في الركوع والسجود، فلما قضى النبي صلى الله عليه وسلم الصلاة قال: «يا معشر المسلمين! لا صلاة لمن لا يقيم صلبه في الركوع والسجود».

Între dovezi se află și ceea ce Aḥmad și Ibn Mājah au relatat cu un lanț autentic de la ‘Alī ibn Shaybān, care a spus: „Ne-am rugat în spatele Trimisului lui Allah ﷺ. El a zărit cu coada ochiului un bărbat care nu își îndrepta rugăciunea — adică spinarea — în plecăciune și prosternare. După ce Profetul ﷺ a încheiat rugăciunea, a spus: «Musulmani! Nu are rugăciune cel care nu își așază drept spinarea în plecăciune și prosternare.»»⁹³ Aḥmad, nr. 16297; Ibn Mājah, nr. 871

Adică nu își îndreaptă spatele după plecăciune și prosternare. Hadithul dovedește că ridicarea în picioare, șederea și liniștea în aceste poziții sunt stâlpi ai rugăciunii.

93 Relatat de Aḥmad, nr. 16297, și Ibn Mājah, nr. 871. Al-Albānī l-a declarat autentic în *Ṣaḥīḥ al-Jāmi‘*, nr. 7977.

وروى أبو يعلى في «مسنده» بسند حسن أن النبي صلى
الله عليه وسلم رأى رجلاً لا يتم ركوعه، وينقر في
سجوده وهو يصلي فقال: «لو مات هذا على ما هو عليه
لمات على غير ملة محمد صلى الله عليه وسلم».

Abū Ya'ālā a relatat în Musnad, cu un lanț bun, că Profetul ﷺ a văzut un bărbat care nu își împlinea deplin plecăciunea și ciugulea în prosternare în timp ce se ruga. A spus: „Dacă acesta ar muri în starea în care se află, ar muri pe o altă religie decât religia lui Muḥammad ﷺ”⁹⁴

Abū Ya'ālā, al-Musnad, nr. 7184

Aceasta este o amenințare aspră. Pentru cel care face astfel există teama unui sfârșit rău: să moară pe o altă religie. Căutăm adăpost la Allah.

⁹⁴ Nr. 7184. Al-Ṭabarānī l-a relatat în al-Kabīr, nr. 3840, iar al-Albānī l-a declarat bun în Šifat al-šalāh, p. 131.

وروى أحمد وغيره عن أبي هريرة رضي الله عنه قال:
«أمرني رسول الله صلى الله عليه وسلم بثلاث، ونهاني
عن ثلاث... ونهاني عن نقرة كنقرة الديك، وإقعاء
كإقعاء الكلب، والتفات كالتفات الثعلب».

Aḥmad și alții au relatat de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că a spus: „Trimisul lui Allah ﷺ mi-a poruncit trei lucruri și mi-a oprit trei lucruri... Mi-a oprit ciugulirea asemenea cocoșului, șederea asemenea câinelui și întoarcerea privirii asemenea vulpii.”⁹⁵

Aḥmad, al-Musnad, nr. 8106

95 Relatat de Aḥmad, nr. 8106. Al-Albānī l-a declarat bun în Șaḥīḥ al-Targhīb, nr. 555.

وروى البخاري في «صحيحه»: أن حذيفة بن اليمان رضي الله عنه رأى رجلا لا يتم ركوعه ولا سجوده، فلما قضى صلاته قال له حذيفة: «ما صليت؟» قال وأحسبه قال: «لو مت مت على غير سنة محمد صلى الله عليه وسلم - وفي رواية - ولو مت مت على غير الفطرة التي فطر الله محمدا صلى الله عليه وسلم عليها».

Al-Bukhārī a relatat în Şaḥīḥ că Ḥudhayfah ibn al-Yamān, Allah să fie mulțumit de el, a văzut un bărbat care nu își împlinea deplin nici plecăciunea, nici prosternarea. După ce și-a încheiat rugăciunea, Ḥudhayfah i-a spus: „Nu te-ai rugat!” Relatatorul a spus: „Cred că i-a mai spus: «Dacă ai muri, ai muri pe o altă cale decât Sunnah lui Muḥammad ﷺ.»” Într-o variantă: „Dacă ai muri, ai muri pe o altă fire decât cea cu care Allah l-a înzestrat pe Muḥammad ﷺ.”⁹⁶
 Al-Bukhārī, al-Şaḥīḥ, nr. 791

96 Nr. 791.

وروى أحمد وغيره عن طلق بن علي رضي الله عنه
قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «لا ينظر الله
عز وجل إلى صلاة عبد لا يقيم فيها صلبه بين ركوعها
وسجودها».

Aḥmad și alții au relatat de la Ṭalq ibn ‘Alī, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Allah, Cel Atotputernic și Măreț, nu privește la rugăciunea unui rob care nu își așază drept spinarea între plecăciunea și prosternarea ei.”⁹⁷
Aḥmad, al-Musnad, nr. 16283

وروى مسلم في «صحيحه» عن عائشة رضي الله عنها
قالت: «كان - أي رسول الله صلى الله عليه وسلم - إذا
رفع رأسه من الركوع لم يسجد حتى يستوي قائماً، وكان
إذا رفع رأسه من السجدة لم يسجد حتى يستوي
جالساً».

Muslim a relatat în Şaḥīḥ de la ‘Ā’ishah, Allah să fie mulțumit de ea, că a spus: „Când își ridică capul din plecăciune — adică Trimisul lui Allah ﷺ —, nu se prosterna până nu stătea drept în picioare. Când își ridică capul din prosternare, nu se prosterna din nou până nu stătea drept șezând.”⁹⁸
Muslim, al-Şaḥīḥ, nr. 498

97 Relatat de Aḥmad, nr. 16283. Al-Albānī a apreciat lanțul drept bun în al-Şaḥīḥah, nr. 2536.

98 Nr. 498.

Hadithurile care poruncesc păzirea împlinirii drepte a plecăciunii, a prosternării și a ridicării din ele și care arată că acestea sunt stâlpi fără de care rugăciunea nu este valabilă sunt foarte numeroase. Ele sunt păstrate în culegerile Sunnah: al-Bukhārī, Muslim, cele patru Sunan și altele. Am amintit deja o parte dintre ele. Fiecare musulman este dator să le păzească pe deplin în rugăciunea sa: să îplinească deplin plecăciunea și ridicarea din ea, prosternarea și ridicarea din ea. Să facă toate acestea deplin și desăvârșit în întreaga rugăciune, în felul care Îl mulțumește pe Domnul, Binecuvântatul și Preainaltul, urmând călăuzirea Trimisului ﷺ și ținându-se de Sunnah lui. El ﷺ a spus: „Rugați-vă așa cum m-ați văzut pe mine rugându-mă!”⁹⁹

«ومن العجب أن يكون الرجل في منزله فيسمع

الأذان، فيقوم فزعا يتيهاً ويخرج من منزله يريد

الصلاة، ولا يريد غيرها، ثم لعله يخرج في الليلة المطيرة

المظلمة، ويتخبط في الطين، ويخوض الماء، وتبتل ثيابه،

وإن كان في ليالي الصيف فليس يأمن العقارب

والهوام في ظلمة الليل، ولعله مع هذا أن يكون مريضاً

ضعيفاً، فلا يدع الخروج إلى المسجد، فيتحمل هذا كله

إيثارا للصلاة وحبا لها، وقصداً إليها لم يخرج منه من منزله

غيرها، فإذا دخل مع الإمام في الصلاة خدعه الشيطان

⁹⁹ Relatat de al-Bukhārī, nr. 631, 6008 și 7246, din relatarea lui Mālik ibn al-Ḥuwayrith, Allah să fie mulțumit de el.

فيسابق الإمام في الركوع والسجود والرفع والخفض،
 خداعاً من الشيطان له لما يريد من إبطال صلاته،
 وإحباط عمله؛ فيخرج من المسجد ولا صلاة له. ومن
 العجب أنهم كلهم يستيقنون أنه ليس أحد ممن خلف
 الإمام ينصرف من صلاته حتى ينصرف الإمام،
 وكلهم ينتظرون الإمام حتى يسلم، وهم كلهم - إلا ما
 شاء الله - يسابقونه في الركوع والسجود والرفع
 والخفض خداعاً من الشيطان لهم، واستخفافاً بالصلاة
 منهم واستهانة بها».

„Este uimitor că omul se află acasă și aude chemarea la rugăciune, apoi se ridică îndată, se pregătește și iese din casă, dorind rugăciunea și nimic altceva. Poate că iese într-o noapte ploioasă și întunecată, se afundă în noroi, trece prin apă și i se udă hainele. Dacă este una dintre nopțile de vară, nu este ferit de scorpioni și de târătoare în întunericul nopții. Poate că, pe deasupra, este bolnav și slăbit. Totuși, nu renunță să iasă spre moschee, ci îndură toate acestea pentru că pune rugăciunea înainte, o iubește și o caută. Nimic altceva nu l-a scos din casă. Dar, când intră în rugăciune împreună cu imamul, diavolul îl amăgește, iar el îl ia înainte pe imam în plecăciune, prosternare, ridicare și coborâre. Este înșelarea diavolului, care vrea să-i anuleze rugăciunea și să-i zădărnicească fapta. Iese astfel din moschee fără să aibă rugăciune. Este uimitor că ei toți știu cu certitudine că niciunul dintre cei aflați în spatele imamului nu își încheie rugăciunea înainte ca imamul să o încheie. Toți îl

așteaptă pe imam să rostească salutul de încheiere. Cu toate acestea, toți — în afară de cei pe care Allah îi voiește — îl iau înainte în plecăciune, prosternare, ridicare și coborâre, amăgiți de diavol și tratând rugăciunea cu ușurință și dispreț.”¹⁰⁰

Imamul Aḥmad, al-Ṣalāh; Ṭabaqāt al-Ḥanābilah, 1/353

Învățații musulmani, întemeindu-se pe textele autentice de la Trimisul lui Allah ﷺ pomenite mai înainte și pe altele, au susținut că îndreptarea pozițiilor în plecăciune, prosternare, ridicarea dintre ele și șederea dintre cele două prosternări este o obligație a rugăciunii și unul dintre stâlpii ei. Rugăciunea devine nevalabilă dacă aceasta este lăsată, iar cel care face astfel trebuie să repete rugăciunea.

Relatările de la ei în această privință sunt foarte numeroase; aici nu le putem înșira nici măcar în mică parte. Mă voi mărgini la una, de la un imam de seamă: imamul și judecătorul Abū Yūsuf, discipolul imamului Abū Ḥanīfah, Allah să aibă milă de amândoi. Abū Yūsuf a spus:

تعديل أركان الصلاة - وهو الطمأنينة في الركوع
والسجود، وكذا إتمام القيام بينهما، والقعود بين
السجدين - فرض تبطل الصلاة بتركه.

„Îndreptarea stâlpilor rugăciunii — adică liniștea în plecăciune și prosternare, precum și împlinirea deplină a statului în picioare dintre ele și a șederii dintre cele două prosternări — este o obligație a cărei părăsire anulează rugăciunea.”¹⁰¹

Abū Yūsuf, citat în al-Tawḥīd ‘an tawḥīd al-Khallāq, pp. 260–261

Mai mulți învățați au transmis aceasta de la el.

100 Din cartea al-Ṣalāh a imamului Aḥmad; se află și în Ṭabaqāt al-Ḥanābilah, 1/353.

101 De la cel care a transmis aceasta despre el a preluat și shaykhul Sulaymān ibn ‘Abd Allāh ibn Muḥammad ibn ‘Abd al-Wahhāb, în cartea sa al-Tawḥīd ‘an tawḥīd al-Khallāq, pp. 260–261.

Fiecare musulman este dator să își păzească pe deplin rugăciunea și împlinirea ei dreaptă, cu toate condițiile, stâlpii, îndatoririle și practicile ei profetice, și să le îplinească pe toate deplin și desăvârșit. Allah Preaînaltul spune:

﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ﴾

„Au izbândit credincioșii, cei care sunt smeriți în rugăciunea lor.”
Coran, al-Mu'minūn 23:1-2

Și spune Preaînaltul:

﴿حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ﴾

„Păziți rugăciunile și rugăciunea de mijloc și stați înaintea lui Allah cu supunere!”
Coran, al-Baqarah 2:238

Și spune Preaînaltul:

﴿فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ﴾

„Vai de cei care se roagă, dar sunt nepăsători față de rugăciunea lor!”
Coran, al-Mā'ūn 107:4-5

Ibn Kathīr, Allah să aibă milă de el, a spus în comentariul acestui verset, despre înțelesul cuvintelor Celui Preaslăvit

﴿عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ﴾

„sunt nepăsători față de rugăciunea lor”:
Coran, al-Mā'ūn 107:5 · fragment

إِما عن وقتها الأول فيؤخرونها إلى آخره دائماً أو غالباً،
 وإما عن أدائها بأركانها وشروطها على الوجه المأمور به،
 وإما عن الخشوع فيها والتدبر لمعانيها؛ فاللفظ يشمل هذا
 كله، ولكل من اتصف بشيء من ذلك قسط من هذه
 الآية، ومن اتصف بجميع ذلك فقد تم نصيبه منها،
 وكل له النفاق العملي.

*„Fie față de începutul timpului ei, amânând-o până la sfârșitul
 lui întotdeauna ori de cele mai multe ori; fie față de împlinirea ei
 cu stâlpii și condițiile sale, în felul poruncit; fie față de smerenia
 în ea și cugetarea la înțelesurile ei. Formularea le cuprinde pe
 toate acestea. Oricine are ceva din aceste însușiri are o parte din
 acest verset; iar celui care le are pe toate i s-a împlinit partea din
 el și i s-a desăvârșit fățarnicia în fapte.”¹⁰²*

Ibn Kathîr, Tafsîr, 8/493

Allah să ne ferească de aceasta, să ne călăuzească să lucrăm
 după Cartea Lui și să ne ținem de Sunnah Profetului Său ﷺ și să
 ne facă dintre cei care împlinesc drept rugăciunea, desăvârșindu-i
 stâlpii, condițiile și îndatoririle! Să primească de la noi cuvântul
 bun și fapta dreaptă și să ne ierte greșelile, neajunsurile și
 poticnirile! El este Cel Iertător, Cel Milostiv.

102 Tafsîr Ibn Kathîr, 8/493.

13 Interdicția imitării animalelor în rugăciune

النهي عن التشبه بالحيوانات في الصلاة

Allah i-a înnobilat și i-a cinstit pe fiii lui Adam, creându-i în cea mai frumoasă și mai desăvârșită înfățișare, după cum spune Preaînaltul:

﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا
تَفْضِيلًا﴾

„Noi i-am cinstit pe fiii lui Adam, i-am purtat pe uscat și pe mare, i-am înzestrat cu cele bune și i-am ales cu mult înaintea multora dintre cei pe care i-am creat.”

Coran, al-Isrā' 17:70

Și spune Preaînaltul:

﴿لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ﴾

„L-am creat pe om în cea mai bună alcătuire.”

Coran, al-Tin 95:4

Adică merge stând drept pe cele două picioare și mănâncă folosindu-și mâinile — pe când celelalte viețuitoare merg în patru labe și mănâncă folosindu-și gura. I-a dat auz, vază și inimă, prin care pricepe toate acestea și se folosește de ele, deosebește

lucrurile și le cunoaște foloasele, însușirile și vătămările, atât în cele lumești, cât și în cele religioase.

Robul credincios al lui Allah trebuie să cunoască această cinste prin care Allah l-a deosebit și să se ridice deasupra imitării acestor viețuitoare, față de care Allah l-a înnobilit. Mai ales în rugăciune, cea mai nobilă stare a robului. De la Profet ﷺ este transmisă porunca de a se deosebi de celelalte viețuitoare în pozițiile rugăciunii: el a oprit întoarcerea privirii asemenea vulpii, întinderea asemenea fiarei, șederea asemenea câinelui, ciugulirea asemenea corbului, îngenuncherea asemenea cămilei și ridicarea mâinilor asemenea cozilor cailor năvăași — adică la salutul de încheiere. Pozițiile celui care se roagă se deosebesc de cele ale animalelor. Rugăciunea este convorbire tainică cu Allah și legătură între rob și Domnul, Stăpânul și Ocrotitorul său. Se cuvine, așadar, să fie împlinită în cele mai frumoase poziții și cu cele mai bune însușiri ale robului.

روى أحمد وأبو داود وابن ماجه والنسائي عن عبد
الرحمن بن شبل، قال: نهى رسول الله صلى الله عليه
وسلم عن ثلاث: «عن نقرة الغراب، وعن فرشة
السبع، وأن يوطن الرجل المكان الذي يصلي فيه كما
يوطن البعير».

Aḥmad, Abū Dāwūd, Ibn Mājah și al-Nasā'ī au relatat de la 'Abd al-Raḥmān ibn Shibl, care a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a oprit trei lucruri: „Ciugulirea corbului, întinderea fiarei și ca omul să își statornicească locul în care se roagă așa cum își statornicește cămila locul.”¹⁰³

Relatarea lui 'Abd al-Raḥmān ibn Shibl

103 Aḥmad, nr. 15532; Abū Dāwūd, nr. 862; al-Nasā'ī, nr. 1112; Ibn Mājah, nr. 1429. Al-Albānī l-a declarat bun în al-Ṣaḥīḥah, nr. 1168.

وروى النسائي عن أنس، عن رسول الله صلى الله عليه
وسلم قال: «اعتدلوا في السجود، ولا يبسط أحدكم
ذراعيه بسط الكلب».

Al-Nasā'ī a relatat de la Anas că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:
„Păstrați poziția corectă în prosternare și niciunul dintre voi să
nu își întindă antebrațele așa cum le întinde câinele.”¹⁰⁴
Al-Nasā'ī, al-Sunan al-kubrā, nr. 702

وروى أبو داود عن أبي هريرة، قال: قال رسول الله
صلى الله عليه وسلم: «يعمد أحدكم في صلاته، فيبرك كما
يبرك الجمل».

*Abū Dāwūd a relatat de la Abū Hurayrah că Trimisul lui
Allah ﷺ a spus: „Unul dintre voi se pune în rugăciune și
îngenunchează așa cum îngenunchează cămila.”¹⁰⁵
Abū Dāwūd, al-Sunan, nr. 841*

104 În al-Sunan al-kubrā, nr. 702. L-a relatat și al-Tirmidhī, nr. 276, care a spus:
„Bun și autentic.”

105 În al-Sunan, nr. 841. L-au relatat și Aḥmad, nr. 8955, al-Tirmidhī, nr. 269, și
al-Nasā'ī, nr. 1090 și 1101. Al-Albānī a spus în Şaḥīḥ Abi Dāwūd, nr. 789:
„Lanțul său este autentic.”

وروى أحمد عن أبي هريرة، قال: أمرني رسول الله
صلى الله عليه وسلم بثلاث، ونهاني عن ثلاث: «أمرني
بركعتي الضحى كل يوم، والوتر قبل النوم، وصيام
ثلاثة أيام من كل شهر، ونهاني عن نقرة كنقرة الديك،
واقعاء كإقعاء الكلب، والتفات كالتفات الثعلب».

Aḥmad a relatat de la Abū Hurayrah, care a spus: „Trimisul lui Allah ﷺ mi-a poruncit trei lucruri și mi-a oprit trei lucruri. Mi-a poruncit două unități de rugăciune ḡuḡā în fiecare zi, rugăciunea witr înainte de culcare și postul a trei zile din fiecare lună. Mi-a oprit ciugulirea asemenea cocoșului, șederea asemenea câinelui și întoarcerea privirii asemenea vulpii.”¹⁰⁶
Aḥmad, al-Musnad, nr. 8106

106 În al-Musnad, nr. 8106. Al-Albānī l-a declarat bun în Șaḡīḡ al-Targhīb, nr. 555.

وروى مسلم، وأحمد والنسائي عن جابر بن سمرة، قال:
 «كنا نصلي خلف النبي صلى الله عليه وسلم فنسلم بأيدينا،
 فقال: ما بال هؤلاء يسلمون بأيديهم، كأنها أذنان خيل
 شمس، أما يكفي أحدهم أن يضع يده على فخذه، ثم
 يقول: السلام عليكم، السلام عليكم».

Muslim, Aḥmad și al-Nasā'ī au relatat de la Jābir ibn Samurah, care a spus: „Ne rugam în spatele Profetului ﷺ și făceam semn cu mâinile când salutăm. El a spus: «Ce este cu aceștia, care salută făcând semn cu mâinile, de parcă ar fi cozile unor cai năvălași? Nu îi este de ajuns fiecăruia să își pună mâna pe coapsă, apoi să spună: Pacea fie asupra voastră! Pacea fie asupra voastră!»¹⁰⁷

Muslim, nr. 431; Aḥmad, nr. 20806; al-Nasā'ī, nr. 1185

Ciugulirea corbului înseamnă să atingă pământul cu nasul ori cu fruntea, asemenea unei păsări care ciugulește, apoi să le ridice înainte de a se așeza temeinic în prosternare, cu fruntea pe pământ, și de a rămâne liniștit în ea.

Întinderea fiarei înseamnă să își întindă antebrațele pe pământ fără să le ridice și fără să își depărteze coatele de laturi.

Statornicirea asemenea câmilei înseamnă ca omul să se obișnuiască atât de mult cu un anumit loc din moschee, încât să nu se roage decât acolo.

Șederea câinelui înseamnă să își lipească șezutul de pământ, să își ridice gambele și să își pună mâinile pe pământ.

107 Muslim, nr. 431; Aḥmad, nr. 20806; al-Nasā'ī, nr. 1185, iar în al-Kubrā, nr. 1109.

Întoarcerea privirii asemenea vulpii arată că întoarcerea în timpul rugăciunii este neplăcută. S-au transmis hadithuri care o interzic și este autentic că întoarcerea este un furt al diavolului.

Caii năvăși sunt cei care nu stau locului, ci se agită și își mișcă cozile și picioarele. Aici se are în vedere lipsa nemișcării în timpul salutului de încheiere, prin gesturi cu ambele mâini în cele două părți, asemenea cailor năvăși.

Al-Șanʿānī, Allah să aibă milă de el, a adunat aceste descrieri în versurile sale:

إذا نحن قمنا في الصلاة فإننا نهينا عن الإتيان فيها بسة
 بروك بعير والتفات كثعلب ونقر غراب في سجود
 الفريضة
 وإقعاء كلب أو كبسط ذراعه وأذنا ب خيل عند فعل
 التحية
 وزدنا كتذيع الحمار بمده لعنق وتصويب لرأس بركة

„Când ne ridicăm în rugăciune, ni s-au oprit șase lucruri:
 îngenuncherea cămilei, întoarcerea vulpii și ciugulirea corbului
 în prosternarea rugăciunii obligatorii;
 șederea câinelui ori întinderea antebrațului său și cozile cailor la
 salut;
 iar noi am adăugat coborârea măgarului, prin întinderea gâtului
 și plecarea capului în plecăciune.”

Al-Șanʿānī, versuri despre pozițiile oprite în rugăciune

Prin ceea ce a adăugat se referă la hadithul lui Abū Sa‘īd, în care se spune:

وَإِذَا رَكَعَ أَحَدُكُمْ فَلَا يَذِجْ تَذِيجَ الْحِمَارِ، وَلِيَقُمْ صَلْبَهُ

„Când unul dintre voi face plecăciunea, să nu își lase capul în jos asemenea măgarului, ci să își îndrepte spinarea.”¹⁰⁸

Al-Bayhaqī, al-Sunan al-kubrā 2/121

Coborârea măgarului înseamnă lăsarea capului în jos; cel care se roagă să nu facă astfel, coborându-și capul în timpul plecaciunii. Însă hadithul este slab. Ne este de ajuns ceea ce este transmis autentic în Șahīḥ Muslim: Profetul ﷺ,

إِذَا رَكَعَ لَمْ يَشْخَصْ رَأْسَهُ، وَلَمْ يَصُوبَهُ.

„când făcea plecăciunea, nu își ridica și nici nu își cobora capul”.¹⁰⁹

Muslim, nr. 498

În orice caz, Islamul îl cinstește pe musulman și îi înalță rangul, ferindu-l de aceste poziții ca o cinstire pentru el, mai ales în această stare nobilă și aleasă: aflarea sa înaintea lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, în plecăciune și prosternare, supus și smerit. Musulmanul trebuie să se ridice deasupra însușirii trăsăturilor acestor animale și să se îndepărteze de ele. Numai Allah dă călăuzire și ajutor și El nu are niciun asociat.

108 Relatat de al-Bayhaqī în al-Sunan al-kubrā, 2/121.

109 Nr. 498, din relatarea lui ‘Ā’ishah, Allah să fie mulțumit de ea.

14 Adu-ne alinare prin rugăciune

أَرْحُنَا بِالصَّلَاةِ

Rugăciunea este bucuria ochilor celor care Îl iubesc pe Allah în lumea aceasta, fiindcă în ea se află convorbirea tainică cu Cel în afara Căruia ochii nu își găsesc bucuria, inimile nu își află liniștea și sufletele nu își găsesc odihna. În ea se află desfătarea pomenirii Lui, smerirea și supunerea înaintea Lui și apropierea de El, mai ales în prosternare: starea în care robul se află cel mai aproape de Domnul său. De aici și cuvintele Profetului ﷺ: „Bilāl, adu-ne alinare prin rugăciune!”¹¹⁰ A arătat astfel că odihna lui se află în rugăciune, după cum a spus că în ea se află bucuria ochilor săi. Cât de departe sunt acestea de vorbele celui care spune: „Să ne rugăm ca să scăpăm de rugăciune!”

Cel care iubește își găsește odihna și bucuria ochilor în rugăciune. Cel nepăsător, care întoarce spatele, nu are parte de aceasta. Dimpotrivă, rugăciunea este grea și anevoioasă pentru el. Când se ridică în ea, parcă ar sta pe jar până când scapă de ea. Cea mai dragă rugăciune pentru el este cea mai grăbită și mai iute, căci nu își găsește bucuria ochilor în ea și nici inima nu i se odihnește prin ea. Când robul își află bucuria într-un lucru și inima i se odihnește în el, cel mai greu îi este să se despartă de acel lucru.

Pentru cel care se silește fără tragere de inimă, cu inima goală de Allah și de Viața de Apoi și încercat de iubirea lumii, cel mai greu lucru este rugăciunea, iar cel mai neplăcut este prelungirea ei, deși are timp liber, este sănătos și nu este ocupat.

¹¹⁰ Relatat de Aḥmad, nr. 23088, și Abū Dāwūd, nr. 4985. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmi‘, nr. 7892.

Trebuie știut că rugăciunea în care ochii își găsesc bucuria și inima odihna este aceea care adună șase trăiri:

Prima trăire: sinceritatea

Ceea ce îl îndeamnă și îl cheamă la rugăciune să fie dorul robului de Allah și iubirea pentru El, căutarea mulțumirii și apropierii Lui, căutarea iubirii Sale și împlinirea poruncii Lui. Să nu îl îndemne la ea absolut niciun câștig lumesc, ci să o îplinească dorind Fața Domnului său, Cel Preaînalt, din iubire pentru El, din teamă de pedeapsa Sa și din nădejde în iertarea și răsplata Sa.

A doua trăire: sinceritatea și devotamentul

Să își golească inima pentru Allah în rugăciune și să își dea toată silința să se îndrepte prin ea către Allah, să își adune inima asupra ei și să o îplinească în cel mai frumos și mai desăvârșit fel, în afară și înăuntru. Căci rugăciunea are o latură văzută și una lăuntrică.

Latura ei văzută cuprinde faptele observabile și cuvintele auzite; latura lăuntrică este smerenia, conștiința supravegherii lui Allah, eliberarea inimii pentru El și îndreptarea deplină către El în rugăciune, fără ca inima să se întoarcă de la El către altceva. Aceasta este pentru rugăciune asemenea sufletului, iar faptele sunt asemenea trupului. Dacă este lipsită de suflet, rugăciunea este ca un trup fără suflet. Nu se rușinează robul să se înfățișeze astfel înaintea Stăpânului său? De aceea, ea este înfășurată așa cum se înfășoară o haină uzată și este aruncată în fața celui care a împlinit-o, spunându-i: „Allah să te lase pierzării, după cum m-ai irosit!”

Rugăciunea a cărei latură văzută și lăuntrică sunt desăvârșite urcă având lumină și dovadă ca lumina soarelui, până când Îi este înfățișată lui Allah, iar El este mulțumit de ea și o primește. Ea spune: „Allah să te păzească, după cum m-ai păzit!”

A treia trăire: urmarea și luarea drept model

Să fie cât se poate de stăruitor în a-l lua drept model pe Profet ﷺ în rugăciunea sa, să se roage așa cum se ruga el și să se îndepărteze de ceea ce oamenii au născocit în rugăciune: adăugiri,

omisiuni și poziții despre care nu s-a transmis nimic de la Trimisul lui Allah ﷺ și nici de la vreunul dintre companionii săi, Allah să fie mulțumit de ei.

A patra trăire: desăvârșirea adorării

Este trăirea conștiinței supravegherii lui Allah: să Îl adore pe Allah ca și cum L-ar vedea. Ea izvorăște numai din desăvârșirea credinței în Allah, în Numele și Atributele Sale, până când este ca și cum L-ar vedea pe Allah, Cel Preaslăvit, deasupra cerurilor Sale, înălțat deasupra Tronului Său, rostind poruncile și opreliștile Sale și cărmuind făpturile. Porunca coboară de la El și urcă la El, iar faptele robilor și sufletele lor, la moarte, Îi sunt înfățișate. Omul este martor cu inima la toate acestea, la Numele și Atributele Lui. Îl are înaintea inimii pe Cel Viu, Care susține toate, Cel care aude și vede, Cel Atotputernic, Cel Înțelept, Care poruncește și oprește, iubește și urăște, este mulțumit și Se mânie, face ceea ce voiește și hotărăște ceea ce dorește. El este deasupra Tronului Său și nu Îi este ascuns nimic din faptele, cuvintele sau cele lăuntrice ale robilor. Dimpotrivă, El cunoaște privirea trădătoare și ceea ce ascund piepturile.

Această trăire a desăvârșirii adorării este rădăcina tuturor faptelor inimii. Ea aduce rușinea, cinstirea, preamărirea, teama, iubirea, întoarcerea către Allah, încrederea în El, supunerea și smerirea înaintea Lui, Cel Preaslăvit. Curmă șoaptele și vorbirea lăuntrică și adună inima și preocuparea asupra lui Allah.

Partea robului din apropierea de Allah este pe măsura părții sale din treapta desăvârșirii adorării. După aceasta se deosebesc rugăciunile, până într-atât încât între rugăciunile a doi oameni poate fi o deosebire de vrednicie cât între cer și pământ, deși statul lor în picioare, plecăciunea și prosternarea sunt aceleași.

A cincea trăire: recunoașterea binefacerii

Să recunoască faptul că binefacerea Îi aparține lui Allah, Cel Preaslăvit: El l-a așezat în această stare, l-a pregătit pentru ea și i-a dat izbânda ca inima și trupul să se afle în slujirea Lui. Dacă nu ar fi fost Allah, Cel Preaslăvit, nimic din acestea nu ar fi existat. Companionii cântau ritmic înaintea Profetului ﷺ, spunând:

وَاللّٰهُ لَوْلَا اللّٰهُ مَا اهْتَدَيْنَا وَلَا تَصَدَّقْنَا وَلَا صَلَيْنَا

„Pe Allah, dacă nu ar fi fost Allah, nu am fi fost călăuziți, nu am fi dat milostenie și nici nu ne-am fi rugat.”

Versuri rostite de companionii înaintea Profetului ﷺ

Allah Preaînaltul spune:

﴿يُؤْمِنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمْنُوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ
اللَّهُ يَمُنْ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَيْكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾

„Ei îți amintesc ca pe o favoare că au primit Islamul. Spune:
«Nu-mi înfățișați Islamul vostru ca pe o favoare! Dimpotrivă,
Allah v-a făcut o favoare călăuzindu-vă către credință, dacă
sunteți sinceri.»”

Coran, al-Hujurāt 49:17

El, Cel Preaslăvit, este Cel care l-a făcut pe musulman musulman și pe cel care se roagă să se roage, după cum a spus Prietenul apropiat al lui Allah:

﴿رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً
لَّكَ﴾

„Domnul nostru, fă-ne pe amândoi supuși Ție și fă dintre urmașii noștri o comunitate supusă Ție!”

Coran, al-Baqarah 2:128 · fragment

Și a spus:

﴿رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي﴾

„Domnul meu, fă-mă să împlinesc statornic rugăciunea și fă
astfel și cu unii dintre urmașii mei!”

Coran, Ibrāhīm 14:40 · fragment

Numai lui Allah Îi aparține binefacerea de a-l fi făcut pe rob să Îl
asculte, iar aceasta este una dintre cele mai mari binecuvântări ale
Sale asupra lui. Preaînaltul spune:

﴿وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ﴾

„Orice binecuvântare aveți este de la Allah.”

Coran, al-Naḥl 16:53 · fragment

Și spune:

﴿وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَبٌ إِلَيْكُمُ الْإِيمَنَ وَزِينَهُ فِي قُلُوبِكُمْ
وَكَرَهُ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ
الرَّشِدُونَ﴾

„Dar Allah v-a făcut iubită credința și a împodobit-o în inimile
voastre și v-a făcut urâte necredința, nelegiuirea și neascultarea.
Aceștia sunt cei bine călăuziți.”

Coran, al-Ḥujurāt 49:7 · fragment

Această trăire este una dintre cele mai mărețe și mai folositoare
robului. Cu cât robul împlinește mai deplin unicitatea lui Allah,
cu atât partea sa din această trăire este mai deplină.

Printre foloasele ei este că împiedică inima să se admire pentru
faptă și să se oprească asupra ei. Când omul recunoaște că Allah,
Cel Preaslăvit, este Cel care i-a dăruit-o, i-a dat puterea să o
împlinească și l-a călăuzit spre ea, această recunoaștere îl ocupă și

îl ferește să privească fapta cu admirație de sine ori să se înalțe cu ea asupra oamenilor. Fapta se ridică astfel din inima lui, încât nu se admiră pentru ea, și de pe limba lui, încât nu o înfățișează ca pe o favoare și nu se laudă cu mulțimea ei. Aceasta este starea faptei care este înălțată.

A șasea trăire: recunoașterea neajunsurilor

Chiar dacă robul s-ar strădui până la capăt să împlinească porunca și și-ar da întreaga putere, tot ar avea neajunsuri. Dreptul lui Allah, Cel Preaslăvit, asupra lui este mai mare, iar ascultarea și adorarea cu care se cuvine să îi răspundă sunt cu mult deasupra acestora. Măreția și slava Lui, Cel Preaslăvit, cer o adorare pe măsura lor.

Când robul vede despre sine că, în adorarea sa, nu l-a împlinit Domnului dreptul și nici nu s-a apropiat de el, își cunoaște neajunsurile. Nu îi mai rămâne decât să ceară iertare și să se scuze pentru lipsurile și neglijența sa și pentru că nu a împlinit dreptul care l se cuvine.

Temelia acestui lucru stă în patru: o intenție dreaptă și o voință puternică, însoțite de nădejde și teamă. Acestea patru sunt temeliile lui. Orice neajuns care îl atinge pe rob în credința, stările, cele văzute ori cele lăuntrice ale sale vine din scăderea acestor patru lucruri ori a unora dintre ele.

Cel cu minte să cugete la aceste patru lucruri, să le facă drumul și purtarea sa și să își întemeieze pe ele cunoștințele, faptele, cuvintele și stările. Niciunul dintre cei care au izbutit nu a izbutit decât prin ele și niciunul dintre cei rămași în urmă nu a rămas astfel decât din lipsa lor. Allah știe mai bine. De la Allah cerem ajutor, în El ne încredem și către El se îndreaptă dorința noastră. Lui îi cerem să ne dea nouă și tuturor fraților noștri dintre oamenii Sunnah izbânda de a le împlini prin cunoaștere și faptă. El este Stăpânul acesteia și Cel care o dăruiește. El ne este de ajuns și ce bun Ocrotitor este!¹¹¹

111 Risālat Ibn al-Qayyim ilā aḥad ikhwānih, pp. 59–71, în formă prescurtată.

15 Cei care sunt smeriți în rugăciunea lor

الذين هم في صلاتهم خاشعون

Allah îi laudă aici pe robii Săi credincioși, pomenește izbânda și fericirea lor și arată prin ce au ajuns la ele. Totodată, îndeamnă la însușirea trăsăturilor lor. În fruntea acestor trăsături se află smerenia în rugăciune: prezența inimii înaintea lui Allah Preaînaltul, conștientă de apropierea Lui. Prin aceasta, inima se liniștește, sufletul își află pacea, mișcările se potolesc, iar întoarcerile privirii se împuținează. Robul se poartă cu bună-cuviință înaintea Domnului său și este conștient de tot ce spune și face în rugăciune, de la început până la sfârșit. Astfel sunt îndepărtate șoaptele și gândurile rele. Aceasta este viața, miezul și scopul rugăciunii; aceasta este ceea ce i se scrie robului. Rugăciunea fără smerenie și fără prezența inimii este ca un trup fără suflet.

Există aici un lucru minunat dintre minunile Numelor și Atributelor, care aduce smerenia în rugăciune. Nu îl dobândește decât acela a cărui inimă a pătruns înțeleșurile Coranului și în a cărui inimă s-a amestecat bucuria credinței în ele, astfel încât găsește pentru fiecare Nume și Atribut un loc în rugăciunea sa.¹¹²

Când stă drept în picioare înaintea Domnului, Binecuvântatul și Preaînaltul, este martor cu inima că El este Cel care susține toate. Când spune „*Allah este Cel Mai Mare*”, este martor la măreția Lui.

¹¹² Acest pasaj și cele ce urmează sunt preluate, cu unele adaptări și prescurtări, din Kitāb al-ṣalāh al lui Ibn al-Qayyim, p. 141 și următoarele.

سبحانك اللهم وبحمدك تبارك اسمك وتعالى جدك، ولا إله غيرك

„Preaslăvit ești Tu, o, Allah, și Ție Îți este lauda! Binecuvântat este Numele Tău și înaltă este măreția Ta. Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Tine.”

Invocația de început a rugăciunii

Când rostește această invocație, are înaintea inimii un Domn mai presus de orice cusur, lipsit de orice neajuns și vrednic de toată lauda. Lauda Lui cuprinde atribuirea oricărei desăvârșiri, ceea ce presupune că El este lipsit de orice neajuns.

Binecuvântat este Numele Lui: nu este pomenit asupra unui lucru puțin fără să îl înmulțească, nici asupra unui bine fără să îl sporească și să îl binecuvânteze, nici asupra unei nenorociri fără să o îndepărteze, nici asupra unui diavol fără să îl alunge umilit și învins.

„Înaltă este măreția Ta” înseamnă că măreția Lui este înălțată și întrece orice măreție, rangul Lui este deasupra oricărui rang, iar stăpânirea Lui biruie orice stăpânire. Măreția Lui este prea înaltă ca El să aibă vreun asociat în împărăția, domnia, divinitatea, faptele ori atributele Sale.

Când spune „*Caut adăpost la Allah de diavolul cel alungat*”, s-a adăpostit la sprijinul său puternic și s-a ocrotit prin puterea și tăria Lui de vrăjmașul care vrea să îl despartă de Domnul său și să îl îndepărteze de apropierea Lui.

Când spune

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

„Lauda Îi aparține lui Allah, Domnul lumilor”,
Coran, al-Fātiḥah 1:2

se oprește o clipă, așteptând răspunsul Domnului său:

حمدي عبدي

„Robul Meu M-a lăudat.”

Muslim, nr. 395 · răspuns din hadithul qudsi

Când spune

﴿الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾

„Cel Milostiv, Cel Îndurător”,

Coran, al-Fātiḥah 1:3

așteaptă răspunsul Lui:

أثنى علي عبدي

„Robul Meu M-a preamărit.”

Muslim, nr. 395 · răspuns din hadithul qudsi

Când spune

﴿مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ﴾

„Stăpânul Zilei Judecării”,

Coran, al-Fātiḥah 1:4

așteaptă răspunsul Lui:

مجدي عبدي

„Robul Meu M-a slăvit.”

Muslim, nr. 395 · răspuns din hadithul qudsi

Ce desfătare pentru inima lui, ce bucurie pentru ochii lui și ce veselie pentru sufletul său când Domnul spune de trei ori „Robul Meu”! Pe Allah, dacă inimile nu ar fi acoperite de fumul poftelor și de norii sufletelor, ar zbura de bucurie și veselie la cuvintele Domnului, Creatorului și Celui adorat de ele: „Robul Meu M-a lăudat”, „Robul Meu M-a preamărit” și „Robul Meu M-a slăvit”.¹¹³

¹¹³ Hadithul este relatat de Muslim, nr. 395.

Apoi inima lui are loc să contemple aceste trei Nume, care sunt rădăcinile Numelor Preafrumoase: Allah, Domnul și Cel Milostiv.

La pomenirea Numelui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, inima lui are înaintea o Divinitate adorată, recunoscută ca Unică și de care se teme. Nimeni altul nu este vrednic de adorare și ea nu se cuvine decât Lui. Chipurile s-au plecat înaintea Lui, făpturile I s-au supus, iar glasurile au amuțit cu smerenie înaintea Lui.

تَسْبِيحُ لَهُ السَّمَوَاتِ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ
مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِيحُ بِحَمْدِهِ

„Îl preaslăvesc cele șapte ceruri, pământul și cei care se află în ele. Nu este niciun lucru care să nu Îl preaslăvească, aducându-I laudă.”

Coran, al-Isrā' 17:44 · fragment

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَهُ قَنَتُونَ

„Ai Lui sunt cei din ceruri și de pe pământ; toți Îi sunt supuși.”

Coran, al-Rūm 30:26

La pomenirea Numelui Său „Domnul lumilor”, are înaintea pe Cel care există prin Sine și prin Care există toate. El veghează asupra fiecărui suflet, cu binele și răul lui, S-a înălțat deasupra Tronului Său și singur cârmuiește împărăția Sa. Întreaga cârmuire se află în Măinile Lui și toate lucrurile se întorc la El. Hotărârile cârmuirii coboară de la El prin îngerii Săi: dăruirea și oprirea, coborârea și înălțarea, darea vieții și a morții, numirea și înlăturarea, strâmtorarea și lărgirea, îndepărtarea necazurilor, ajutorarea celor aflați în suferință și răspunsul dat celor constrânși de nevoie.

﴿يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾

„Lui Îi cer cei din ceruri și de pe pământ. În fiecare zi El împlinește o lucrare.”

Coran, al-Raḥmān 55:29

Nimeni nu poate opri ceea ce El dăruiește și nimeni nu poate dărui ceea ce El oprește. Nimeni nu poate reveni asupra hotărârii Lui, nimeni nu poate respinge porunca Lui și nimeni nu poate schimba cuvintele Sale. Îngerii și Duhul urcă la El, iar faptele Îi sunt înfățișate la începutul și la sfârșitul zilei. El rânduiește sortile și le hotărăște timpurile, apoi le aduce la timpul lor, cârmuind toate acestea, păzindu-le și îngrijindu-Se de binele lor.

Apoi, la pomenirea Numelui al-Raḥmān — mărită fie slava Lui —, are înainte un Domn care le face fapturilor Sale bine în toate felurile și le atrage iubirea prin felurite binecuvântări. El cuprinde orice lucru cu milă și știință și revarsă binecuvântare și bunăvoință asupra fiecărei fapturi. Mila Lui cuprinde orice lucru, iar binecuvântarea Lui ajunge la orice ființă vie; mila Lui ajunge acolo unde ajunge știința Sa. Prin mila Sa S-a înălțat deasupra Tronului, prin mila Sa a creat făpturile, prin mila Sa a pogorât Cărțile, prin mila Sa Și-a trimis trimișii și prin mila Sa a statornicit legiuirile. Prin mila Sa a creat Paradisul, iar Focul tot prin mila Sa: el este biciul prin care îi mână pe robii Săi credincioși către Paradis, prin care curăță murdăria celor care Îl recunosc ca Unic, dar Îl neascultă, și închisoarea în care îi închide pe vrăjmașii Săi dintre făpturi.

Cugetă la mila deplină și la binecuvântarea îmbelșugată din poruncile, opreliștile, povețele și îndemnurile Sale, precum și la mila și binecuvântarea cu care Și-a umplut făpturile. Mila este legătura care ajunge de la El la robii Săi, după cum adorarea este

legătura care ajunge de la ei la El. De la ei către El vine adorarea, iar de la El către ei vine mila.

Una dintre cele mai aparte contemplări ale acestui Nume este ca omul care se roagă să își vadă partea din mila prin care Allah l-a așezat înaintea Domnului său și l-a pregătit să Îl adore și să I se adreseze tainic. Lui i-a dăruit, iar altuia i-a oprit; inima lui a îndreptat-o către El, iar inima altuia a îndepărtat-o. Aceasta este din mila Lui față de el.

Când spune

﴿مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ﴾

„Stăpânul Zilei Judecării”,

Coran, al-Fātiḥah 1:4

contemplă slava care nu I se cuvine decât Regelui adevărat și vădit. Are înaintea un Rege biruitor, Căruia făpturile I s-au supus și chipurile I s-au plecat. Tiranii s-au smerit înaintea măreției Sale și orice puternic s-a supus puterii Lui. Îl contemplă cu inima:

ملیکا علی عرش السماء میمنہ لعزته تعنو الوجوه
وتسجد

„Un Rege, veghetor deasupra Tronului din cer;

înaintea puterii Lui chipurile se pleacă și se prosternează.”

Vers citat de autor

Dacă nu goleşte de înțeles realitatea atributului de Rege, acesta îi dezvăluie adevărurile Numelor și Atributelor a căror negare ar anula împărăția Lui și ar tăgădui-o. Regele adevărat, cu o împărăție desăvârșită, nu poate fi decât Viu, Susținător al tuturor, Auzitor, Văzător, Cărmuitor, Puternic, Vorbitor, Cel care poruncește și oprește, înălțat deasupra tronului împărăției Sale. Își trimite solii cu porunci până la hotarele cele mai îndepărtate ale împărăției: este mulțumit de cel vrednic de mulțumire, îl răsplătește, îl cinstește și îl apropie; Se mânie asupra celui vrednic de mânie, îl pedepsește, îl umilește și îl îndepărtează. Îl pedepsește pe cine voiește și Se îndură de cine voiește, îi dăruiește cui

voiește, îl apropie pe cine voiește și îl îndepărtează pe cine voiește. Are un tărâm al pedepsei, Focul, și un tărâm al fericirii, Paradisul.

Cel care anulează ceva din toate acestea, îl tăgăduiește ori îi neagă realitatea aduce atingere împărăției Lui, Cel Preaslăvit, și Îi neagă desăvârșirea și deplinătatea. Tot astfel, cel care neagă cuprinderea hotărârii și a predestinării Sale neagă cuprinderea și desăvârșirea împărăției Lui.

Când spune:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

„Numai pe Tine Te adorăm și numai de la Tine cerem ajutor!”

Coran, al-Fātiḥah 1:5

În aceste cuvinte se află taina creației și a poruncii, a vieții acesteia și a Vieții de Apoi. Ele cuprind cel mai mare scop și cel mai bun mijloc: cel mai mare scop este adorarea Lui, iar cel mai bun mijloc este ajutorul Lui. Nu există nimeni vrednic de adorare în afară de El și nimeni altul care să ajute la adorarea Lui. Adorarea Lui este cel mai înalt scop, iar ajutorul Lui este cel mai mare mijloc.

Această rostire cuprinde ambele feluri ale recunoașterii unicității Lui: unicitatea domniei și unicitatea divinității. Ea cuprinde adorarea prin Numele „Domnul” și „Allah”: El este adorat pentru divinitatea Sa, de la El se cere ajutor pentru domnia Sa și El călăuzește pe calea dreaptă prin mila Sa. De aceea, la începutul surei sunt pomenite Numele „Allah”, „Domnul” și „Cel Milostiv”, în potrivire cu ceea ce caută robul: adorarea, ajutorul și călăuzirea Lui. El singur le dăruiește pe toate; nimeni altul nu ajută la adorarea Lui și nimeni altul nu călăuzește. Apoi cel care se roagă, prin cuvintele:

﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾

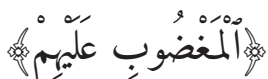
„Călăuzește-ne pe calea dreaptă!”

Coran, al-Fātiḥah 1:6

Își vede sărăcia și nevoia adâncă de această cerere. Nu există niciun lucru de care să aibă o nevoie mai mare; are nevoie de El la fiecare răsuflare și clipire. Ceea ce se cere prin această invocație nu se împlinește decât prin călăuzirea către drumul care duce la El, Cel Preaslăvit, și prin călăuzirea pe acel drum: îndrumarea în amănunt, crearea puterii și a voinței de a săvârși fapta, aducerea ei la existență, ajutorul de a o împlini pentru El în felul plăcut și iubit de Domnul, Cel Atotputernic și Măreț, precum și păzirea ei de cele care o strică, atât în timpul împlinirii ei, cât și după.

Robul are nevoie de această călăuzire în orice stare, în tot ce face și lasă. Sunt lucruri pe care le-a făcut fără călăuzire și pentru care trebuie să se căiască. Sunt lucruri al căror temei i-a fost arătat, dar nu și amănuntele, ori în care a fost călăuzit într-o privință, dar nu în alta; el are nevoie de desăvârșirea călăuzirii în ele, ca să sporească în călăuzire. În altele are nevoie să primească în viitor aceeași călăuzire pe care a primit-o în trecut. Sunt lucruri despre care nu are nicio convingere și în care trebuie călăuzit. Sunt lucruri pe care încă nu le-a făcut și pe care trebuie să le împlinească potrivit călăuzirii. Sunt lucruri în care a fost călăuzit la credința adevărată și la fapta dreaptă și în care are nevoie de statornicie. Mai sunt și alte feluri de călăuzire. De aceea, Allah, Cel Preaslăvit, i-a făcut o îndatorire să Îi ceară această călăuzire de mai multe ori ziua și noaptea, în cea mai aleasă stare a sa.

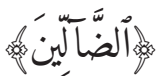
Apoi a arătat că oamenii acestei călăuziri sunt cei aleși pentru binefacerea Lui, deosebiți de

„cei asupra cărora s-a abătut mânia”,

Coran, al-Fātiḥah 1:7 · fragment

adică aceia care au cunoscut adevărul, dar nu l-au urmat, și de

„cei rătăciți”,

Coran, al-Fātiḥah 1:7 · fragment

adică aceia care L-au adorat pe Allah fără știință. Ambele cete au în comun faptul că vorbesc despre Allah fără știință, în privința creației, poruncii, Numelor și Atributelor Sale. Calea celui binecuvântat se deosebește de toate căile oamenilor deșertăciunii, atât prin cunoaștere, cât și prin faptă.

După ce încheie această preamărire, invocație și mărturisire a unicității Lui, i s-a rânduit să le pecetluiască prin rostirea „*Āmīn*”, ca o încheiere, unindu-se în aceasta cu îngerii cerului. Rostirea „*Āmīn*” este una dintre podoabele rugăciunii, asemenea ridicării mâinilor, care este o podoabă a rugăciunii, o urmare a Sunnah, o cinstire a poruncii lui Allah, o adorare prin mâini și un semn al trecerii de la un stâlp la altul.

Apoi începe convorbirea tainică cu Domnul său prin Cuvântul Lui ori ascultă în tăcere recitarea imamului, cu inima prezentă și conștientă.

Cea mai aleasă pomenire din rugăciune este pomenirea din statul în picioare, iar cea mai frumoasă poziție a celui care se roagă este statul în picioare. De aceea, această poziție a fost aleasă pentru laudă, preamărire, slăvire și recitarea Cuvântului Domnului, mărită fie slava Lui. Tocmai de aceea a fost oprită recitarea Coranului în plecăciune și prosternare: acestea sunt stări de smerire, supunere și coborâre. În ele a fost rânduită pomenirea potrivită poziției. Celui aflat în plecăciune i s-a rânduit să pomenească măreția Domnului său în timp ce el însuși este coborât, smerit și supus și să Îl descrie pe Cel Preaslăvit prin măreția Sa, mai presus de ceea ce se împotrivesc slavei, maiestății și măreției Lui.

Cel mai bun lucru pe care îl poate spune, în chip absolut, cel aflat în plecăciune este:

سبحان ربي العظيم

„*Preaslăvit este Domnul meu, Cel Măreț!*”

Pomenirea din plecăciune, citată de autor

Allah, Cel Preaslăvit, le-a poruncit robilor aceasta, iar cel care transmite de la El, solul dintre El și robii Săi, a hotărât acest loc pentru această pomenire. Când a fost pogorât versetul

﴿فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ﴾

„Preaslăvește Numele Domnului tău, Cel Măreț!”,
Coran, al-Wāqī‘ah 56:74

a spus:

اجعلوها في ركوعكم.

„Rostiți aceasta în plecăciunea voastră!”¹¹⁴
Aḥmad, nr.17414; Abū Dāwūd, nr.869

În ansamblu, taina plecăciunii este preamărirea Domnului, mărită fie slava Lui, prin inimă, trup și cuvânt. De aceea Profetul ﷺ a spus:

أما الركوع؛ فعظموا فيه الرب.

„Cât despre plecăciune, preamăriți-L în ea pe Domnul!”¹¹⁵
Muslim, nr.479

Apoi își ridică capul, revenind în cea mai desăvârșită poziție a sa. Semnul acestui stâlp este lauda, preamărirea și slăvirea lui Allah. El începe prin cuvintele celui care se roagă: „Allah îl aude pe cel care Îl laudă” — o auzire însoțită de primire și răspuns — și continuă:

ربنا ولك الحمد، ملء السموات والأرض، وملء ما
بينهما، وملء ما شئت من شيء بعد

„Domnul nostru, și Ție Ți este lauda, cât să umple cerurile și pământul, ceea ce este între ele și orice altceva vei voi Tu după acestea!”

Invocația de după ridicarea din plecăciune

114 Relatat de Aḥmad, nr. 17414, și Abū Dāwūd, nr. 869. Al-Albānī l-a declarat slab în Ḍa‘īf Abī Dāwūd, nr. 152.

115 Relatat de Muslim, nr. 479.

Nu lasă deoparte această conjuncție „și” din vorbele „Domnul nostru, și Ție Ți este lauda!”, căci folosirea ei a fost recomandată în cele două colecții autentice.¹¹⁶ Ea face ca rostirea să aibă înțelesul a două propoziții de sine stătătoare. „Domnul nostru” cuprinde înțelesul: „Tu ești Domnul, Regele care susține toate, în Măinile Căruia se află frâiele tuturor lucrurilor și la Care ele se întorc.” De acest înțeles, cuprins în „Domnul nostru”, sunt legate cuvintele „și Ție Ți este lauda”. Se adună astfel sensul spuselor celui care Îl recunoaște ca Unic: „A Lui este împărăția și a Lui este lauda.” Apoi arată însemnătatea și măreția acestei laude, ca întindere și însușire:

ملء السماوات والأرض، وملء ما بينهما، وملء ما
شئت من شيء بعد

„cât să umple cerurile și pământul, ceea ce este între ele și orice altceva vei voi Tu după acestea”.

Invocația de după ridicarea din plecăciune · fragment

Adică atât cât să umple lumea de sus, lumea de jos și spațiul dintre ele. Această laudă umple creația existentă și ceea ce Domnul, Binecuvântatul și Preaînaltul, va mai crea după aceea, după voia Sa. Lauda Lui umple tot ce există și tot ce va exista. Aceasta este cea mai bună dintre cele două interpretări. S-a spus și că „orice altceva vei voi Tu” înseamnă ceea ce se află dincolo de lume; potrivit primei interpretări, „după” se referă la timp, iar potrivit celei de-a doua, la loc.

Continuă apoi cu vorbele „Vrednic de preamărire și slavă”. Astfel, după plecăciune, revine la lauda, preamărirea și slăvirea cu care începuse rugăciunea înainte de plecăciune.

116 Al-Bukhārī, nr. 689; Muslim, nr. 411.

Apoi spune „*Cel mai adevărat lucru rostit de rob*”, întărind lauda, recunoașterea unicității și preamărirea Lui și arătând că acestea sunt cele mai îndreptățite cuvinte rostite de rob. Urmează recunoașterea stării de rob și a faptului că aceasta îi cuprinde pe toți robii. Apoi continuă:

لا مانع لما أعطيت، ولا معطي لما منعت، ولا ينفع ذا
الجد منك الجد

„*Nimeni nu poate opri ceea ce Tu ai dăruit și nimeni nu poate dăruia ceea ce Tu ai oprit. Celui înzestrat nu îi folosește înzestrarea înaintea Ta.*”

Invocația de după ridicarea din plecăciune

Spunea acestea și după încheierea rugăciunii. Le rostea în ambele locuri ca recunoaștere a unicității Lui și a faptului că toate binecuvântările vin de la El. Acest lucru cuprinde mai multe înțelesuri:

Primul: numai El dăruiește și oprește.

Al doilea: dacă El dăruiește, nimeni nu poate opri darul dat de El; iar dacă El oprește, nimeni nu poate dăruia celui pe care El l-a oprit.

Al treilea: înaintea Lui nu sunt de folos, nu izbăvesc de pedeapsa Sa și nu apropie de cinstirea Sa avuțiile și părțile fiilor lui Adam din putere, conducere, bogăție, trai bun și altele asemenea. Ceea ce le folosește înaintea Lui este apropierea de El prin ascultare și punerea mulțumirii Lui înaintea altora.

Apoi încheie cu vorbele

اللهم اغسلني من خطاياي بالماء والثلج والبرد

„*O, Allah, spală-mă de păcatele mele cu apă, zăpadă și grindină!*”

Invocația de cerere a iertării

după cum începuse unitatea de rugăciune prin ele, în invocația de deschidere. Tot astfel încheia rugăciunea cerând iertare. Cererea de iertare se afla la începutul, la mijlocul și la sfârșitul

rugăciunii. Acest stâlp adună cele mai alese pomeniri și cele mai folositoare invocații: lauda, slăvirea și preamărirea Lui, recunoașterea stării de rob și a unicității Sale și cererea iertării Lui pentru păcate și greșeli. Este o pomenire urmărită în sine, într-un stâlp urmărit în sine, care nu este mai prejos de plecăciune și prosternare.

Apoi rostește takbîr-ul și cade în prosternare înaintea lui Allah. Prosternarea a fost rânduită în cea mai desăvârșită poziție, cea mai grăitoare pentru starea de rob și cea care cuprinde toate mădularele, astfel încât fiecare parte a trupului să își ia partea din adorare.

Prosternarea este taina rugăciunii, cel mai mare stâlp al ei și încheierea unității de rugăciune. Stâlpii dinaintea ei sunt ca niște pregătiri. Ea se aseamănă cu înconjurarea de vizită din pelerinaj: aceasta este țelul pelerinajului, locul intrării înaintea lui Allah și al vizitării Lui, iar cele dinainte sunt ca niște pregătiri pentru ea. De aceea, robul este cel mai aproape de Domnul său când se află în prosternare. Cea mai aleasă stare a sa este aceea în care se află cel mai aproape de Allah. De aceea, invocația în acest loc este mai aproape de a primi răspuns.

Allah, Cel Preaslăvit, l-a creat pe rob din pământ; se cuvine, așadar, să nu se îndepărteze de obârșia sa, ci să se întoarcă la ea când firea și sufletul îl împing să o părăsească. Dacă robul ar fi lăsat în voia firii și a îndemnurilor sufletului său, s-ar trufi, ar deveni semeț și s-ar îndepărta de obârșia din care a fost creat. S-ar năpusti asupra măreției și maiestății care sunt dreptul Domnului său, încercând să I le dispute. De aceea i s-a poruncit prosternarea: ca supunere înaintea măreției Domnului și Creatorului său, cu smerenie, umilință și zdrobire înaintea Lui. Această smerenie, supunere și umilință îl întorc la starea de rob și îndreaptă alunecarea, nepăsarea și întoarcerea prin care se îndepărtase de obârșia sa. Îi apare înaintea adevărul țărâni din care a fost creat când își pune în ea cea mai nobilă și mai înaltă parte, fața. Ceea ce era mai sus ajunge mai jos, în supunere înaintea Domnului său, Cel Preaînalt, în smerenie față de El, umilință înaintea măreției Sale și plecare înaintea puterii Sale.

Aceasta este deplinătatea smereniei văzute. Allah, Cel Preaslăvit, l-a creat din pământul supus călcării picioarelor, l-a făcut să îl locuiască, l-a întors în el și i-a făgăduit că îl va scoate din el. Pământul îi este mamă și tată, obârșie și rădăcină; îl cuprinde viu pe spatele său și mort în pântecul său și i-a fost făcut mijloc de curățire și loc de rugăciune. I s-a poruncit prosternarea fiindcă este culmea smereniei văzute și adună cel mai deplin adorarea tuturor mădularilor. Își așază fața în țărână cu smerire, modestie, supunere și predare deplină.

De aceea, printre cerințele obligatorii ale prosternării depline se află prosternarea pe cele șapte părți: fața, cele două mâini, cei doi genunchi și vârfurile celor două picioare. Aceasta este o obligație pe care Allah i-a poruncit-o Trimisului Său ﷺ și pe care Trimisul a transmis-o comunității sale. Din împlinirea ei deplină, obligatorie ori recomandată, fac parte atingerea locului de rugăciune cu pielea feței, sprijinirea pe pământ astfel încât acesta să simtă greutatea capului și ridicarea părții de jos a trupului deasupra celei de sus. Aceasta este prosternarea deplină.

Din împlinirea ei deplină face parte și poziția în care fiecare mădular își ia partea din supunere: își depărtează pântecul de coapse și coapsele de gambe, își depărtează brațele de laturi și nu le întinde pe pământ, ca fiecare mădular să își îplinească separat adorarea.

ولذلك إذا رأى الشيطان ابن آدم ساجدا لله اعتزل
ناحية يميني، ويقول: «يا ويله! أمر ابن آدم بالسجود
فسجد، فله الجنة، وأمرت بالسجود فعصيت؛ فلي
النار».

De aceea, când diavolul îl vede pe fiul lui Adam prosternându-se înaintea lui Allah, se retrage într-o parte plângând și spune: „Vai mie! Fiului lui Adam i s-a poruncit să se prosterneze, iar el s-a prosternat și va avea Paradisul. Mie mi s-a poruncit să mă prosterez, dar m-am împotrivit și voi avea Focul.”¹¹⁷

Muslim, nr. 81, relatarea lui Abū Hurayrah

De aceea, Cel Preaslăvit i-a lăudat pe cei care cad în prosternare când aud Cuvântul Lui și i-a mustrat pe cei care nu se prosternează atunci. De aceea, părerea celor care o socotesc obligatorie are o dovadă puternică. Când vrăjitorii au cunoscut adevărul lui Moise și minciuna lui Faraon, au căzut în prosternare înaintea Domnului lor. Acea prosternare a fost începutul fericirii lor și al iertării vrăjitoriei în care își cheltuiseră viața.

117 După cum se află în relatarea lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, la Muslim, nr. 81.

De aceea, Cel Preaslăvit a vestit prosternarea tuturor făpturilor înaintea Lui. Preaînaltul spune:

﴿وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ
وَالْمَلَائِكَةِ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ
وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ﴾

„Lui Allah I se prosternează toate viețuitoarele din ceruri și de pe pământ, precum și îngerii, fără să se trufească. Ei se tem de Domnul lor, Care este deasupra lor, și fac ceea ce li se poruncește.”

Coran, al-Naḥl 16:49–50

A vestit astfel credința lor în înălțimea și aflarea Lui deasupra lor și supunerea lor înaintea Lui prin prosternare, ca preamărire și cinstire. Preaînaltul spune:

﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مِنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ﴾^ج

„Nu vezi că înaintea lui Allah se prosternează cei din ceruri și de pe pământ, soarele, luna, stelele, munții, copacii, viețuitoarele și mulți dintre oameni? Dar asupra multora se împlinește pedeapsa. Pe cel pe care Allah îl umilește nu îl poate cinsti nimeni. Allah face ceea ce voiește.”

Coran, al-Ĥajj 22:18

Cel asupra căruia se împlinește pedeapsa este acela care nu se prosternează înaintea Lui, Cel Preaslăvit. El l-a umilit prin lăsarea prosternării înaintea Sa și a vestit că nimeni nu îl poate cinsti. A ajuns lipsit de cinste înaintea Domnului său fiindcă nu l-a prosternat. Preaînaltul spune:

﴿وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُم بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ﴾

„Înaintea lui Allah se prosternează, de voie ori fără voie, cei din ceruri și de pe pământ, precum și umbrele lor, dimineața și spre seară.”

Coran, al-Ra'd 13:15

Starea de rob este culmea desăvârșirii omului, iar apropierea lui de Allah este pe măsura părții sale din această stare. Rugăciunea adună laolaltă felurile forme ale adorării și le cuprinde pe toate; de aceea, ea este cea mai aleasă faptă a robului, iar locul ei în Islam este asemenea stâlpului unui cort. Prosternarea este cel mai ales dintre stâlpii ei trupești și taina pentru care a fost rânduită. Ea se repetă în rugăciune mai mult decât ceilalți stâlpi și a fost făcută încheierea și țelul unității de rugăciune. A fost rânduită după plecăciune, căci plecăciunea este pregătirea ei. În prosternare a fost rânduită preamărirea lui Allah potrivită ei:

سبحان ربي الأعلى

„Preaslăvit este Domnul meu, Cel Preaînalt!”

Pomenirea din prosternare, citată de autor

Aceasta este cea mai bună rostire în ea. Nu s-a transmis de la Profet ﷺ o poruncă de a folosi altă rostire în prosternare, căci a spus:

اجعلوها في سجودكم

„Rostiți aceasta în prosternarea voastră!”¹¹⁸

Relatarea citată de autor, cu trimiterea anterioară de la p.94 în sursa arabă

Descrierea Domnului prin înălțime este cât se poate de potrivită cu starea celui care se prosternează, coborât cu fața spre pământ. El pomeneste înălțimea Domnului său în starea propriei coborâri, după cum a pomenit măreția Lui în starea de supunere din plecăciune. Îl declară pe Domnul său mai presus de ceea ce nu I se cuvine și s-ar împotrivi măreției și înălțimii Sale.

Fiindcă prosternarea a fost rânduită să se repete, între cele două prosternări trebuia să existe o despărțire. Au fost despărțite printr-un stâlp urmărit în sine, în care a fost rânduită invocția potrivită lui: cererea robului de iertare, milă, călăuzire, sănătate și înzestrare. Acestea cuprind dobândirea binelui din viața aceasta și din Viața de Apoi și îndepărtarea răului din amândouă. Mila

118 Trimiterea a fost prezentată anterior, la p. 94 în sursa arabă.

dobândește binele, iertarea ferește de rău, iar călăuzirea duce la ambele. Înzestrarea este dăruirea celor care susțin trupul — mâncare și băutură — și a celor care susțin sufletul și inima — știință și credință. Șederea dintre prosternări a fost făcută locul acestei invocații fiindcă înaintea ei se aflaseră lauda, preamărirea lui Allah și supunerea înaintea Lui. Acestea sunt pentru cel care se roagă un mijloc și o pregătire înainte de a-și cere nevoia.

Acest stâlp este urmărit în sine, iar invocația din el este urmărită în sine. El a fost așezat pentru dorința îndreptată către Allah și cererea de îngăduință, iertare și milă. Robul a stat în picioare, a lăudat, a preamărit și a slăvit; apoi s-a supus, L-a declarat pe Domnul său mai presus de orice neajuns și L-a preamărit; a revenit la laudă și preamărire, apoi a desăvârșit toate acestea prin deplina umilință, supunere și smerire. Îi rămâne să își ceară nevoia, să își recunoască greșelile și să ceară iertare. De aceea i s-a rânduit să se înfățișeze în slujire: robul umil șade în genunchi, asemenea celui care se aruncă înaintea Stăpânului său, cu nădejde și teamă, cerându-I iertare și ajutor împotriva propriului suflet care îndeamnă la rău.

Apoi i s-a rânduit să repete această adorare, iar și iar, până la împlinirea celor patru unități, după cum i s-a rânduit să repete pomenirea, iar și iar: aceasta ajută mai mult la dobândirea scopului și cheamă mai puternic la smerenie și supunere. După ce a împlinit plecăciunile, prosternările, recitarea, preaslăvirea și takbîr-urile rugăciunii, i s-a rânduit să șadă la sfârșit asemenea celui smerit, umilit și supus, în genunchi. În această ședere aduce cele mai depline și mai alese salutări, în locul salutării unei făpturi către alta când o întâlnește ori intră la ea. Oamenii își salută regii și mai-marii prin felurite salutări; Cel Preaslăvit este mai vrednic decât oricine altcineva de toate aceste salutări, căci ele cuprind viața, rămânerea și dăinuirea. Nimeni nu este vrednic de ele decât Cel Viu și Veșnic, Care nu moare și a Cărui împărăție nu piere.

La fel și cuvintele „și rugăciunile”: nimeni nu este vrednic de rugăciune în afară de Allah, Cel Atotputernic și Măreț;

rugăciunea către altcineva este una dintre cele mai mari forme de necredință și de asociere a unui partener cu El.

La fel și vorbele „și cele bune”: ele sunt un atribut al unui termen subînțeles. Adică vorbele, faptele, atributele și numele bune Îi aparțin numai lui Allah. El este Bun, Cuvântul Lui este bun, faptele Lui sunt bune, atributele Lui sunt cele mai bune, iar Numele Sale sunt cele mai bune nume. El poartă Numele „*Cel Bun*”, de la El nu vine decât bine, la El nu urcă decât bine și de El nu se apropie decât ceea ce este bun. La El urcă vorba bună, fapta Lui este bună și fapta bună se înalță la El. Toate cele bune sunt ale Lui, Îi sunt atribuite, izvorăsc de la El și ajung la El. Profetul ﷺ a spus:

إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا.

„Allah este Bun și nu primește decât ceea ce este bun.”¹¹⁹

Muslim, nr. 1015

Cel Preaslăvit a hotărât prin legiuirea și rânduiala Sa că cele bune sunt pentru cei buni. Dacă El, Cel Preaslăvit, este Bun în chip absolut, atunci vorbele, faptele, atributele și numele bune Îi aparțin toate și nimeni altul nu este vrednic de ele. Niciun lucru nu a fost vreodată bun decât prin bunătatea Lui, Cel Preaslăvit. Binele a tot ceea ce este în afara Lui este una dintre urmele bunătății Sale, iar această salutare bună nu se cuvine decât Lui.

Pacea este una dintre formele salutării, iar cel care salută cu pace se roagă pentru cel salutat. Allah, Cel Preaslăvit, este Cel de la Care se cere pacea pentru robii pe care i-a ales pentru adorarea Sa și i-a ales pentru Sine. De aceea s-a rânduit ca această salutare să înceapă cu cel mai cinstit înaintea Lui, cel mai iubit de El și cel mai apropiat de El ca rang.

Apoi această salutare este încheiată cu cele două mărturisiri care sunt cheia Islamului. S-a rânduit ca ele să fie încheierea rugăciunii. Omul a intrat în ea prin takbīr, laudă, preamărire și mărturisirea unicității domniei și divinității Lui și a încheiat-o

119 Relatat de Muslim, nr. 1015, din relatarea lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

mărturisind că nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este robul și Trimisul Său.

Această salutare a fost rânduiește și la mijlocul rugăciunii când ea are mai mult de două unități, asemenea șederii care desparte cele două prosternări. Pe lângă despărțire, ea îi aduce odihnă celui care se roagă, pentru a întâmpina celelalte două unități cu vioiciune și putere.

Cuvintele salutărilor de la sfârșitul rugăciunii au fost așezate asemenea prediciei de nevoie dinaintea unei cereri. După ce își încheie rugăciunea, omul șade cu nădejde și teamă, cerând Domnului său cele de care nu se poate lipsi. Înainte de a cere darul au fost rânduiește cuvintele salutărilor, ca pregătire pentru cererea sa. Apoi le urmează cu cererea binecuvântării asupra celui prin care, ca trimis, comunitatea sa a primit această binefacere. Este ca și cum omul care se roagă caută apropierea de Allah, Cel Preaslăvit, mai întâi prin adorarea Sa, apoi prin preamărirea Lui, prin mărturisirea unicității Sale și a trimiterii Mesagerului Său, apoi prin cererea binecuvântării asupra Mesagerului Său. După aceea i se spune: „*Alege dintre invocații ceea ce îți este mai drag!*” Acela este dreptul pe care îl ai de împlinit, iar acesta este dreptul care îți revine.

S-a rânduiește cererea binecuvântării asupra familiei sale împreună cu binecuvântarea asupra lui, pentru a-i desăvârși bucuria prin cinstirea și binecuvântarea familiei sale. Să ceară binecuvântare asupra lui și a familiei sale așa cum Allah l-a binecuvântat pe părintele său Avraam și familia lui. Toți profeții de după Avraam sunt din familia lui. De aceea se cere pentru Trimisul lui Allah ﷺ o binecuvântare asemenea celei asupra lui Avraam, asupra tuturor profeților de după el și asupra familiei sale credincioase. De aceea, aceasta este cea mai deplină și mai aleasă formulă de cerere a binecuvântării asupra Trimisului lui Allah ﷺ.

După ce omul care se roagă a rostit-o, i s-a poruncit să caute adăpost la Allah de toate rădăcinile răului. Răul este fie pedeapsa Vieții de Apoi, fie cauza ei; nu este altceva decât pedeapsa și cauzele sale.

Pedeapsa este de două feluri: pedeapsa din barzakh și pedeapsa din Viața de Apoi. Cauzele ei sunt încercările, iar acestea sunt de două feluri: mari și mici.

Cele mari sunt încercarea lui al-Dajjāl și încercarea morții. Cea mică este încercarea vieții, care poate fi îndreptată prin căință, spre deosebire de încercarea morții și a lui al-Dajjāl: cel prins în ea nu o mai poate îndrepta.

Apoi i s-au rânduit invocațiile pe care le alege pentru binele vieții acesteia și al Vieții de Apoi. Invocația în acest loc, înainte de salutul de încheiere, este mai aleasă și mai folositoare celui care se roagă decât invocația de după salut. Așa erau, în general, toate invocațiile Profetului ﷺ: în rugăciune, de la început până la sfârșit. Rostea felurite invocații la deschidere, în plecăciune, după ridicarea capului din ea, în prosternare, între cele două prosternări și în tashahhud, înainte de salut. L-a învățat pe al-Șiddiq o invocație pe care să o rostească în rugăciune și l-a învățat pe al-Hasan ibn ‘Alī o invocație pentru qunūt-ul rugăciunii witr. Când se ruga pentru un neam ori împotriva lui, o făcea în rugăciune, după plecăciune. Taina este că omul, înainte de salut, se află în starea de convorbire tainică și apropiere înaintea Domnului său. Cererea sa în această stare este mai aproape de a primi răspuns decât cererea de după plecarea dinaintea Domnului său.

Profetul ﷺ a fost întrebat:

أي الدعاء أسمع؟ فقال: جوف الليل، وأدبار الصلوات المكتوبة.

„Care invocație este ascultată cel mai bine?” A răspuns: „Cea din adâncul nopții și de la sfârșitul rugăciunilor obligatorii.”¹²⁰

Al-Tirmidhī, nr.3499

120 Relatat de al-Tirmidhī, nr. 3499. Al-Albānī l-a declarat bun în verificarea relatărilor din al-Mishkāh, 1/305.

Sfârșitul rugăciunii este partea ei din urmă, asemenea părții din spate a unui animal ori a unui zid. Uneori, prin „după ea” se înțelege timpul de după încheierea ei, dacă există un indiciu care arată aceasta, precum cuvintele:

تسبحون الله وتكبرونه دبر كل صلاة ثلاثا وثلاثين

„Îl preaslăviți pe Allah, Îl lăudați și Îi roștiți măreția de treizeci și trei de ori după fiecare rugăciune.”¹²¹

Al-Bukhārī, nr. 843; Muslim, nr. 595

Aici este vorba de timpul de după terminarea ei. La fel este și expresia „încheierea termenului”: ea poate însemna ultima parte a duratei, înainte de a se fi terminat, ori terminarea și sfârșitul ei.

Apoi rugăciunea a fost încheiată prin salut, făcut ieșirea din starea ei, după cum omul iese din starea de consacrare a pelerinajului. Această ieșire este o invocatie a imamului pentru siguranța celor aflați în spatele său, siguranța fiind rădăcina și temelie binelui. Celor din spatele lui li s-a rânduit să iasă din rugăciune prin aceleași cuvinte ca imamul. În ele se află o cerere de pace pentru el și pentru cei care se roagă împreună cu el. Apoi aceasta a fost rânduită pentru fiecare om care se roagă, chiar și singur. Nu există o încheiere mai frumoasă a rugăciunii, după cum nu există o intrare mai frumoasă în starea ei decât takbîr-ul. Intrarea ei este prin rostirea măreției Domnului Preaînalt, care adună recunoașterea oricărei desăvârșiri a Lui, declararea Lui mai presus de orice neajuns și cusur, închinarea acestora numai Lui, preamărirea și cinstirea Sa. Takbîr-ul cuprinde toate amănunțele faptelor, cuvintelor și pozițiilor rugăciunii. Rugăciunea, de la început până la sfârșit, este o dezvoltare a înțelesului „Allah este Cel Mai Mare”. Nu există o intrare mai frumoasă, care cuprinde sinceritatea și recunoașterea unicității Lui, și nici o încheiere mai

121 Al-Bukhārī, nr. 843, și Muslim, nr. 595, din relatarea lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

frumoasă, care cuprinde binele făcut fraților săi credincioși. Ea începe prin sinceritate și se încheie prin binefacere.

16 Alungarea șoaptelor

دفع الوسواس

عن عبد الله بن عنمة قال: رأيت عمار بن ياسر دخل المسجد فصلى، فأخف الصلاة، قال: فلما خرج قلت إليه، فقلت: يا أبا اليقظان! لقد خففت؛ قال: فهل رأيتني انتقصت من حدودها شيئاً؟ قلت: لا، قال: فإني بادرت بها سهوة الشيطان؛ سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: «إن العبد ليصلي الصلاة ما يكتب له منها إلا عشرها، تسعها، ثمنها، سبعها، سدسها، خمسها، ربعها، ثلثها، نصفها».

‘Abd Allāh ibn ‘Anamah a spus: „L-am văzut pe ‘Ammār ibn Yāsir intrând în moschee și rugându-se. A împlinit o rugăciune scurtă. Când a ieșit, m-am ridicat și m-am dus la el, spunându-i: «Abū al-Yaqẓān, ai scurtat-o mult!» A răspuns: «M-ai văzut lipsind-o de vreo cerință a ei?» Am spus: «Nu.» El a spus: «M-am grăbit astfel înainte ca diavolul să îmi aducă uitarea. L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând: Robul împlinește rugăciunea, dar nu i se scrie din ea decât o zecime, o nouăime, o optime, o șeptime, o șesime, o cincime, un sfert, o treime ori jumătate.»¹²² Relatarea lui ‘Ammār ibn Yāsir despre partea scrisă din rugăciune

Cu cât șoaptele sunt mai puține în rugăciune, cu atât ea este mai deplină; cu cât sporesc, cu atât robul pierde din rugăciunea sa pe măsura lor. Are, așadar, o nevoie stăruitoare să le alunge, ca să dobândească răsplata rugăciunii, căci nu are din ea decât ceea ce a împlinit cu mintea prezentă. Două lucruri îl ajută: întărirea îndemnului spre rugăciune și slăbirea a ceea ce îl distrage.

Întărirea îndemnului spre rugăciune

Robul să se străduiască să priceapă ceea ce spune și face, să cugete la recitare, pomenire și invocație și să fie conștient că I se adresează tainic lui Allah Preaînaltul, ca și cum L-ar vedea. Când omul stă în picioare la rugăciune, el I se adresează tainic Domnului său. Desăvârșirea adorării înseamnă să Îl adori pe Allah ca și cum L-ai vedea; dacă tu nu Îl vezi, El te vede. Cu cât robul gustă mai mult dulceața rugăciunii, cu atât este atras mai puternic de ea. Aceasta este pe măsura tăriei credinței. Mijloacele care întăresc credința sunt numeroase. De aceea Profetul ﷺ spunea:

حب إلي من دنياكم: النساء، والطيب، وجعلت قرة
عيني في الصلاة.

*„Din lumea voastră mi-au fost făcute dragi femeile și parfumul,
iar bucuria ochilor mei a fost pusă în rugăciune.”¹²³*

Aḥmad, nr. 12293; al-Nasā'ī, nr. 3939

În alt hadith a spus:

أرحنا يا بلال بالصلاة

„Bilāl, adu-ne alinare prin rugăciune!”

Relatarea despre alinarea prin rugăciune, reluată de autor

Nu a spus: „Scapă-ne de ea!” Acesta este un subiect larg.

122 Relatat de Aḥmad, nr. 18894, și Abū Dāwūd, nr. 796. Al-Albānī l-a declarat bun în Șaḥīḥ Abī Dāwūd, nr. 761.

123 Relatat de Aḥmad, nr. 12293, și al-Nasā'ī, nr. 3939. Al-Albānī l-a declarat autentic în Șaḥīḥ al-Jāmi', nr. 3124.

Cunoașterea lui Allah, iubirea și teama de El, închinarea sinceră a religiei numai Lui, frica și nădejdea în El, credința în vestirile Sale și celelalte lucruri aflate în inimă sunt dintre cele în care oamenii se deosebesc și se întrec foarte mult. Ele se întăresc cu cât robul cugetă mai mult la Coran, Îi înțelege și Îi cunoaște Numele, Atributele și măreția și își vede nevoia de El în adorarea și preocuparea sa pentru El. Ajunge să simtă că nevoia ca Preaînaltul să fie Cel adorat și Cel de la Care cere ajutor este mai mare decât nevoia de mâncare și băutură. El nu își poate găsi îndreptarea decât dacă Allah este Cel adorat, la Care își află liniștea, apropierea, desfătarea pomenirii și odihna. Aceasta nu se dobândește decât prin ajutorul lui Allah. Dacă inima are altă divinitate în afară de Allah, se strică și pierе într-o pieire fără îndreptare. Dacă Allah nu o ajută în aceasta, ea nu se îndreaptă. Nu există putere și nici tărie decât prin El, nici adăpost ori scăpare de El decât la El.

Îndepărtarea celor care distrag

Aceasta înseamnă străduința de a îndepărta ceea ce ocupă inima: gândirea la lucruri care nu îl privesc pe om și preocuparea cu atracțiile care abat inima de la scopul rugăciunii. Fiecare rob este în această privință după starea sa. Mulțimea șoaptelor este pe măsura mulțimii îndoielilor și poftelor și a legării inimii de lucrurile iubite pe care se îndreaptă să le caute ori de lucrurile neplăcute pe care se îndreaptă să le îndepărteze.

Șoaptele sunt fie de felul iubirii, când inimii îi vine în minte ceva care a fost, fie de felul căutării, când îi vine în minte ceea ce vrea să facă.

Unele șoapte sunt gânduri de necredință și fățarnicie, care îi pricinuiesc inimii credinciosului o durere puternică. Companionii au spus:

يا رسول الله! إن أحدنا ليجد في نفسه ما لأن يخرج من
السماء أحب إليه من أن يتكلم به، قال: أوجدتموه؟
قالوا: نعم؛ قال: ذلك صريح الإيمان.

„Trimis al lui Allah! Unul dintre noi găsește în sine ceva pentru care i-ar fi mai drag să cadă din cer decât să vorbească despre el.” A întrebat: „Ați găsit aceasta?” Ei au răspuns: „Da.” El a spus: „Aceasta este credința limpede.”¹²⁴

Muslim, nr. 209, potrivit trimiterii autorului

Mulți învățați au spus: respingerea și urârea aceluia gând și fuga inimii de el sunt credința limpede. Lauda îi aparține lui Allah, Care a făcut ca șiretlicul diavolului să nu ajungă decât la șoapte. Diavolul dintre jinni, când este învins, șoptește, iar diavolul dintre oameni, când este învins, minte. Șoaptele îl întâmpină pe oricine se îndreaptă către Allah Preaînaltul prin pomenire ori altceva; aceasta este de neocolit. Robul să fie statornic, să aibă răbdare, să stăruie în pomenirea și rugăciunea în care se află și să nu se necăjească. Prin stăruința în acestea, șiretlicul diavolului se îndepărtează de el.

﴿إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا﴾

„Șiretlicul diavolului este slab.”

Coran, al-Nisā’ 4:76 · fragment

Ori de câte ori robul vrea să se îndrepte cu inima către Allah Preaînaltul, vin alte șoapte. Diavolul este asemenea unui tâlhar de drumul mare: de fiecare dată când robul vrea să meargă spre Allah Preaînaltul, încearcă să îi taie calea. De aceea i s-a spus

124 Relatat de Muslim, nr. 209.

unuia dintre înaintași: „*Iudeii și creștinii spun că nu au șoapte.*” El a răspuns: „*Au spus adevărul! Ce să facă diavolul într-o casă ruinată?*”

Amănuntele celor care îi întâmpină pe cei aflați pe cale cer o dezvoltare îndelungată la locul lor. Nu există putere și nici tărie decât prin Allah, Cel Preaînalt, Cel Măreț.¹²⁵

125 Ibn Taymiyyah, Majmū‘ al-fatāwā, 22/608, în formă prescurtată.

17 Rugăciunea, ajutor și opreliște

في الصلاة معونة ومزجر

Rugăciunea este lumina credincioșilor și strălucirea inimilor lor, legătura dintre rob și Domnul său. Dacă rugăciunea robului este deplină, adunând cele obligatorii și cele recomandate, și în ea se află prezența inimii, care este miezul ei, atunci robul, când intră în rugăciune, simte că intră înaintea Domnului său. Stă înaintea Lui asemenea unui rob smerit și cu bună-cuviință, conștient de tot ceea ce spune și face, cufundat în convorbirea tainică și în invocația către Domnul său. Fără îndoială, ea este unul dintre cele mai mari ajutoare pentru toate virtuțile și faptele bune și cea mai puternică opreliște de la faptele de rușine și de la rău. Această prezență din rugăciune sădește în inima robului un îndemn să împlinească poruncile Domnului său și să se ferească de opreliștile Lui. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ﴾

„Cereți ajutor prin răbdare și rugăciune! Ea este grea, în afară de cei smeriți.”

Coran, al-Baqarah 2:45

Și spune Preaînaltul:

ج
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ
مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢١٥﴾

„Voi, cei care credeți! Cereți ajutor prin răbdare și rugăciune!
Allah este cu cei răbdători.”

Coran, al-Baqarah 2:153

Și spune Preaînaltul:

﴿إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ﴾

„Rugăciunea oprește de la faptele de rușine și de la rău.”

Coran, al-ʿAnkabūt 29:45 · fragment

Faptele de rușine sunt toate păcatele socotite grave și josnice, pe care sufletele le poftesc. Răul este orice păcat respins de mințile și firile sănătoase.

Felul în care rugăciunea oprește de la faptele de rușine și de la rău este următorul: inima robului care o împlinește drept, desăvârșindu-i stălpii, condițiile și smerenia, se luminează și se curăță; credința lui sporește, dorința de bine se întărește, iar dorința de rău scade ori dispare. Stăruința în ea și păzirea ei în acest fel opresc, prin urmare, de la faptele de rușine și de la rău. Cât de măreață este această rugăciune, dacă am împlini-o așa cum se cuvine! Ea oprește preocuparea cu lumea și smerește inima. Prin ea se recită Cartea și se cunosc făgăduințele, amenințările, îndemnurile și purtările frumoase cuprinse în ea; se amintește întoarcerea fapturilor către tărâmul răsplății ori al pedepsei, se trezește dorința pentru Viața de Apoi și se naște îndepărtarea de lumea aceasta.

Rugăciunea, în întregul ei, este astfel asemenea unui povățuitor care oprește de la faptele de rușine și de la rău. Oamenii se deosebesc însă în felul în care se opresc. Acest înțeles este unul dintre rosturile împărțirii rugăciunilor la diferite timpuri ale zilei

și nopții: amintirea să se înnoiască și îndemnurile să se urmeze unul pe altul. Cu cât se repetă mai mult, cu atât sporesc în suflete gândurile evlaviei și sufletul se îndepărtează de neascultare, până când evlavia îi devine o deprindere statornică. Dincolo de acestea, Allah a pus în rugăciune o însușire măreață prin care înlesnește oprirea de la faptele de rușine și de la rău.

روى الإمام أحمد عن أبي هريرة رضي الله عنه قال:
جاء رجل إلى النبي صلى الله عليه وسلم فقال: إن فلانا
يصلي بالليل؛ فإذا أصبح سرق، قال: «إنه سينهاه ما
تقول».

Imamul Aḥmad a relatat de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că a spus: „Un bărbat a venit la Profet ﷺ și a spus: «Cutare se roagă noaptea, dar dimineața fură.» El a răspuns: «Rugăciunea despre care vorbești îl va opri.»”¹²⁶
Aḥmad, al-Musnad, nr. 9778

Cât despre hadithul

كل صلاة لم تنه عن الفحشاء والمنكر؛ لم يزد صاحبها
من الله إلا بعدا

„Orice rugăciune care nu oprește de la faptele de rușine și de la rău nu face decât să îl îndepărteze pe cel care o împlinește de Allah”¹²⁷

Al-Ṭabarānī, al-Kabīr 11/54; al-Quḍāʾī, al-Shihāb 509

126 În al-Musnad, nr. 9778. Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Ṣaḥīḥah, nr. 3482.

127 Relatat de al-Ṭabarānī în al-Kabīr, 11/54, și al-Quḍāʾī în al-Shihāb, nr. 509. Al-Albānī a spus în al-Ḍaʿīfah, nr. 2: „Fără temei.”

shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a fost întrebat despre el și a răspuns:

هذا الحديث ليس بثابت عن النبي صلى الله عليه وسلم،
 لكن الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنكر كما ذكر الله في
 كتابه، وبكل حال: فالصلاة لا تزيد صاحبها بعدا، بل
 الذي يصلي خير من الذي لا يصلي، وأقرب إلى الله
 منه، وإن كان فاسقا، لكن قال ابن عباس: «ليس لك
 من صلاتك إلا ما عقلت منها»، وقال النبي صلى الله
 عليه وسلم: «إن العبد لينصرف من صلاته، ولم يكتب
 له منها إلا نصفها، إلا ثلثها، إلا ربعها، حتى قال: إلا
 عشرها».

„Acest hadith nu este stabilit autentic de la Profet ﷺ. Însă rugăciunea oprește de la faptele de rușine și de la rău, după cum Allah a pomenit în Cartea Sa. În orice caz, rugăciunea nu îl îndepărtează mai mult pe cel care o împlinește. Dimpotrivă, cel care se roagă este mai bun decât cel care nu se roagă și mai aproape de Allah decât el, chiar dacă este păcătos. Ibn ‘Abbās a spus însă: «Nu ai din rugăciunea ta decât ceea ce ai împlinit cu mintea prezentă.» Profetul ﷺ a spus: «Robul pleacă de la rugăciunea sa, dar nu i s-a scris din ea decât jumătate, o treime, un sfert» — până când a spus: «o zecime».”¹²⁸
 Ibn Taymiyyah, Majmū‘ al-fatāwā, 22/50

128 Trimiterea a fost prezentată anterior, la p. 104 în sursa arabă.

فإن الصلاة إذا أتى بها كما أمر نهته عن الفحشاء
والمنكر، وإذا لم تنهه دل على تضييعه لحقوقها، وإن كان
مطيعا، وقد قال تعالى:

„Dacă împlinește rugăciunea așa cum i s-a poruncit, ea îl oprește
de la faptele de rușine și de la rău. Dacă nu îl oprește, aceasta
arată că i-a nesocotit drepturile, chiar dacă este ascultător.

Preaînaltul a spus:

Ibn Taymiyyah, Majmū' al-fatāwā, 22/50

﴿خَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ﴾

«După ei au urmat urmași care au irosit rugăciunea»

Coran, Maryam 19:59 · fragment

الآية، وإضاعتها: التفريط في واجباتها وإن كان
يصليها، والله أعلم.

— versetul. Irosirea ei înseamnă neglijarea îndatoririlor sale,
chiar dacă omul se roagă. Allah știe mai bine.”¹²⁹

Ibn Taymiyyah, Majmū' al-fatāwā, 22/50

129 Majmū' al-fatāwā, 22/50.

18 Rugăciunea, o mare poartă a iertării

الصلاة باب عظيم للغفران

Printre urmările mărețe și roadele însemnate ale rugăciunii se află iertarea păcatelor, înlăturarea poverilor și ștergerea faptelor rele. Muslim a relatat în Șaḥiḥ de la Abū Hurayrah că Trimisul lui Allah ﷺ spunea:¹³⁰

الصلوات الخمس، والجمعة إلى الجمعة، ورمضان إلى رمضان مكفرات ما بينهن إذا اجتنب الكبائر.

„Cele cinci rugăciuni, rugăciunea de vineri până la următoarea vineri și Ramadanul până la următorul Ramadan șterg păcatele dintre ele, dacă sunt ocolite păcatele mari.”

Muslim, al-Șaḥiḥ, nr. 233

În cele două colecții autentice se relatează de la Abū Hurayrah că l-a auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:¹³¹

130 Nr. 233.

131 Al-Bukhārī, nr. 528; Muslim, nr. 283.

أرأيتم لو أن نهرا بباب أحدكم يغتسل فيه كل يوم خمساً؛
 ما تقول ذلك يبقی من درنه؟ قالوا: لا یبقی من درنه
 شیئاً؛ قال: فذلك مثل الصلوات الخمس یحو الله بها
 الخطایا.

„Ce spuneți: dacă la ușa unuia dintre voi s-ar afla un râu în care s-ar spăla de cinci ori în fiecare zi, ar mai rămâne ceva din murdăria lui?” Ei au spus: „Nu ar mai rămâne nimic din murdăria lui.” El a spus: „Așa sunt cele cinci rugăciuni: prin ele Allah șterge păcatele.”

Al-Bukhārī și Muslim, relatarea lui Abū Hurayrah

Hadithurile cu acest înțeles sunt numeroase. Fiindcă iertarea are un asemenea loc în rugăciune, musulmanului i s-a rânduit să ceară iertare din belșug în fiecare dintre stările rugăciunii sale: în picioare, în plecăciune, în prosternare ori șezând.

1. Dintre invocațiile de deschidere este ceea ce Muslim a relatat de la ‘Alī ibn Abī Ṭālib despre Trimisul lui Allah ﷺ: când se ridica pentru rugăciune, spunea:¹³²

وجهت وجهي للذي فطر السماوات والأرض حنيفا
 وما أنا من المشركين، إن صلاتي ونسكي ومحياي ومماتي
 لله رب العالمين لا شريك له، وبذلك أمرت وأنا من
 المسلمين، اللهم أنت الملك لا إله إلا أنت، أنت ربي
 وأنا عبدك، ظلمت نفسي، واعترفت بذنبي، فاغفر لي

132 Nr. 201.

ذنوبي جميعا، إنه لا يغفر الذنوب إلا أنت، واهدني
 لأحسن الأخلاق لا يهدي لأحسنها إلا أنت،
 واصرف عني سيئها لا يصرف عني سيئها إلا أنت،
 لبيك وسعديك، والخير كله في يديك، والشر ليس
 إليك، أنا بك وإليك، تباركت وتعاليت، أستغفرك
 وأتوب إليك.

„Mi-am îndreptat fața, cu credință curată, către Cel care a creat cerurile și pământul și nu sunt dintre cei care Îi asociază parteneri. Rugăciunea mea, jertfa mea, viața mea și moartea mea sunt pentru Allah, Domnul lumilor, Care nu are niciun asociat. Aceasta mi s-a poruncit și eu sunt dintre cei supuși Lui. O, Allah, Tu ești Regele; nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Tine. Tu ești Domnul meu, iar eu sunt robul Tău. Mi-am nedreptățit sufletul și îmi recunosc păcatul; iartă-mi toate păcatele, căci nimeni nu iartă păcatele în afară de Tine! Călăuzește-mă la cele mai frumoase purtări, căci nimeni nu călăuzește la cele mai frumoase dintre ele în afară de Tine! Îndepărtează de mine purtările rele, căci nimeni nu le poate îndepărta de mine în afară de Tine! Răspund chemării Tale și mă grăbesc să Te ascult. Tot binele se află în Măinile Tale, iar răul nu Îți este atribuit. Prin Tine exist și către Tine mă întorc. Binecuvântat și Preaînalt ești Tu! Îți cer iertare și mă căiesc către Tine.”

Muslim, invocația de deschidere relatată de ‘Alī

2. Dintre invocațiile din plecăciune și prosternare este ceea ce au relatat cei doi imami de la ‘Ā’ishah, Allah să fie mulțumit de ea, care a spus că Profetul ﷺ spunea în plecăciune și

prosternare:¹³³

سبحانك اللهم ربنا وبحمدك، اللهم اغفر لي.

„Preaslăvit ești Tu, o, Allah, Domnul nostru, și Ție Îți este lauda!
O, Allah, iartă-mă!”

Al-Bukhārī, nr. 794; Muslim, nr. 484

3. Dintre invocațiile de la ridicarea din plecăciune este ceea ce Muslim a relatat de la ‘Abd Allāh ibn Abī Awfā, care relatea despre Profet ﷺ că spunea:¹³⁴

اللهم لك الحمد ملء السماء وملء الأرض وملء ما
شئت من شيء بعد، اللهم طهرني بالثلج والبرد والماء
البارد، اللهم طهرني من الذنوب والخطايا كما ينقى
الثوب الأبيض من الوسخ. وفي رواية: إذا رفع ظهره
من الركوع.

„O, Allah, Ție Îți este lauda, cât să umple cerul, pământul și orice
altceva vei voi Tu după acestea! O, Allah, curăță-mă cu zăpadă,
grindină și apă rece! O, Allah, curăță-mă de păcate și greșeli așa
cum este curățată haina albă de murdărie!” Într-o variantă:
„când își ridică spatele din plecăciune”.

Muslim, invocația relatată de ‘Abd Allāh ibn Abī Awfā

4. Dintre invocațiile prosternării este ceea ce Muslim a relatat de la Abū Hurayrah: Trimisul lui Allah ﷺ spunea în prosternare:¹³⁵

133 Al-Bukhārī, nr. 794; Muslim, nr. 484.

134 Nr. 771.

135 Nr. 483.

اللهم اغفر لي ذنبي كله، دقه وجله، وأوله وآخره،
وعلايته وسره.

„O, Allah, iartă-mi păcatul în întregime: pe cel mic și pe cel mare, pe cel dintâi și pe cel din urmă, pe cel văzut și pe cel ascuns!”

Muslim, nr. 483

5. În șederea dintre cele două prosternări se cere iertare din belșug. Abū Dāwūd a relatat de la Ḥudhayfah că Trimisul lui Allah ﷻ ședea între cele două prosternări cam tot atât cât stătea în prosternare și spunea:

رب اغفر لي، رب اغفر لي

„Domnul meu, iartă-mă! Domnul meu, iartă-mă!”¹³⁶

Abū Dāwūd, nr.874

Adică repeta aceasta între cele două prosternări, fără să se mărginească la două rostiri.

6. Înainte de salutul de încheiere cerea iertare. În Șaḥīḥ Muslim se relatează de la ‘Alī: printre ultimele lucruri pe care le spunea ﷻ între tashahhud și salut erau:¹³⁷

136 Nr. 874. Al-Albānī i-a declarat lanțul autentic în Șaḥīḥ Abī Dāwūd, nr. 818.

137 Nr. 201.

اللهم اغفر لي ما قدمت، وما أخرت، وما أسررت،
وما أعلنت وما أسرفت، وما أنت أعلم به مني، أنت
المقدم وأنت المؤخر لا إله إلا أنت.

„O, Allah, iartă-mi ceea ce am făcut mai înainte și ceea ce am lăsat pentru mai târziu, ceea ce am ascuns și ceea ce am arătat, ceea ce am săvârșit întrecând măsura și ceea ce Tu cunoști mai bine decât mine! Tu ești Cel care aduce înainte și Cel care lasă în urmă. Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Tine.”

Muslim, invocația relatată de ‘Alī înainte de salut

۷- وبعد السلام يستغفر؛ روى مسلم عن ثوبان قال:
كان رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا انصرف من
صلاته استغفر ثلاثاً، وقال: «اللهم أنت السلام، ومنك
السلام، تباركت ذا الجلال والإكرام»، قال الوليد:
فقلت للأوزاعي: كيف الاستغفار؟ قال: تقول: أستغفر
الله، أستغفر الله.

7. După salut se cere iertare. Muslim a relatat de la Thawbān, care a spus: „Când Trimisul lui Allah ﷺ își încheia rugăciunea, cerea iertare de trei ori și spunea: «O, Allah, Tu ești Pacea și de la Tine vine pacea! Bindecuvântat ești Tu, Stăpân al măreției și al cinstei!»” Al-Walīd a spus: „L-am întrebat pe al-Awzā’i: «Cum se cere iertare?» A răspuns: «Spui: Îi cer iertare lui Allah! Îi cer iertare lui Allah!»”¹³⁸
Muslim, nr. 591

قال شيخ الإسلام ابن تيمية رحمه الله: «والاستغفار يحو
الذنوب فيزيل العذاب، كما قال تعالى:

Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus: „Cererea iertării șterge păcatele și înlătură pedeapsa, după cum a spus Preaînaltul:
Ibn Taymiyyah, Jāmi‘ al-masā’il, 6/274–275

﴿وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ﴾

«Allah nu avea să îi pedepsească în timp ce ei cereau iertare.»
Coran, al-Anfāl 8:33 · fragment

وقد كان النبي صلى الله عليه وسلم يطلب من الله
المغفرة في أول الصلاة في الاستفتاح، كما في حديث
أبي هريرة الصحيح، وحديث علي الصحيح في أول ما
يكبر، ثم يطلب الاستغفار بعد التحميد إذا رفع رأسه،
ويطلب الاستغفار في دعاء التشهد كما في حديث علي
وغيره، ويطلب الاستغفار في الركوع والسجود كما في
حديث عائشة الصحيح، ورواه أبو داود والنسائي وابن
ماجه، وروى مسلم وأبو داود عن أبي هريرة أن النبي
صلى الله عليه وسلم كان يقول في سجوده «اللهم اغفر
لي ذنبي كله، دقه وجله، وأوله وآخره، وعلايته
وسره»، فلم يبق حال من أحوال الصلاة، ولا ركن
من أركانها إلا استغفر الله فيه..

Profetul ﷺ Îi cerea lui Allah iertare la începutul rugăciunii, în invocația de deschidere, după cum se află în hadithul autentic al lui Abū Hurayrah și în cel autentic al lui ‘Alī, la primul takbīr. Apoi cerea iertare după laudă, când își ridică capul; cerea iertare în invocația din tashahhud, după cum se află în relatarea lui ‘Alī și în altele; cerea iertare în plecăciune și prosternare, după cum se află în hadithul autentic al lui ‘Ā’ishah, relatat și de Abū Dāwūd, al-Nasā’ī și Ibn Mājah. Muslim și Abū Dāwūd au relatat de la Abū Hurayrah că Profetul ﷺ spunea în prosternare: «O, Allah, iartă-mi păcatul în întregime: pe cel mic și pe cel mare, pe cel dintâi și pe cel din urmă, pe cel văzut și pe cel ascuns!» Nu a rămas nicio stare a rugăciunii și niciun stâlp al ei în care să nu Îi fi cerut iertare lui Allah.”¹³⁹

Ibn Taymiyyah, Jāmi‘ al-masā’il, 6/274–275

139 Jāmi‘ al-masā’il, 6/274–275.

19 Cei care frecventează moscheile

عمار المساجد

Moscheilor le este de ajuns ca onoare și vrednicie faptul că sunt casele lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț. Domnul, Cel Atotputernic și Măreț, le-a atribuit Sieși pentru a le cinsti, a le înălța rangul și a arăta locul lor măreț. Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, spune:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

„Moscheile sunt ale lui Allah; așadar, nu chemați pe nimeni împreună cu Allah!”

Coran, al-Jinn 72:18

Și spune Allah, Cel Atotputernic și Măreț:

﴿فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا أَسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ
فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ
ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ﴾

„În case pe care Allah a îngăduit să fie înălțate și în care Numele Său să fie pomenit, Îl preaslăvesc dimineața și seara bărbați pe care nici negoțul, nici vânzarea nu îi distrag de la pomenirea lui Allah, de la împlinirea rugăciunii.”

Coran, al-Nūr 24:36–37 • fragment

Cuvintele Celui Atotputernic și Măreț

﴿أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ﴾

„să fie înălțate și în ele să fie pomenit Numele Său”

Coran, al-Nūr 24:36 · fragment

adună rânduilele și buna-cuviință privitoare la moschei. Înălțarea lor cuprinde ridicarea, construirea, curățarea, îngrijirea și ferirea lor de orice lucru vătămător. Pomenirea lui Allah în ele cuprinde rugăciunea, Coranul, știința și altele asemenea.

Cuvintele

﴿يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ رِجَالٌ﴾

„Îl preaslăvesc în ele dimineața și seara bărbați”

Coran, al-Nūr 24:36–37 · fragment

înseamnă că inimile lor sunt legate de moschei. Ei cunosc dreptul și locul caselor lui Allah și păzesc ceea ce se cuvine să împlinească față de ele.

Și spune Allah, Cel Atotputernic și Măreț:

﴿إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ

أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ﴾

„Numai cei care cred în Allah și în Ziua de Apoi, împlinesc rugăciunea, dau dania și nu se tem decât de Allah întrețin moscheile lui Allah. Se cuvine ca aceștia să fie dintre cei bine călăuziți.”

Coran, al-Tawbah 9:18

În acest verset se arată adevărata întreținere a caselor lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț: ea adună împlinirea a două lucruri

însemnate și a două cerințe mărețe — credința dreaptă și fapta bună.

Credința dreaptă

Ea se află în cuvintele Celui Atotputernic și Măreț

﴿مَنْ ءَامَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾

„cei care cred în Allah și în Ziua de Apoi”.

Coran, al-Tawbah 9:18 · fragment

Oamenii credințelor stricate, ai doctrinelor false și ai părerilor rătăcite nu se numără printre cei care însuflețesc casele lui Allah, chiar dacă vin, stau în rânduri și se roagă împreună cu ceilalți. Temelia pe care se clădește adevărata însuflețire a caselor lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, este dreapta credință și credința lipsită de stricăciune.

﴿مَنْ ءَامَنَ بِاللّٰهِ﴾

„Cei care cred în Allah”:

Coran, al-Tawbah 9:18 · fragment

adică în El ca Domn, Creator, Dătător al celor de trebuință traiului, Binefăcător și Dăruitor. Cred în Numele Sale Preafrumoase, Atributele Sale Înalte, desăvârșirea, slava, măreția și maiestatea Lui, Cel Atotputernic și Măreț, și că El, Cel Atotputernic și Măreț, este Cel adorat pe drept și nimeni altul nu este vrednic de adorare. Lui I se supune, la El caută adăpost, înaintea Lui, Cel Atotputernic și Măreț, se pleacă și se prosternează, pe El Îl cheamă, către El caută apropierea și de la El cere toate nevoile și dorințele sale. Nu are refugiu și adăpost decât la El, Cel Atotputernic și Măreț. Nu cheamă decât pe Allah, nu cere decât de la Allah, nu caută izbăvire decât la Allah, nu aduce jertfă decât pentru Allah și nu cere sprijin și ajutor decât de la Allah, Cel Atotputernic și Măreț. Astfel, credința sa despre Allah este dreaptă, iar credința în El, Cel Atotputernic și Măreț, este sănătoasă. Când apare un cusur în această rădăcină măreață și temelie trainică, faptele devin nule și sunt zădărnicate — căutăm

adăpost la Allah —, chiar dacă sunt numeroase. Căci temelia pe care se clădește însuflețirea moscheilor este dreapta credință și credința sănătoasă în Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul. Un lucru întristător — dintre marile păcate, ba chiar cel mai mare și mai primejdios dintre ele — este că în unele moschei se găsesc oameni care caută adăpost la altcineva decât Allah și îl cheamă pe altcineva decât Allah. Unii au fost auziți — căutăm adăpost la Allah Preaînaltul — spunând în prosternare, chiar în casa lui Allah: „Ajutor, cutare!” Uneori își ridică mâinile rugându-se și adresându-se Trimisului, binecuvântarea și pacea fie asupra sa, ori unuia dintre cei apropiați lui Allah. Unde este adevărul credinței în Allah? Unde este dreapta credință pe care se clădește religia lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul? Allah, Cel Atotputernic și Măreț, a spus:

﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ
لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ بَلِ اللَّهُ فَاعْبُدْ
وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ﴾

„Ție și celor dinaintea ta li s-a revelat: «Dacă Ți vei asocia parteneri, fapta ta va fi cu siguranță zădărnicită și vei fi dintre cei pierduți. Dimpotrivă, adoră-L pe Allah și fii dintre cei recunoscători!»”

Coran, al-Zumar 39:65–66

El, mărit fie în înălțimea Sa, spune:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ﴾

„Moscheile sunt ale lui Allah.”

Coran, al-Jinn 72:18 · fragment

Adică moscheile, cele mai mărețe locuri de adorare, sunt clădite pe sinceritatea față de Allah, pe supunerea înaintea măreției Sale și pe smerirea înaintea puterii Lui.

﴿فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

„Așadar, nu chemați pe nimeni împreună cu Allah!”

Coran, al-Jinn 72:18 · fragment

Unde se află, față de acestea, omul pierdut, rătăcit și abătut, care vine în casele lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, se prosternează în casa Lui, apoi cheamă pe altcineva decât Allah ori își ridică mâinile cerând izbăvire de la altcineva decât El, Binecuvântatul și Preaînaltul? Dacă asemenea oameni ar sta în moschee asemenea unor coloane, aceasta nu le-ar fi de folos și nu ar avea nimic de câștigat, căci temelia pe care se clădesc faptele și se ridică religia este stricată la ei. Cel care cheamă pe altcineva decât Allah, dintre cei morți ori absenți, sau îi cere izbăvire Îi asociază un partener lui Allah, chiar dacă nu urmărește decât apropierea de Allah și cererea mijlocirii înaintea Lui.

Fapta bună

Ea se află în cuvintele

﴿وَأَقَامَ الصَّلَاةَ﴾

„împlinesc rugăciunea”:

Coran, al-Tawbah 9:18 · fragment

atât pe cea obligatorie, cât și pe cea recomandată, împlinindu-i latura văzută și lăuntrică;

﴿وَأَتَى الزَّكَاةَ﴾

„dau dania”

Coran, al-Tawbah 9:18 · fragment

celor îndreptățiți, cu sufletul împăcat cu dăruirea;

﴿وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ﴾

„nu se tem decât de Allah”,

Coran, al-Tawbah 9:18 · fragment

adică își îndreaptă teama numai către Domnul lor, se opresc de la ceea ce Allah a interzis și nu neglijează drepturile obligatorii ale Lui. Aceștia sunt în adevăr cei care însuflețesc moscheile, oamenii lor cu adevărat.

Cel care nu crede în Allah și în Ziua de Apoi și nu are teamă de Allah nu este dintre cei care însuflețesc moscheile lui Allah și nici dintre oamenii lor cu adevărat, chiar dacă pretinde și susține aceasta.

Moscheile sunt bucuria ochilor credincioșilor, alinarea sufletelor lor, veselia piepturilor lor, dorul inimilor lor, mângâierea gândurilor lor, odihna și fericirea lor. Odihna, fericirea, mulțumirea și desfătarea credinciosului se află în aceste moschei, locurile cele mai iubite de Allah. Aceasta o cunoaște orice om care se roagă și merge la moschei cu sinceritate față de Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, și cu o bună apropiere de El. Până și cel care vorbește acum mărturisește despre sine că grijile i se risipesc, tristețile îi dispar, fără să mai rămână nimic din ele, și găsește odihnă și liniște.

Ele sunt locurile cele mai iubite de Allah, Cel Atotputernic și Măreț, cele mai bune și mai alese locuri. În Șaḥīḥ Muslim se relatează că Profetul ﷺ a spus:¹⁴⁰

أَحَبُّ الْبِلَادِ إِلَى اللَّهِ مَسَاجِدُهَا، وَأَبْغَضُ الْبِلَادِ إِلَى اللَّهِ
أَسْوَاقُهَا.

„Cele mai iubite locuri de Allah sunt moscheile, iar cele mai urâte locuri de Allah sunt piețele.”

Muslim, al-Șaḥīḥ, nr. 671

Moscheile se deosebesc prin mulțimea pomenirii lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, prin împlinirea rugăciunii, recitarea Coranului, ținerea cercurilor de învățare și înțelegere a religiei lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, și prin alte lucruri mărețe, însemnate și iubite de Allah, Cel Atotputernic și Măreț. În piețe,

140 Nr. 671.

în schimb, se găsesc negoțuri oprite, fapte rele și lucruri condamnabile, pe lângă celelalte lucruri care se petrec în piețe.

Moscheea este un loc binecuvântat și un ținut ales, iubit de Allah, Cel Atotputernic și Măreț. Oricine a fost cinstit de Allah, Cel Atotputernic și Măreț, să fie dintre oamenii moscheilor, dintre cei care se roagă în casele lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, și răspund chemării lui Allah și celui care cheamă la El trebuie să păzească buna-cuviință a caselor lui Allah. Să cunoască purtarea cu care se cuvine să se înfățișeze față de aceste locuri alese și iubite de Allah, Cel Atotputernic și Măreț, pentru a fi cu adevărat și sincer dintre cei care le însuflețesc. Numai Allah dă izbânda și El nu are niciun asociat.

20 Durere în inimi

ألم في القلوب

Cele mai bune locuri de pe pământ și cele mai iubite de Allah, Cel Atotputernic și Măreț, sunt moscheile. Ele adună binele, sunt locuri ale ascultării, refugii ale credinței și dorul inimilor. Allah le-a îngăduit robilor Săi să le înalțe, pentru ca Numele Lui, Cel Preaslăvit, să fie pomenit în ele, rugăciunea să fie împlinită și ele să fie puncte de pornire ale științei, centre ale răspândirii și luminii ei și amvoane ale călăuzirii și binelui. Credincioșii merg către ele, cei evlavioși se adună în ele și cei care își amintesc învățătura o discută între ei. În ele se află cel care preaslăvește, cel care pomenește, cel care se roagă, cel care recită Cartea lui Allah, cel care face plecăciunea și cel care se prosternează. Toți se tem de o Zi în care inimile și privirile se vor răscoli.

În moschee inimile se liniștesc, sufletele se odihnesc, truda se risipește, se dobândește alinarea și legătura robului cu Domnul său se întărește. Cât de măreață este înrâurirea ei, cât de însemnate foloasele și binefacerile ei! Moscheile sunt bucuria ochilor credincioșilor, mângâierea inimilor celor evlavioși și veselia sufletelor musulmanilor.

În Coran și Sunnah s-au transmis numeroase texte despre vrednicia moscheilor, vrednicia construirii și îngrijirii lor. Ele arată limpede locul lor măreț, rangul lor înalt și însemnătatea îngrijirii lor prin construire, curățenie și însuflețire prin ascultarea de Allah, Cel Atotputernic și Măreț. Allah, mărit și înălțat fie El, spune:

﴿إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ
أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ﴾

„Numai cei care cred în Allah și în Ziua de Apoi, împlinesc rugăciunea, dau dania și nu se tem decât de Allah întrețin moscheile lui Allah. Se cuvine ca aceștia să fie dintre cei bine călăuziți.”

Coran, al-Tawbah 9:18

Moscheea are sfințenia și locul ei în inimile credincioșilor. Ei îi cunosc valoarea și se îngrijesc de ea pe măsura tăriei credinței lor în Allah și în Ziua de Apoi. Întreținerea moscheii cuprinde construirea, curățarea, rugăciunea, pomenirea lui Allah și altele asemenea.

Dar în inimile multor musulmani există o durere din pricina unui lucru care se repetă în vremea noastră în moschei, casele lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul. El îi tulbură puternic pe musulmani în rugăciune și adorare și le risipește smerenia și îndreptarea către Domnul lor, Binecuvântatul și Preaînaltul. Vine de la oameni care poate au ajuns până la nepăsare și lipsă de grijă, deși lucrul este — da, pe Allah! — foarte primejdios.

Este vorba despre sunetele muzicii, auzite acum în mod repetat în moschei. Aproape că nu există rugăciune, plecăciune ori prosternare fără să se audă această muzică. Dacă i-ai fi spus cuiva cu douăzeci ori treizeci de ani în urmă: „Îți poți închipui că într-o

zi se va auzi muzică în moschei?”, ți-ar fi răspuns: „*Este o închipuire! Nu este cu putință nicidecum! Cine ar crede că așa ceva s-ar petrece în moschei?*”

Am ajuns noi, comunitatea Islamului, să răsune această muzică rea și condamnabilă în casele lui Allah? Unde este sfințenia moscheilor? Unde este locul lor în inimile noastre? Unde este grija pentru drepturile fraților noștri care se roagă? Unde este teama noastră de Allah, Cel Atotputernic și Măreț? Unde este cinstirea semnelor religiei lui Allah, mărit și înălțat fie El, dacă așa ne purtăm într-un lucru care se repetă? Oricine poartă un telefon mobil îl poate închide ori îl poate pune pe silențios de fiecare dată când intră în moschee. Mulți oameni însă nu mai dau importanță și nu le mai pasă. Cei care se roagă aud astfel muzică în mod repetat când sunt în prosternare, în plecăciune, în invocație și în preaslăvire. În timp ce omul îl preaslăvește și îl pomenește pe Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, acest sunet zgomotos și tare răsună aici și acolo, în moschei!

Tu, cel care porți telefonul mobil, moscheile au sfințenia lor:

﴿وَمَنْ يَعِظْ شَعْبَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ﴾

„Cine cinstește semnele religiei lui Allah, aceasta vine din evlavia inimilor.”

Coran, al-Ḥajj 22:32 · fragment

Cei care se roagă au dreptul la respect și au drepturile lor. Nu este îngăduit nici măcar să îți ridici glasul recitând Coranul peste fratele tău în moschee, după cum se află în hadithul lui Abū Saʿīd, Allah să fie mulțumit de el, care a spus:

اعتكف رسول الله صلى الله عليه وسلم في المسجد
فسمعهم يجهرون بالقراءة فكشف الستر وقال: «ألا إن
كلكم مناج ربّه، فلا يؤذّن بعضكم بعضاً، ولا يرفع
بعضكم على بعض في القراءة - أو قال -: في الصلاة».

„Trimisul lui Allah ﷺ se retrăsese pentru adorare în moschee și i-a auzit recitând cu voce tare. A dat perdeaua la o parte și a spus: «Luați aminte! Fiecare dintre voi I se adresează tainic Domnului său. Nu vă tulburați unii pe alții și nu vă ridicați glasurile unii peste alții în recitare» — sau a spus: «în rugăciune».”¹⁴¹

Relatarea lui Abū Saʿīd despre ridicarea glasului în moschee

Cum este atunci cu aceste sunete rele și condamnabile?

141 Relatat de Aḥmad, nr. 11896, și Abū Dāwūd, nr. 1332. Al-Albānī l-a declarat autentic în Şaḥīḥ al-Jāmiʿ, nr. 2639.

Lucrul este foarte întristător și arată slăbirea credinței, lipsa din religie și slăbirea respectului pentru casele lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, și a grijii pentru sfințenia lor. Cel pe care Allah, mărit și înălțat fie El, l-a cinstit cu un telefon mobil este dator ca, în semn de mulțumire față de Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, pentru această binefacere — prin care i-a înlesnit legătura cu familia, rudele și copiii săi și împlinirea treburilor și nevoilor sale —, să îl folosească în ascultarea de Allah. Folosirea lui în ascultarea de Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, înseamnă și să nu cuprindă ceva oprit. Muzica de pe telefoane este oprită în orice împrejurare; să aleagă pentru telefon sunete care nu sunt muzicale. Lucrul devine mai primejdios când acest sunet oprit se află în casele lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul. Casele Lui sunt sacre și au sfințenia lor. Despre cel care a început să își caute lucrul pierdut în moschee, el, binecuvântarea și pacea fie asupra sa, a spus:

قولوا: لا رد الله عليك ضالتك

«Spuneți-i: Allah să nu îți înapoieze lucrul pierdut!»¹⁴²

Al-Tirmidhī, nr. 1321; Ibn Mājah, nr. 767

Cum este atunci cu acest mare rău, atât de urât? Chiar dacă sunt invocații, și ele îi distrag pe cei care se roagă: când vrei să reciti, îți încurcă recitarea, iar când vrei să te rogi, îți încurcă invocațiile. Casele lui Allah trebuie respectate și respectul cuvenit celor care se roagă trebuie păzit. Cel care poartă telefonul să își amintească binefacerea lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, asupra sa și să nu îl facă un instrument prin care își tulbură frații aflați în rugăciune.

142 Relatat de al-Tirmidhī, nr. 1321, Ibn Mājah, nr. 767, și al-Nasā'ī în al-Kubrā, nr. 9933, din relatarea lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

Al-Tirmidhī a spus: „Bun, neobișnuit prin calea sa de transmite.”

Al-Albānī l-a declarat autentic în Șaḥīḥ al-Jāmi', nr. 573.

Să ne temem de Allah și să ne ferim de cele care atrag mânia și pedeapsa Lui, Cel Atotputernic și Măreț. Fiecare dintre noi este dator să se teamă de Allah, mărit și înălțat fie El, în aceste moschei. De îndată ce intră pe ușa moscheii, să spună:

باسم الله، والصلاة والسلام على رسول الله، أعوذ بالله
العظيم وبوجهه الكريم وبسلطانه القديم من الشيطان
الرجيم.

*„În Numele lui Allah! Binecuvântarea și pacea fie asupra
Trimisului lui Allah! Caut adăpost la Allah, Cel Măreț, la Fața
Lui Nobilă și la stăpânirea Lui veșnică de diavolul cel alungat.”*
Invocația de la intrarea în moschee

Să își pună telefonul pe silențios și să intre în casa lui Allah respectând-o, fără să lase acestor sunete oprite vreun loc în casele lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul. Celui care lasă un lucru pentru Allah, Allah îi dă în schimb ceva mai bun. Teme-te de Allah în privința ta și a fraților tăi care se roagă! Prin această faptă nu vei pierde, cu îngăduința lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, niciun folos al tău, de vreme ce ai făcut-o din ascultare față de Allah, pentru sfințenia moscheii și pentru păzirea drepturilor fraților tăi aflați în rugăciune.

Îi cerem lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț, prin Numele Sale Preafrumoase și Atributele Sale Înalte, să ne îndrepte tuturor stările, să ne dea tuturor izbânda de a respecta casele lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, și să ne facă dintre cei care cinstesc semnele religiei Sale. Să ne ferească pe toți de folosirea acestor aparate în orice lucru ori domeniu care Îl mânie pe Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, și să ne îndrepte toate treburile. El, Binecuvântatul și Preaînaltul, aude invocația; El este Cel către Care se îndreaptă nădejdea noastră, ne este de ajuns și este Cel mai bun Ocrotitor.

O, Allah, iartă-l pe cel care a alcătuit-o, pe cel care a scris-o, pe cel care o citește și pe toți musulmanii și musulmanele, credincioșii și credincioasele! Dă-ne tuturor izbânda să prețuim rugăciunea, să o păzim și să o împlinim drept! Lauda Îi aparține lui Allah, prin a Căruia binefacere se desăvârșesc faptele bune. Allah să îl binecuvânteze pe Profetul nostru Muḥammad, familia și companionii săi și să reverse asupra lor pace din belșug, mereu, până în Ziua Judecății!

Indice

copii	54–55
Diavol	127, 144
iertare	14, 142, 155, 161, 178–179, 181–185
moschee	22, 41, 85–87, 93–95, 106, 113, 116, 127, 134, 168, 190, 194–197
obște	41, 81–85, 87–93, 95, 97, 99–100, 105, 107–108, 112
părinți	53, 55
profeți	17, 48
răbdare	51–52, 57, 170, 173
smerenie	4, 143, 146, 156, 161
Sunna	28, 34, 41, 60, 67
takbir	108–114, 116, 118, 155, 161, 163, 166, 185
zori	19, 60–61, 68, 71, 84, 89, 97, 99–101, 103, 107, 113

EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Prețuirea rugăciunii

Îndrumări despre locul rugăciunii în viața credinciosului:
păzirea timpurilor ei, rugăciunea în obște, liniștea și
smerenia, educarea familiei și apropierea de Allah. O
chemare la prețuirea acestei adorări, întemeiată pe Coran,
Sunna și cuvintele învățaților.

Autor: ‘Abd al-Razzāq al-Badr

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro